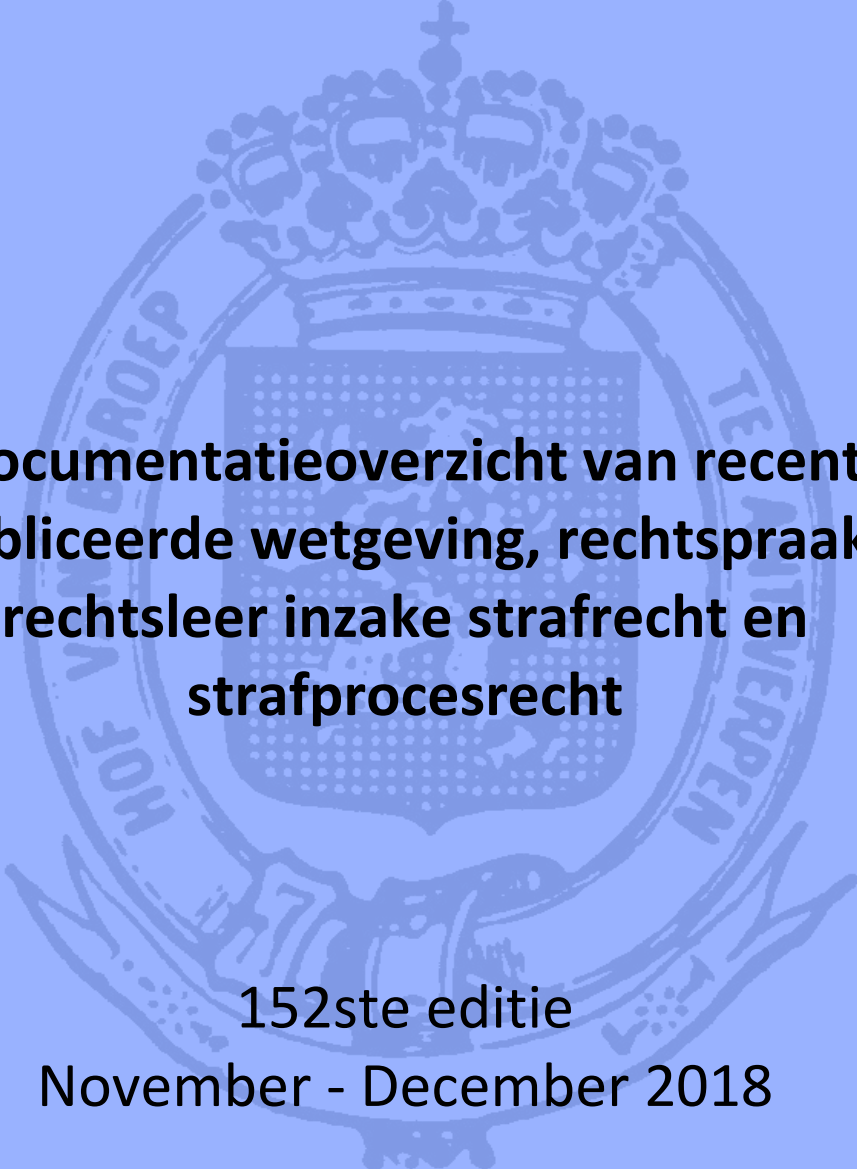

Hof van Beroep te Antwerpen
Sector V: Strafrecht – Strafkamers ten gronde
Sector VI: Strafrecht – K.I.

**Documentatieoverzicht van recent
gepubliceerde wetgeving, rechtspraak en
rechtsleer inzake strafrecht en
strafprocesrecht**

164ste editie
April - Mei 2021

Colofon

Documentatieoverzicht Strafrecht – Strafprocesrecht

Gerechtigd jaar 2020-2021 – Editie 164

Editie afgesloten op: 1 juni 2021

Publicatiedatum: 1 juni 2021

© Caroline VAN DEUREN

Referendaris Hof van Beroep te Antwerpen

Waalse Kaai 35A

2000 Antwerpen

Tel : 03/247.97.03

Fax :03/247.97.24

E-mail: caroline.vandeuren@just.fgov.be

Inhoudstafel

INHOUDSTAFEL	2
---------------------------	----------

1. WETGEVING	9
---------------------------	----------

1.1. BELGISCHE REGELGEVING	9
---	----------

1.2. EUROPESE REGELGEVING	9
--	----------

Uitvoeringsbesluit (EU) nr. 2021/856 van 25 mei 2021 van de Commissie tot vaststelling van de datum waarop het Europees Openbaar Ministerie zijn taken op het gebied van onderzoek en strafvervolgning opneemt, *Pb.L.* 188, 28 mei 2021. 9

1.3. OVERZICHTEN VAN WETGEVING	9
---	----------

1.4. BELANGRIJKE WETSONTWERPEN EN –VOORSTELLEN	9
---	----------

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, met het oog op het invoeren van duidelijke waarborgen wat betreft het handboeien van minderjarigen, *Parl.St.* Kamer 2020-2021, 1907/001. 9

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, teneinde het gebruik van bodycams te regelen, *Parl.St.* Kamer 2020-2021, 1915/001. 9

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, met het oog op het invoeren van een registratie- en motiveringsplicht bij zogenaamde naaktfouille, *Parl.St.* Kamer 2020-2021, 1944/001. 10

Wetsontwerp tot operationalisering van de procedure voor de uitvoering van vrijheidsstraffen van drie jaar of minder, *Parl.St.* Kamer 2020-2021, 1978/001. 10

2. RECHTSPRAAK.....	10
----------------------------	-----------

2.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSPRAAK	10
---	-----------

2.2. EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS.....	11
---	-----------

EHRM 6 oktober 2020 (Jecker t. Zwitserland), www.hudoc.echr.coe.int..... 11

Trefwoorden: Persvrijheid – Journalistiek bronnengeheim – Gedwongen onthulling bronnen in strafzaken – Concrete belangenafweging – Artikel 10 EVRM – Schending 11

EHRM 16 maart 2021 (Husein e.a. tegen België), www.hudoc.echr.coe.int 11

Trefwoorden: Art. 6 EVRM - De beperking in 2003 ten aanzien van de jurisdictie van de Belgische gerechten voor misdrijven tegen de internationale humanitaire wetgeving is niet in strijd met het Verdrag 11

EHRM 16 maart 2021 (Fikret Karahan tegen Turkije), www.hudoc.echr.coe.int 12

Trefwoorden: Art. 6 EVRM - Ondervragingsrecht – Compenserende maatregelen..... 12

EHRM 25 maart 2021 (Di Martino en Molinari tegen Italië), www.hudoc.echr.coe.int..... 13

Trefwoorden: Art. 6 EVRM - Niet horen getuigen à charge bij verkorte procedure levert geen schending eerlijk proces op 13

EHRM 25 maart 2021 (Bivolaru en Moldovan tegen Frankrijk), www.hudoc.echr.coe.int..... 14

Trefwoorden: Overlevering en uitlevering - Artikel 3 EVRM - Hof verduidelijkt voorwaarden voor toepassing van vermoeden van gelijkwaardige bescherming in geschillen met betrekking tot de tenuitvoerlegging van een EAB 14

EHRM 1 april 2021 (Sedletska t. Oekraïne), www.hudoc.echr.coe.int 15

Trefwoorden: Vrijheid van meningsuiting en persvrijheid - Verlenen toegang tot telefoongegevens van journalist is in strijd met artikel 10 EVRM. 15

EHRM 6 april 2021 (Tsonyo Tsonev t. Bulgarije), www.hudoc.echr.coe.int	15
Trefwoorden: Non bis in idem - Administratieve boete en gevangenisstraf voor hetzelfde feit - Artikel 4, Zevende Protocol EVRM.....	15
EHRM 13 april 2021 (Ahmet Hüsrev Altan t. Turkije), www.hudoc.echr.coe.int	16
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis - Terrorisme - Journalistiek - Vrijheid van meningsuiting - Gefaalde coup in Turkije in 2016 - Artikel 5, paragraaf 1, van het EVRM. Artikel 5, paragraaf 4, van het EVRM. Artikel 5, paragraaf 5, van het EVRM. Artikel 10 van het EVRM	16
EHRM 20 april 2021 (Kuzmina e.a. t. Rusland), www.hudoc.echr.coe.int	17
Trefwoorden: Art. 6 EVRM – Uitlokking – Pseudokoop.....	17
2.3. HOF VAN JUSTITIE	18
Hof van Justitie 29 april 2021, www.curia.europa.eu	18
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Justitiële samenwerking in strafzaken – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Europees aanhoudingsbevel – Gronden tot facultatieve weigering van de tenuitvoerlegging – Artikel 4, punt 5 – Gezochte persoon die voor dezelfde feiten door een derde land onherroepelijk is berecht – Sanctie die reeds is ondergaan dan wel niet meer ten uitvoer kan worden gelegd volgens het recht van de staat van veroordeling – Toepassing – Beoordelingsmarge van de uitvoerende rechterlijke autoriteit – Begrip ‘dezelfde feiten’ – Kwijtschelding van de straf door een niet-gerechtigde autoriteit in het kader van een algemene clementiemaatregel.....	18
2.4. HOF VAN CASSATIE.....	19
A. BEROEPEN TEGEN VONNISSEN EN ARRESTEN VAN CORRECTIONELE KAMERS	19
Cassatie 29 oktober 2019 (P.19.0776.N), www.juportal.be	19
Trefwoorden: Redelijke termijn - Overschrijding - Gevolg – Criteria van beoordeling	20
Cassatie 29 oktober 2019 (P.19.0409.N), www.juportal.be	20
Trefwoorden: Daad – Misdrijf – ARAB – Werkgever – Rechtspersoon	20
Cassatie 11 december 2019 (P.19.0888.F), www.juportal.be	20
Trefwoorden: 1. Straf – Verbeurdverklaring - Bijzondere verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen uit het misdrijf verkregen - Meerdere veroordeelden - Facultatieve verbeurdverklaring – Maximumbedrag	20
2. Rechtsbeginselen - Passende motivering van de rechterlijke beslissingen	20
3. Onderzoeksrechter - Akte die door de onderzoeksrechter op zodanige wijze is verwoord dat ze het vermoeden van onschuld zou miskennen - Invloed op de onpartijdigheid van de rechter.....	21
4. Immunititeit - Parlementaire onschendbaarheid - Ratio	21
5. Onderzoek in strafzaken – Gerechtig onderzoek – Regelmatigheid - Parlementaire onschendbaarheid - Verzoek tot opheffing - Commissie voor de vervolgingen van de Kamer – Optracht	21
6. Onderzoeksrechter - Onpartijdigheid - Bewijs - Vermoeden	21
7. Recht van verdediging – Strafzaken - Miskennig - Gerechtig onderzoek - Feitenrechter - Controlebevoegdheid	21
Cassatie 22 januari 2020 (P.18.1070.F), www.juportal.be	22
Trefwoorden: 1. Burgerlijkepartijstelling voor de strafrechter - Vormen - Indiening op de griffie – Voorwaarden	22
2. Burgerlijkepartijstelling voor de strafrechter voor het eerst in hoger beroep – Ontvankelijkheid	22
Cassatie 5 februari 2020 (P.19.0623.F), www.juportal.be	23
Trefwoorden: Recht op een eerlijk proces - Recht van verdediging - Verdachte in een bijzonder kwetsbare positie - Belastende verklaringen afgelegd ten overstaan van de politie - Geen mogelijkheid tot bijstand van een advocaat, zonder dwingende reden - Gevolg - Relevante criteria in het licht van de omstandigheden van de zaak	23
Cassatie 12 februari 2020 (P.19.1152.F), www.juportal.be	23
Trefwoorden: Recht op een eerlijk proces - Elementen die aan het vonnisgerecht moeten worden voorgelegd - Bewijselementen die tijdens het opsporingsonderzoek of het gerechtelijk onderzoek zijn verkregen	23
Cassatie 16 juni 2020 (P.19.1263.N), www.juportal.be	24
Trefwoorden: 1. Bewijs – Telefoontap – Artt. 90ter en 90quater, § 1, 1° - Ander dossier	24

2. Bewijs – Strafzaken – Getuigen – Steunbewijs.....	24
3. Omkoping – Materieel en moreel element.....	24
4. Omkoping – Beoordeling	24
Cassatie 23 juni 2020 (P.20.0020.N), www.juportal.be	25
Trefwoorden: 1. Douane en accijnzen – Art. 267 AWDA – Termijn opstellen proces-verbaal – Laattijdigheid – Gevolg voor rechten van verdediging	25
2. Douane en accijnzen – Onttrekking accijnsgoederen aan schorsingsregeling – Deelneming – Tijdstip van deelneming.....	25
3. Redelijke termijn – Aanvangspunt	25
4. Motivering – Vrijheidsstraf – Niet verplicht om de hoegrootheid van het voordeel van het misdrijf te specificeren.....	25
5. Douane en accijnzen – Verbeurdverklaring – Zakelijk karakter – Geen eigendomsvereiste of kennis van identiteit ontduiker	25
6. Douane en accijnzen – Veroordeling tot betaling van tegenwaarde bij niet-overlegging – Geen verbeurdverklaring – Wel schadevergoeding 1382-1383 BW – Hoofdelijkheid	25
7. Douane en accijnzen – Veroordeling tot betaling van tegenwaarde bij niet-overlegging – Karakter – Geen straf – Geen reden om prejudiciële vraag te stellen aan HvJ	25
Cassatie 8 december 2020 (P.20.1033.N), <i>T.Strafr.</i> 2021, afl. 2, 99-100.....	27
Trefwoorden: Taalwet – Nietigheid – Ambtshalve dekking – Voorwaarden.....	27
Cassatie 5 januari 2021 (P.20.0945.N), <i>T.Strafr.</i> 2021, afl. 2, 100-102.....	27
Trefwoorden: Strafbaarstelling – Wijziging van de strafwet – Geen herkwalificatie naar de gewijzigde strafwet – Vaststelling van strafbaarheid	27
Cassatie 12 januari 2021 (P.20.0817.N), www.juportal.be	27
Trefwoorden: Strafbaarstelling – Vermelding van de wetsartikelen – Wijziging van de strafwet – Oude en nieuwe wetsbepalingen	28
Cassatie 16 maart 2021 (P.20.1123.N), www.juportal.be	28
Trefwoorden: Art. 195 Sv. – Motivering – Straftoemeting – Wijze van uitvoering van straffen en maatregelen.....	28
Cassatie 30 maart 2021 (P.20.1273.N), www.juportal.be	29
Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding - Burgerlijke partij – Vrijwillig tussenkomende partij – Veroordeling tot de rechtsplegingsvergoeding aan een vrijwillig tussenkomende partij	29
Cassatie 30 maart 2021 (P.20.1219.N), www.juportal.be	30
Trefwoorden: Hoger beroep - Saisine van de appelrechter - Bestrafing van niet betwiste feiten	30
Cassatie 13 april 2021 (P.21.0108.N), www.juportal.be	30
Trefwoorden: Verzet – Termijn – Beoordeling – Feitelijke gegevens en vermoedens mogen in aanmerking genomen worden.....	30
Cassatie 13 april 2021 (P.20.1346.N), www.juportal.be	31
Trefwoorden: Taalwetgeving - Vertaling vragen kan ook nog in hoger beroep.....	31
Cassatie 13 april 2021 (P.20.1020.N), www.juportal.be	32
Trefwoorden: 1. Art. 4 VTSv. – Art. 26 VTSv. – Burgerlijke vordering – Verjaring van de strafvordering	32
2. Recht van verdedigen – Recht op tegenspraak.....	32
Cassatie 13 april 2021 (P.20.1293.N), www.juportal.be	33
Trefwoorden: 1. Redelijke termijn – Eventuele overschrijding niet ambtshalve op te werpen.....	33
2. Art. 6.2 – Recht van verdediging – Vermoeden van onschuld – Verzoek van verdediging om een polygraaftest – Weigering.....	33
Cassatie 13 april 2021 (P.20.1301.N), www.juportal.be	34
Trefwoorden: Samenloop – Straftoemeting – Zwaarste straf – Precisering	34
Cassatie 13 april 2021 (P.21.0006.N), www.juportal.be	34
Trefwoorden: Politierechtbank – Hoger Beroep – Termijn en vorm – Openbaar Ministerie – Parketjurist – Art. 162 Ger.W.....	34
Cassatie 20 april 2021 (P.20.1326.N), www.juportal.be	35
Trefwoorden: Drugwet – Begrip ‘invoer’	35
Cassatie 20 april 2021 (P.20.1307.N), www.juportal.be	36

Trefwoorden: 1. Regeling rechtspleging – Kennisgeving aan de inverdenkinggestelde van plaats, dag en uur van de behandeling door de raadkamer – Woon- of verblijfplaats van de inverdenkinggestelde kan niet worden achterhaald.....	36
2. Art. 6.1 EVRM – Art. 149 Gw. – Motivering uitspraak – Beantwoorden van in conclusie aangevoerde alternatieve scenario’s.....	36
Cassatie 20 april 2021 (P.21.0030.N), www.juportal.be	37
Trefwoorden: Bewijs – Betrouwbaarheid – Onregelmatigheid – Art. 32 VTSv. – Wegverkeer – Vaststelling door bemand of onbemand toestel.....	37
Cassatie 27 april 2021 (P.21.0013.N), www.juportal.be	38
Trefwoorden: 1. Rechten van verdediging – Horen van een getuige à charge – Toepassen criteria – Verklaring niet doorslaggevend – Verwijzing naar die verklaring.....	38
2. Heling – Verbeurdverklaring vermogensvoordelen – Ontduiking inkomstenbelastingen – Omvang vermogensvoordeel.....	38
Cassatie 27 april 2021 (P.21.0080.N), www.juportal.be	39
Trefwoorden: Cannabisplantage - Hulp bij aanleg - Deelneming dan wel voorbereidende handeling..	39
Cassatie 27 april 2021 (P.21.0086.N), www.juportal.be	39
Trefwoorden: Probatie-uitstel - Herroeping - Veroordelende beslissing - Gevolg: Gerechtskosten.....	39
Cassatie 27 april 2021 (P.21.0185.N), www.juportal.be	40
Trefwoorden: Rechten van verdediging - Niet-horen van getuigen à décharge - Taak van de Rechter	40
Cassatie 27 april 2021 (P.21.0255.N), www.juportal.be	40
Trefwoorden: Redelijke termijn - Aanvangspunt voor beoordeling - Kennisgeving - Traagheid onderzoek irrelevant.....	40
Cassatie 27 april 2021 (P.21.0234.N), www.juportal.be	41
Trefwoorden: Samenloop - Verschillende misdrijfomschrijvingen	41
Cassatie 4 mei 2021 (P.21.0081.N), www.juportal.be	41
Trefwoorden: Rechten van verdediging – Verzoek om horen van getuige à charge – Criteria – Toepassing – Niet noodzakelijk toetsing aan derde criterium van compenserende factoren.....	41
Cassatie 4 mei 2021 (P.21.0101.N), www.juportal.be	42
Trefwoorden: Rechten van verdediging – Verzoek om horen van getuige à charge – Verval van de strafvordering – Beoordeling van de burgerlijke vordering.....	43
Cassatie 4 mei 2021 (P.21.0079.N), www.juportal.be	43
Trefwoorden: Bijzondere verbeurdverklaring – Verdovende middelen – Teelt en verkoop van cannabis	43
Cassatie 4 mei 2021 (P.21.0148.N), www.juportal.be	44
Trefwoorden: Extraterritorialiteit.....	44
Cassatie 4 mei 2021 (P.20.1325.N), www.juportal.be	45
Trefwoorden: Bewijs – Bewijsuitsluiting – Art. 32 VTSv. – Inbreuk op een regel van rechterlijke organisatie – Nagaan of het recht op een eerlijk proces wordt miskend	45
Cassatie 11 mei 2021 (P.20.1220.N), www.juportal.be	46
Trefwoorden: Huiszoeking - Wooninspecteur (Vlaamse Codex Wonen) - Machtiging door de politierechter – Tenzij toestemming bewoner	46
Cassatie 18 mei 2021 (P.21.0427.N), www.juportal.be	46
Trefwoorden: Hoger beroep – Ambtshalve opwerpen van grieven door appelrechter – Vaststelling dat de feiten geen misdrijf zijn, ook al werd de schuldvraag niet beoogd in het appelverzoekschrift of grievenformulier	46
Cassatie 25 mei 2021 (P.21.0266.N), www.juportal.be	47
Trefwoorden: Misdrijf – Toerekenbaarheid – Natuurlijke persoon – Art. 71 Sw. – Toestand van geestesstoornis door de beklaagde zelf veroorzaakt.....	47
Cassatie 25 mei 2021 (P.21.0270.N), www.juportal.be	47
Trefwoorden: Arbeidsongeval – Vergoeding – Cumulatie en verbod	47
B. BEROEPEN TEGEN ARRESTEN VAN DE K.I.....	48
Cassatie 11 december 2019 (P.19.1221.F), www.juportal.be	48

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis - Handhaving - Vaststelling dat de inverdenkinggestelde zich niet heeft gebeterd - Miskenning van het vermoeden van onschuld	48
Cassatie 16 maart 2021 (P.20.1328.N), www.juportal.be	49
Trefwoorden: Onderzoeksgerecht – Herstel in eer en rechten – Beoordeling – Elementen voorafgaand aan proefperiode	49
Cassatie 30 maart 2021 (P.21.0423.N), www.juportal.be	49
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Verhoor – Bijstand van een advocaat – Verwittiging van plaats en uur van ondervraging – Niet verplicht via permanentiedienst balie	49
Cassatie 30 maart 2021 (P.21.0388.N), www.juportal.be	50
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Redelijke termijn - Overschreden - Gevolg.....	50
Cassatie 7 april 2021 (P.21.0453.N), www.juportal.be	51
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Ernstige aanwijzingen van schuld – Verwijzing naar politionele informatie waarvan de bron onduidelijk is.....	51
Cassatie 7 april 2021 (P.21.0422.N), www.juportal.be	51
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Verhoor – Bijstand van een advocaat – Permanentiedienst	52
Cassatie 13 april 2021 (P.21.0482.N), www.juportal.be	52
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Bevel tot aanhouding – Voor een aantal verdachten een deels identiek bevel tot aanhouding	53
2. Voorlopige hechtenis – Bevel tot aanhouding – Voor een aantal verdachten een deels identiek bevel tot aanhouding – Samenwerking tussen onderzoeksrechters.....	53
Cassatie 13 april 2021 (P.21.0467.N), www.juportal.be	54
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Inverdenkinggestelde reeds van zijn vrijheid beroofd in het kader van een strafuitvoering – Autonome opsluitingstitel – Gelijktijdigheid	54
C. ANDERE ARRESTEN VAN HET HOF VAN CASSATIE	54
Cassatie 12 februari 2020 (P.19.0692.F), www.juportal.be	54
Trefwoorden: 1. Jeugdbescherming - Uithandengeving door de jeugdgerechten - Onmiddellijk cassatieberoep – Ontvankelijkheid	54
2. Werking in de tijd - Uithandengeving door de jeugdgerechten - Franse Gemeenschap - Artikel 57bis Jeugdbeschermingswet - Artikel 125, § 1, tweede lid, 2°, decreet 18 januari 2018 - Minder strenge bepaling – Gevolg.....	55
3. Uithandengeving door de jeugdgerechten - Verenigbaarheid met andere bepalingen - Artikelen 40 Kinderrechtenverdrag en 14 IVBPR.....	55
Cassatie 26 maart 2021 (D.20.0015.N), www.juportal.be	56
Trefwoorden: Art. 458bis Sw. – Beroepsgeheim – Psycholoog – Hulpverlener kwam enkel in contact met slachtoffer.....	56
Cassatie 26 maart 2021 (D.20.0008.N), www.juportal.be	57
Trefwoorden: Ne bis in idem – Strafvervolging – Tucht sanctie – Orde van advocaten – Schraping van het Tableau	57
Cassatie 13 april 2021 (P.21.0045.N), www.juportal.be	59
Trefwoorden: Jeugdrecht – Hoorrecht van minderjarigen.....	59
Cassatie 27 april 2021 (P.21.0344.N), www.juportal.be	59
Trefwoorden: Wraking - Aanvullende wrakingsmiddelen in conclusie - Mogelijkheden tot toelichting	60
2.5. GRONDWETTELIJK HOF.....	60
Grondwettelijk Hof 22 april 2021, www.const-court.be	60
Trefwoorden: Telecommunicatie - Elektronische communicatie - Verzameling en bewaring van de gegevens	60
Grondwettelijk Hof 29 april 2021, www.const-court.be	61
Trefwoorden: Strafvordering - Bijzondere opsporingsmethoden en andere onderzoeksmethoden - Internetrecherche en telecommunicaties - « Niet-geheime » zoeking in een informaticasysteem - Beroepsgeheim van de advocaten en de artsen - Het al dan niet vertrouwelijke karakter van de elementen bepaald door de procureur des Konings	62
2.6. RAAD VAN STATE	62
2.7. HOVEN VAN BEROEP	62

A. CORRECTIONELE KAMERS	62
Antwerpen 22 februari 2017, <i>T.Gez.</i> 2020-2021, afl. 5, 412.....	62
Trefwoorden: Weigering of verzuim om een persoon in gevaar de wettelijk verplichte bijstand te verlenen – Artikel 422ter van het Strafwetboek – Bestanddelen – Risicosituatie die een persoon in gevaar brengt – Vordering door de overheid – Weigering of verzuim om hieraan gevolg te geven – Afwezigheid van ernstig gevaar voor de persoon die het verzuim heeft gepleegd of voor anderen – Opzettelijkheid van het resultaat of ontbreken van voorzorg of voorzichtigheid – Psychotische crisis als gevolg van druggebruik – Verzoek van de procureur des Konings – Plaatsing van een geesteszieke onder gedwongen observatie – Arts-directeur van een psychiatrisch ziekenhuis – Psychiater – Weigering van opname	63
Antwerpen 16 september 2020, <i>RW</i> 2020-2021, afl. 35, 1385-1386.....	63
Trefwoorden: Poging – Begin van uitvoering – Vergiftiging van voedingswaren met de bedoeling een persoon te doden – Voedingswaren niet geconsumeerd door het slachtoffer – Strafbaarheid van de poging	63
Antwerpen 20 januari 2021, <i>RW</i> 2020-2021, afl. 38, 1505-1509.	63
Trefwoorden: 1. Mensenhandel, mensensmokkel en huisjesmelkerij – Misbruik maken van de bijzonder kwetsbare positie van de huurder – Precaire sociale toestand – Verhuring met bedoeling abnormaal profijt te realiseren	64
2. Huisvesting – Vlaamse Codex Wonen van 2021 – Minimumkwaliteitsnormen – Krotverhuur – Ambtshalve herstel	64
B. KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING.....	64
KI Gent 23 april 2020, <i>RABG</i> 2021, afl. 2, 105-107.	64
Trefwoorden: Opsporing-onderzoek – Gerechtelijk onderzoek – Onderzoeksgerechten – Regeling van de rechtspleging – Raadkamer – Buitenvervolginstelling – Hoger beroep door de burgerlijke partij – Tergend en roekeloos karakter – Beoordelingscriterium	64
KI Gent 5 november 2020, <i>NC</i> 2021, afl. 2, 193-198.....	65
Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Wet 19 december 2003 – Ne bis in idem – Art. 4, 4 ^a -5 ^a Wet Europees Aanhoudingsbevel – Terugkeergarantie – Invrijheidstelling onder voorwaarden elektronisch toezicht.....	65
C. BURGERLIJKE KAMERS EN KORTGEDING.....	65
2.8. RECHTBANKEN VAN EERSTE AANLEG	66
A. CORRECTIONELE KAMERS	66
Corr. West-Vlaanderen (afd. Kortrijk) 8 januari 2020, <i>RABG</i> 2021, afl. 2, 103-104.....	66
Trefwoorden: Voorafgaande Titel Sv. – Strafvordering – Uitoefening – Lasthebber ad hoc – Failliete vennootschap.....	66
Corr. Oost-Vlaanderen (afd. Gent) 7 oktober 2020, <i>T.Strafr.</i> 2021, afl. 2, 104-107	66
Trefwoorden: 1. Verstekvonnis – Betekening – Aan het Openbaar Ministerie – Voorwaarden.....	66
2. Verstek – Verjaring – Strafvordering – Straf – Gewone en buitengewone verzetstermijn – Schorsing	66
Corr. Bergen 23 oktober 2020, <i>RDP</i> 2021, afl. 4, 403-406.....	66
Trefwoorden: Appel – appel du seul prévenu – appel limité à la peine ou aux mesures ordonnées – suspension probatoire – refus du prévenu de consentir à l’application de conditions probatoires – effet relatif de l’appel – interdiction d’aggraver la situation du prévenu – conséquences.....	67
Corr. Antwerpen (afd. Antwerpen) 26 mei 2021, <i>ER Wekelijks</i> 2021, afl. 54, 3-4.....	67
Trefwoorden: Bijzonder strafrecht – Freefights	67
B. RAADKAMER.....	68
C. BURGERLIJKE KAMERS EN VOORZITTER IN KORTGEDING.....	68
2.9. HOVEN VAN ASSISEN	68
2.10. BUITENLANDSE RECHTSpraak	68
<u>3. RECHTSLEER</u>	<u>69</u>

3.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSLEER	69
3.2. BOEKEN.....	69
A. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	69
B. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT IN DE BIBLIOTHEEK	69
3.3. BIJDRAGEN IN BOEKEN OF TIJDSCHRIFTEN (INCLUSIEF NOTEN).....	69
A. BIJDRAGEN I.V.M. INTERNATIONAAL EN EUROPEES STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	69
B. BIJDRAGEN I.V.M. ALGEMEEN STRAFRECHT	69
C. BIJDRAGEN I.V.M. BIJZONDER STRAFRECHT.....	69
D. BIJDRAGEN I.V.M. STRAFPROCESRECHT	70
E. GEMENGDE OF ANDERE BIJDRAGEN	71
F. STRAFRECHT IN HET BUITENLAND.....	72
3.4. BELANGRIJKE EVOLUTIES IN ANDERE RECHTSTAKKEN OF BELANGRIJKE ARTIKELEN OVER HET RECHT	72
3.5. VARIA	72

1. Wetgeving

1.1. Belgische regelgeving

-

1.2. Europese regelgeving

Uitvoeringsbesluit (EU) nr. 2021/856 van 25 mei 2021 van de Commissie tot vaststelling van de datum waarop het Europees Openbaar Ministerie zijn taken op het gebied van onderzoek en strafvervolgning opneemt, *Pb.L.* 188, 28 mei 2021.

Samenvatting: Het Europees Openbaar Ministerie neemt op 1 juni 2021 de taken op het gebied van onderzoek en strafvervolgning op die het bij Verordening (EU) 2017/1939 zijn opgedragen.

Dit besluit treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie.

1.3. Overzichten van wetgeving

- Nihil

1.4. Belangrijke wetsontwerpen en –voorstellen

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, met het oog op het invoeren van duidelijke waarborgen wat betreft het handboeien van minderjarigen, *Parl.St.* Kamer 2020-2021, 1907/001.

Samenvatting: De Belgische wetgeving maakt vandaag geen onderscheid tussen volwassenen en kinderen wat het aanleggen van de handboeien door de politie betreft. Nochtans bevinden kinderen zich vaak in een kwetsbare positie. De impact van het aanleggen van handboeien kan zowel psychologisch als fysiek veel groter zijn. Het doel van dit wetsvoorstel is bijgevolg om, overeenkomstig een groot aantal nationale en internationale aanbevelingen en verdragen, bijkomende waarborgen te voorzien wat betreft het aanleggen van de handboeien bij minderjarigen. Alleen wanneer dat in specifieke gevallen noodzakelijk is, kan het boeien van minderjarigen plaatsvinden.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, teneinde het gebruik van bodycams te regelen, *Parl.St.* Kamer 2020-2021, 1915/001.

Samenvatting: De interventies en aanhoudingen van de politiediensten geven steeds vaker aanleiding tot klachten, die vaak ongegrond blijken te zijn. Mobiele camera's kunnen de beoordeling van het optreden van de politie objectiveren, maar worden nog niet op een systematische wijze gebruikt.

Teneinde de transparantie van het politieoptreden te verhogen, fysiek en verbaal geweld ten aanzien van de politiediensten te ontraden, de kwaliteit van de interventies te verbeteren en het vertrouwen in het optreden van de politie te versterken, strekt dit wetsvoorstel ertoe om het gebruik van bodycams verplicht te maken tijdens de duur van een interventie. Ook omschrijft het de randvoorwaarden voor het gebruik van de bodycams, in overeenstemming met het betreffende advies van het Controleorgaan op de politionele informatie.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, met het oog op het invoeren van een registratie- en motiveringsplicht bij zogenaamde naaktfouille, *Parl.St.* Kamer 2020-2021, 1944/001.

Samenvatting: Dit wetsvoorstel voert een registratie- en motiveringsplicht in voor zogenaamde “naaktfouilles”, en verduidelijkt dat dergelijke fouilles alleen kunnen gebeuren wanneer dat noodzakelijk en proportioneel is. In geen geval kunnen collectieve en systematische naaktfouilles plaatsvinden.

Wetsontwerp tot operationalisering van de procedure voor de uitvoering van vrijheidsstraffen van drie jaar of minder, *Parl.St.* Kamer 2020-2021, 1978/001.

Samenvatting: Voorliggend wetsontwerp beoogt een aantal punctuele aanpassingen door de te voeren in de procedure tot toekenning van strafuitvoeringsmodaliteiten door de strafuitvoeringsrechter aan veroordeelden tot straffen van drie jaar of minder zoals voorzien door de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten. Hoewel deze procedure recentelijk nog werd gewijzigd door de wet van 5 mei 2019 teneinde deze procedure beter uitvoerbaar te maken in de praktijk moet worden vastgesteld dat dringend nog een aantal wijzigingen noodzakelijk zijn teneinde de daadwerkelijke praktische uitvoering ervan mogelijk te maken.

Deze noodzaak stelt zich in het bijzonder ten aanzien van de door de wet van 5 mei 2019 ingeschreven mogelijkheid voor kortgestraften om de modaliteiten van beperkte detentie en elektronisch toezicht aan te vragen vanuit vrijheid. Deze mogelijkheid heeft het uitdrukkelijke doel te vermijden dat kortgestraften soms in de gevangenis moeten verblijven enkel om de procedure voor de strafuitvoeringsrechter te doorlopen terwijl ze al van bij aanvang in de tijdsvoorwaarden zijn om de betrokken strafuitvoeringsmodaliteit te vragen.

Een aantal aanpassingen zijn nog nodig om deze procedure van “aanvragen vanuit vrijheid” daadwerkelijk operationeel te maken voor het terrein.

Deze operationalisering is het opzet van voorliggend wetsontwerp

2. Rechtspraak

2.1. Overzichten van rechtspraak

- Nihil

2.2. Europees Hof voor de rechten van de mens

EHRM 6 oktober 2020 (Jecker t. Zwitserland), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-204938>

Trefwoorden: Persvrijheid – Journalistiek bronnengeheim – Gedwongen onthulling bronnen in strafzaken – Concrete belangenafweging – Artikel 10 EVRM – Schending

Samenvatting: In deze zaak buigt het Hof zich over het spanningsveld tussen de medewerkingsplichten van journalisten in een strafrechtelijk onderzoek en hun bronnengeheim. Zelfs als er een wettelijke grondslag is om het bronnengeheim aan de kant te zetten, moet de rechter die belangen tegen elkaar afwegen en kan enkel een dwingende reden van algemeen belang een verplichting om de bron te identificeren rechtvaardigen. Die inmenging moet noodzakelijk zijn in een democratische samenleving.

Met noot: LAMBERIGTS, S., ROYER, S., “Over een bezoek aan een drugdealer en het journalistiek bronnengeheim”, *T.Strafr.* 2021, afl. 2, 72-74.

EHRM 16 maart 2021 (Hussein e.a. tegen België), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-208446>

Trefwoorden: Art. 6 EVRM - De beperking in 2003 ten aanzien van de jurisdictie van de Belgische gerechten voor misdrijven tegen de internationale humanitaire wetgeving is niet in strijd met het Verdrag

Samenvatting: Artikel 6 EVRM. Tien Jordanese klagers stelde zich burgerlijke partij bij de onderzoeksrechter in Brussel met de bedoeling om hooggeplaatste Koeweitse functionarissen te laten vervolgen voor misdrijven gepleegd tijdens de eerste Golfoorlog. Waar België op het moment van het starten van de procedure nog een absolute vorm van universele jurisdictie kende – zelfs bij het ontbreken van enige link met België – kwam daar in 2003 verandering in. Vanaf dat moment is in de Belgische wetgeving bepaald dat er een link met België moet zijn en tevens een ‘filtersysteem’ om te beoordelen of een vervolging kan worden ingesteld. Omdat er nog geen onderzoekshandeling had plaatsgevonden in deze zaak op het moment dat de nieuwe wetgeving van kracht ging en het verzoek van klagers niet voldeed aan de nieuwe vereisten, ontbrak bij de Belgische gerechten de jurisdictie om kennis te nemen van het verzoek en kon hieraan niet worden voldaan.

Klagers beroepen zich op artikel 6 EVRM en stellen dat de Belgische instanties, door het niet-ontvankelijk verklaren van het verzoek en het oordeel dat jurisdictie ontbreekt, deze besluiten onvoldoende hebben gemotiveerd en klagers het recht op toegang tot een rechter hebben ontzegd.

Het Hof is unaniem van oordeel dat artikel 6 EVRM niet is geschonden. Het Hof overweegt daartoe dat de Belgische gerechten een specifiek en uitdrukkelijk antwoord hebben gegeven op het pleidooi van de klagers en niet hebben gefaald in hun motiveringsverplichting. Het

Hof constateert dat geen sprake is van willekeur of onredelijkheid. Voorts overweegt het Hof dat de beslissing van de Belgische autoriteiten om uit te gaan van de nieuwe wetgeving evenmin disproportioneel is gelet op de legitieme doelen die worden nagestreefd. De motivering van de Belgische autoriteiten – een goede rechtsbedeling en de immunitetskwestie bij procedures van internationaal recht – kunnen worden beschouwd als dwingende redenen van algemeen belang.

Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa, April 2021,

<https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/nre-2021-nr-04.pdf>

EHRM 16 maart 2021 (Fikret Karahan tegen Turkije), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-208534>

Trefwoorden: Art. 6 EVRM - Ondervragingsrecht – Compenserende maatregelen

Samenvatting: Artikel 6 EVRM. De klager doet onder meer een beroep op het recht op een eerlijk proces (artikel 6, eerste lid, EVRM) en het ondervragingsrecht (artikel 6, derde lid onder d, EVRM), nu een getuige door de rechtbank is gehoord in zijn afwezigheid.

Het Hof oordeelt aan de hand van de in ‘Al-Khawaja and Tahery’ en ‘Schatschaschwili’ geformuleerde criteria dat de onmogelijkheid voor de klager om de getuige te bevragen zonder goede reden was en dat dit de verdediging ernstig heeft benadeeld, met name gelet op de cruciale rol die de verklaring van de getuige speelde in de strafzaak. Ten aanzien van de vraag of hier voldoende compenserende factoren tegenover stonden, overweegt het Hof het volgende.

Allereerst benoemt het Hof dat de rechtbank heeft nagelaten de betrouwbaarheid van de getuige te beoordelen, terwijl voorzichtigheid geboden was gelet op de omstandigheden waaronder de getuige zijn initiële verklaring had afgelegd bij de politie (na zijn eigen aanhouding in ruil voor bepaalde voordelen en zonder advocaat) in combinatie met de twijfel die de getuige tijdens de hoorzitting toonde ten aanzien van die eerdere verklaring. Daar staat tegenover dat de advocaat van de klager wel aanwezig was tijdens de hoorzitting toen de getuige werd gehoord zodat hij hem rechtstreeks vragen kon stellen om zijn geloofwaardigheid te betwisten, wat in bepaalde omstandigheden voldoende kan zijn om de rechten van de verdediging te waarborgen. Bovendien staat vast dat de klager kennis had genomen van de inhoud van de bij de politie en ter zitting afgelegde verklaringen van de getuige, en dat hij daarom de gelegenheid had om de waarheidsgetrouwheid en betrouwbaarheid voor de rechtbank aan te vechten en om zijn versie van de gebeurtenissen te geven. Het Hof erkent daarmee dat er belangrijke procedurele waarborgen aanwezig waren die bedoeld waren om een eerlijke en juiste beoordeling van de betrouwbaarheid van de verklaringen van de getuige mogelijk te maken.

Echter, oordeelt het Hof vervolgens, gelet op het enorme gewicht van de verklaringen van de getuige in de procedure en de bijzondere context waarin die zijn verkregen, in combinatie met de ernst van de straf waarmee de klager werd geconfronteerd, zijn deze waarborgen niet voldoende compenserend. Het Hof overweegt daarbij in het bijzonder dat een confrontatie tussen de klager en de getuige niet alleen essentieel was om de klager in staat te stellen de betrouwbaarheid van diens aantijgingen jegens hem te betwisten – wat hij weliswaar tot op zekere hoogte via zijn advocaat had kunnen doen – maar vooral om de

twijfel rondom de (in deze zaak centraal staande) herkenning door de getuige weg te nemen, hetgeen niet voldoende had kunnen worden bereikt door de bevraging van de getuige door de advocaat. Het Hof herhaalt in dit verband dat het normaal gesproken wenselijk is dat getuigen een verdachte van een ernstig misdrijf persoonlijk identificeren als er enige twijfel bestaat over de identiteit van de persoon van de verdachte.

Het Hof komt tot de conclusie dat de onmogelijkheid voor de klager om de getuige persoonlijk te bevragen onder voornoemde omstandigheden het proces als geheel oneerlijk maakt en dat daarmee sprake is van een schending van 6, eerste lid en derde lid onder d, EVRM. (eigen onderlijning)

Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa, April 2021,

<https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/nre-2021-nr-04.pdf>

EHRM 25 maart 2021 (Di Martino en Molinari tegen Italië), www.hudoc.echr.coe.int
--

Hyperlink: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-208757>

Trefwoorden: Art. 6 EVRM - Niet horen getuigen à charge bij verkorte procedure levert geen schending eerlijk proces op

Samenvatting: Artikel 6 EVRM. Klagers hebben tijdens zitting in eerste aanleg verzocht om een verkorte procedure, dat wil zeggen niet volgens de beginselen van de onmiddellijke mondelinge procedure, maar op basis van het bewijsmateriaal in het vervolgingsdossier. De rechter heeft het verzoek van klagers ingewilligd en gespecificeerd dat slechts één getuige gehoord moest worden.

Molinari werd vrijgesproken van allebei de tenlastegelegde feiten en Di Martino werd van twee van de drie tenlastegelegde feiten vrijgesproken. In hoger beroep zijn beide klagers veroordeeld voor alle tenlastegelegde feiten. Klagers gingen in beroep en voerden aan dat het hof hen had veroordeeld zonder alle getuigen à charge opnieuw te horen. Het Hof van Cassatie heeft het beroep verworpen en geoordeeld dat het proces op verzoek van klagers in zowel eerste aanleg als in hoger beroep volgens de verkorte procedure was gevoerd.

Het Hof herinnert eraan dat de Italiaanse verkorte procedure enerzijds onmiskenbare voordelen heeft voor de verdachte, anderzijds gaat de verkorte procedure gepaard met een verzwakking van de procedurele waarborgen die het nationale recht biedt. Echter belet noch de letter noch de geest van artikel 6 EVRM dat een persoon vrijwillig, uitdrukkelijk of stilzwijgend, afstand doet van de garanties van een eerlijk proces. Een dergelijke afstand moet echter op ondubbelzinnige wijze worden vastgesteld en omgeven zijn door een minimum aan waarborgen die overeenstemmen met de ernst ervan. Bovendien mag deze verklaring van afstand niet in strijd zijn met enig significant openbaar belang. Het hof is van oordeel dat klagers, die werden bijgestaan door advocaten, ondubbelzinnig afstand hadden gedaan van hun recht om getuigen op te roepen en te horen tijdens het proces. Het lijkt geen twijfel dat de afstand van hun recht door klagers bewust was. Bovendien wisten of hadden klagers moeten weten dat het hof in geval van vrijspraak in eerste aanleg het recht had om de zaak opnieuw te behandelen op basis van hetzelfde bewijs.

Het Hof leidt hieruit af dat het verzoek van klagers om volgens de verkorte procedure te worden berecht, inhield dat er afstand werd gedaan van mondeling bewijs en dat hun proces was gebaseerd op de bewijsstukken in het dossier. Dientengevolge verschillen de

onderhavige zaken van die welke het Hof eerder heeft onderzocht waarin door hoven niet was voldaan aan de verplichting om getuigen rechtstreeks te ondervragen die door de rechter in eerste aanleg waren gehoord en die op het punt stonden de verklaringen op een ongunstige manier te interpreteren.

Niet blijkt dat niet is voldaan aan de beginselen van een eerlijk proces die vereisen dat een beschuldigde niet willekeurig de voordelen die verbonden zijn aan een verkorte procedure wordt ontnomen. Evenmin lijkt het erop dat de zaak vragen van algemeen belang oproept die zich verzetten tegen een afstand van de normale procedure. Concluderend kunnen klagers, gelet op het voorgaande, niet klagen over een inmenging in hun recht op een eerlijk proces als gevolg van het niet horen door het hof van getuigen.

Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa, April 2021,

<https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/nre-2021-nr-04.pdf>

EHRM 25 maart 2021 (Bivolaru en Moldovan tegen Frankrijk), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-208760>

Trefwoorden: Overlevering en uitlevering - Artikel 3 EVRM - Hof verduidelijkt voorwaarden voor toepassing van vermoeden van gelijkwaardige bescherming in geschillen met betrekking tot de tenuitvoerlegging van een EAB

Samenvatting: Artikel 3 EVRM. De Franse uitvoerende rechterlijke autoriteit heeft twee Europese aanhoudingsbevelen uitgevoerd op grond waarvan zij twee opgeëiste personen, Moldovan en Bivolaru (beiden van Roemeense afkomst, maar waarvan Bivolaru door de Zweedse autoriteiten als vluchteling was erkend) aan de Roemeense autoriteiten heeft overgedragen met het oog op het uitzetten van gevangenisstraffen. Met een beroep op artikel 3 EVRM stellen klagers dat de overlevering naar Roemenië hen zou blootstellen aan een onmenselijke en vernederende behandeling.

Het Hof komt in de zaak van Moldovan unaniem tot een schending van artikel 3 EVRM. Het Hof overweegt daartoe dat is voldaan aan de twee voorwaarden voor de toepassing van het vermoeden van gelijkwaardige bescherming: (1) de vermeende schending van een door het Verdrag beschermd recht moet voortvloeien uit een internationale wettelijke verplichting van de verweerde staat bij de uitvoering waarvan de nationale autoriteiten geen beoordelingsmarge of speelruimte hadden en (2) het vermoeden van gelijkwaardige bescherming moet worden toegepast zonder buitensporig formalisme en rekening houdend met de specifieke kenmerken van het betrokken toezichtsmechanisme. Het Hof overweegt voorts dat Moldovan gedetailleerd bewijsmateriaal heeft overgelegd waaruit blijkt dat er systemische of algemene tekortkomingen waren in de gevangenis in Roemenië. Frankrijk heeft, bij het gebruik maken van hun discretionaire bevoegdheid, niet de juiste conclusies uit de beschikbare informatie getrokken, terwijl deze informatie een voldoende basis vormde om de uitvoering van het Europese Arrestatiebevel te weigeren.

In de zaak van Bivolaru is het Hof echter van oordeel dat onvoldoende vast is komen te staan dat de klager in Roemenië het risico loopt om vervolgd te worden om religieuze redenen. Dat klager daardoor blootgesteld zou worden aan een onmenselijke en vernederende behandeling daardoor is – op basis van een grondige beoordeling – niet gebleken. Ook hetgeen door klager was aangedragen met betrekking tot de detentieomstandigheden in

Roemenië is onvoldoende om tot een ander oordeel te komen. Het Hof komt daarom niet tot een schending in de zaak van Bivolaru.

Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa, April 2021,
<https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/nre-2021-nr-04.pdf>

EHRM 1 april 2021 (Sedletska t. Oekraïne), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-208882>

Trefwoorden: Vrijheid van meningsuiting en persvrijheid - Verlenen toegang tot telefoongegevens van journalist is in strijd met artikel 10 EVRM.

Samenvatting: Klaagster is journalist en eindredacteur van een televisieprogramma met de focus op corruptie door hooggeplaatste aanklagers en politici in Oekraïne. Gedurende een strafrechtelijk onderzoek naar een ambtenaar, wordt toestemming verleend om de telefoongegevens van klager op te vragen.

Klaagster doet een beroep op schending van artikel 10 EVRM, nu sprake is van een ongerechtvaardigde inbreuk op het recht van bescherming van haar journalistieke bronnen. Zij stelt zich tevens op het standpunt dat de autorisatie voor het verkrijgen van deze data disproportioneel is. Het Hof stelt allereerst vast dat het opvragen van de telefoongegevens van klager een inbreuk op het recht van artikel 10 EVRM vormt. Voorts oordeelt het hof dat de inbreuk een legitiem doel dient en bij de wet is voorzien.

Het Hof is echter van oordeel dat de inbreuk in deze zaak niet noodzakelijk is in een democratische samenleving. Het Hof overweegt daartoe dat de periode waarvoor in eerste instantie toestemming was gegeven erg lang was, te weten zestien maanden, en ook veel gegevens blootlegde die niet relevant waren voor het strafrechtelijk onderzoek. Daarnaast was het risico op schending van artikel 10 EVRM groter door de aard van het werk van klager, namelijk het onderzoeken van spraakmakende corruptie. Ook bevatte de toestemming geen waarborgen en was aldus onevenredig om aan legitieme doelstellingen te voldoen. Ten slotte overweegt het Hof dat niet kan worden vastgesteld of de gegevens van klager al dan niet bewaard zijn gebleven gedurende de periode zoals vermeld in de eerste beschikking.

Gelet op het voorgaande komt het Hof tot de conclusie dat de toestemming voor de gegevenstoegang die door de nationale rechters is verleend niet wordt gerechtvaardigd door een 'dwingende eis van algemeen belang' en daarom noodzakelijk is in een democratische samenleving. Het Hof concludeert dan ook tot een schending van artikel 10 EVRM.

Bron: Elementaire Rechtspraak Wekelijks nr. 52

EHRM 6 april 2021 (Tsonyo Tsonev t. Bulgarije), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-20903>

Trefwoorden: Non bis in idem - Administratieve boete en gevangenisstraf voor hetzelfde feit - Artikel 4, Zevende Protocol EVRM.

Samenvatting: Klager is een administratieve boete en een gevangenisstraf opgelegd voor een mishandeling. Het Hof had eerder al geoordeeld dat dit in strijd is met het ne bis in idem beginsel en stelde een schending van artikel 4, Zevende Protocol vast (nr. 2736/03). De criminele procedure wordt vervolgens heropend.

Klager stelt zich op het standpunt dat dit in strijd is met het ne bis in idem beginsel, omdat al een boete opgelegd is in een administratieve procedure. De regionale rechtbank legt alsnog een gevangenisstraf op en overweegt daarbij dat het nationale recht niet voorziet in de mogelijkheid de vervolging in een crimineel proces te schorsen om de reden dat een administratieve boete is opgelegd voor hetzelfde feit.

Volgens de regionale rechtbank is het aan de openbaar aanklager de administratieve procedure te heropenen. Dit laatste is door de openbaar aanklager geweigerd. De openbaar aanklager stelt zich daarbij op het standpunt dat de criminele procedure was gericht op het fysieke leed dat klager bij het slachtoffer had toegebracht, terwijl de administratieve procedure was gericht op het betreden van de woning en het slaan van het slachtoffer. Volgens de openbaar aanklager is dus geen sprake van een dubbele vervolging voor hetzelfde feit, maar van twee vervolgingen voor twee strafbare feiten. De Hoge Raad houdt de beslissingen in stand. Klager dient vervolgens opnieuw een klacht in bij het Hof.

Naar het oordeel van het hof dienen de administratieve procedure en de criminele procedure hetzelfde doel, namelijk het bestraffen van klager. In de criminele procedure is geen rekening gehouden met het feitencomplex vastgesteld in de administratieve procedure. Ook is in de criminele procedure is bij het bepalen van de straf geen rekening gehouden met de in de administratieve procedure opgelegde boete.

De Bulgaarse autoriteiten zijn de waarborgen van het ne bis in idem beginsel niet nagekomen. Het hof stelt vast dat klager twee keer is berecht en bestraft voor hetzelfde feit en dat het ne bis in idem-beginsel aldus is geschonden.

Bron: Elementaire Rechtspraak Wekelijks nr. 52

EHRM 13 april 2021 (Ahmet Hüsrev Altan t. Turkije), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-209444>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis - Terrorisme - Journalistiek - Vrijheid van meningsuiting - Gefaalde coup in Turkije in 2016 - Artikel 5, paragraaf 1, van het EVRM. Artikel 5, paragraaf 4, van het EVRM. Artikel 5, paragraaf 5, van het EVRM. Artikel 10 van het EVRM

Samenvatting: Klager, een Turkse onderdaan, is een bekende journalist in Turkije. In een door hemzelf opgerichte krant (Taraf) publiceerde hij een artikel over een mogelijke militaire coup in Turkije. Er werd onderzoek naar hem gedaan wegens het falsificeren van bewijs en het openbaar maken van geheime documenten. In 2016 schreef hij een aantal zeer kritische artikelen over de Turkse overheid en de Turkse president. Na de poging in juli 2016 tot een militaire coup in Turkije, is klager in september 2016 aangehouden en in voorlopige hechtenis geplaatst. Uiteindelijk werd klager in februari 2018 veroordeeld tot een levenslange gevangenisstraf voor de poging de constitutionele orde omver te werpen, welke veroordeling door het Turkse Hof van Cassatie is vernietigd.

Klager heeft in januari 2017 een klacht ingediend bij het EVRM. Hij klaagde dat het bevelen en verlengen van zijn voorlopige hechtenis arbitrair is geweest en dat hij geen snelle

juridische beoordeling kon krijgen over deze beslissingen omdat hij geen toegang had tot het zaaksdossier teneinde zijn verdediging effectief te kunnen voorbereiden. Hij stelt dat zijn recht op vrijheid van meningsuiting is geschonden door de voorlopige hechtenis, en dat zijn voorlopige hechtenis het resultaat was van zijn kritiek op de Turkse overheid en de Turkse president.

Het hof overweegt dat een schending van artikel 5, paragraaf 1, van het EVRM heeft plaatsgevonden. Het hof stelt dat de voorlopige hechtenis gebaseerd moet zijn op een redelijke verdenking. De drempel van die redelijke verdenking ligt lager verdenkingen van terroristische feiten. De kritiek van klager op de Turkse overheid en de Turkse president en zijn waarschuwing voor een mogelijke militaire coup zijn voor die redelijke verdenking echter onvoldoende, nu zijn kritiek en waarschuwing niet automatisch zijn betrokkenheid bij de coup indiceert. Daarnaast kon de voorlopige hechtenis ook nooit noodzakelijk zijn in het licht van het eerdere strafrechtelijk onderzoek naar klager. Ook zijn er geen aanwijzingen gevonden dat Taraf connecties had met terroristische organisaties. Het hof stelt dat daarom geen sprake was van een redelijke verdenking, reden waarom er al vanaf het begin geen juridische basis bestond voor het bevel voorlopige hechtenis.

Het hof overweegt dat een schending van artikel 5, paragraaf 4, van het EVRM heeft plaatsgevonden. Nationale gerechten hebben klager de toegang ontzegd tot zijn zaaksdossier. Daartegenover stond wel dat destijds sprake was van een urgent nationaal veiligheidsrisico. Het hof stelt dat, ondanks dat klager wel enige bewijsstukken onder ogen kreeg, klager geen mogelijkheid had om effectief zijn verdediging te voeren. Het hof stelt wel dat de vertraging in de behandeling van zijn zaak acceptabel was en in die zin geen schending heeft opgeleverd.

Het hof overweegt dat een schending van artikel 5, paragraaf 5, van het EVRM heeft plaatsgevonden. Gelet op de geconstateerde schendingen, hadden de Turkse autoriteiten klager moeten compenseren. Dit is niet gebeurd. Het hof overweegt dat een schending van artikel 10 van het EVRM heeft plaatsgevonden. Vrijheid van meningsuiting en pers zijn van essentieel belang in een democratische samenleving. Op basis van het journalistieke werk van klager is hij aangehouden. Het hof heeft hiervoor al gesteld dat hiervoor geen juridische basis aanwezig was, waardoor ook dit artikel is geschonden.

Noot: De Turkse rechter van het hof heeft een dissenting opinion geschreven.

Bron: Elementaire Rechtspraak Wekelijks nr. 52

EHRM 20 april 2021 (Kuzmina e.a. t. Rusland), www.hudoc.echr.coe.int
--

Hyperlink: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-209328>

Trefwoorden: Art. 6 EVRM – Uitlokking – Pseudokoop

Samenvatting: De klagers doen een beroep op artikel 6, eerste lid, EVRM, en stellen dat zij zijn veroordeeld voor strafbare feiten die zij niet zouden hebben gepleegd indien zij daartoe niet waren uitgelokt door een agent.

Het bewijs is gebaseerd op de resultaten van pseudokopen. De aan de pseudokopen ten grondslag liggende besluiten bevatten zeer weinig informatie betreffende de redenen voor en het doel van de geplande pseudokopen en waren niet onderworpen aan een rechterlijke toetsing of enig ander onafhankelijk toezicht. Het Hof overweegt daarom dat sprake is van

een gebrekkig regelgevingskader. De nationale rechters hebben vervolgens het verweer van de klagers slechts aan een zeer beperkte beoordeling onderworpen. Zo werd niet onderzocht wat de redenen voor de undercover operaties waren en hadden de opsporingsautoriteiten niet hoeven te bewijzen dat er bij de klagers reeds een voornemen bestond om strafbare feiten te plegen op het moment van de start van samenwerking. Het Hof concludeert dat de tekortkomingen in de undercoveroperaties en het ontbreken van een effectieve rechterlijke toetsing het resultaat zijn van het ontbreken van een regelgevend kader dat garanties biedt tegen misbruik bij pseudoaankopen.

Het Hof komt tot een schending van artikel 6 EVRM

Bron: Elementaire Rechtspraak Wekelijks nr. 52

2.3. Hof van Justitie

Hof van Justitie 29 april 2021, www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=ED3059F6D2DA88CF5980933AB2E289C0?text=&docid=240547&pageIndex=0&doclang=nl&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1772557>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Justitiële samenwerking in strafzaken – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Europees aanhoudingsbevel – Gronden tot facultatieve weigering van de tenuitvoerlegging – Artikel 4, punt 5 – Gezochte persoon die voor dezelfde feiten door een derde land onherroepelijk is berecht – Sanctie die reeds is ondergaan dan wel niet meer ten uitvoer kan worden gelegd volgens het recht van de staat van veroordeling – Toepassing – Beoordelingsmarge van de uitvoerende rechterlijke autoriteit – Begrip ‚dezelfde feiten‘ – Kwijtschelding van de straf door een niet-gerechtelijke autoriteit in het kader van een algemene clementiemaatregel

Samenvatting: Het Hof wordt verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Moet artikel 4, punt 5, van [het kaderbesluit] inderdaad zo worden uitgelegd, dat wanneer een lidstaat ervoor kiest om deze bepaling om te zetten in zijn nationale recht de uitvoerende rechterlijke autoriteit over een zekere marge moet beschikken om te beoordelen of de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel moet worden geweigerd?

2) Moet het begrip ‚dezelfde feiten‘ in artikel 4, punt 5, van [het kaderbesluit] op dezelfde wijze worden uitgelegd als datzelfde begrip in artikel 3, punt 2, van [het kaderbesluit] en, zo niet, hoe moet dat begrip in de eerstgenoemde bepaling dan worden uitgelegd?

3) Moet de voorwaarde van artikel 4, punt 5, van [het kaderbesluit] dat de ‚sanctie is ondergaan [...] dan wel niet meer ten uitvoer kan worden gelegd volgens het recht van de staat van veroordeling‘ zo worden uitgelegd, dat daaronder een situatie valt waarin de opgeëiste persoon onherroepelijk voor dezelfde feiten is veroordeeld tot een vrijheidsstraf die hij voor een deel heeft uitgezeten in het land van veroordeling en die hem voor het overige is kwijtgescholden door een niet-gerechtelijke autoriteit van dat land, in het kader

van een algemene clementiemaatregel die ook geldt voor veroordeelden die ernstige feiten hebben begaan, zoals de opgeëiste persoon, en die niet berust op rationele overwegingen van strafrechtsbeleid?”

Het Hof (Vijfde kamer) verklaart voor recht:

1) Artikel 4, punt 5, van kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad van 26 februari 2009, moet aldus worden uitgelegd dat wanneer een lidstaat ervoor kiest om deze bepaling om te zetten in zijn nationale recht, de uitvoerende rechterlijke autoriteit over een beoordelingsmarge moet beschikken om te bepalen of al dan niet op de in die bepaling genoemde grond moet worden geweigerd om een Europees aanhoudingsbevel ten uitvoer te leggen.

2) Artikel 3, punt 2, en artikel 4, punt 5, van kaderbesluit 2002/584, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299, moeten aldus worden uitgelegd dat het begrip „dezelfde feiten” als bedoeld in deze twee bepalingen uniform moet worden uitgelegd.

3) Artikel 4, punt 5, van kaderbesluit 2002/584, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299, dat de toepassing van de in die bepaling neergelegde grond tot facultatieve weigering van de tenuitvoerlegging afhankelijk stelt van de voorwaarde dat in geval van veroordeling de sanctie is ondergaan of op dat tijdstip wordt ondergaan dan wel niet meer ten uitvoer kan worden gelegd volgens het recht van de staat van veroordeling, moet aldus worden uitgelegd dat aan deze voorwaarde is voldaan wanneer de opgeëiste persoon voor dezelfde feiten onherroepelijk is veroordeeld tot een vrijheidsstraf die hij voor een deel heeft uitgezeten in het derde land waar de veroordeling is uitgesproken en die hem voor het overige is kwijtgescholden door een niet-gerechterlijke autoriteit van dat land, in het kader van een algemene clementiemaatregel die ook geldt voor veroordeelden die ernstige feiten hebben begaan en die niet berust op rationele overwegingen van strafrechtsbeleid. De uitvoerende rechterlijke autoriteit moet bij de uitoefening van haar beoordelingsbevoegdheid een afweging maken tussen het voorkomen van straffeloosheid en de bestrijding van criminaliteit enerzijds en het waarborgen van de rechtszekerheid van de betrokkene anderzijds.

Persbericht: Het Hof verduidelijkt de reikwijdte van het ne-bis-in-idembeginsel wanneer een Europees aanhoudingsbevel ten uitvoer wordt gelegd voor feiten waarvoor reeds een veroordeling is uitgesproken in een derde land.

(<https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2021-04/cp210073nl.pdf>)

2.4. Hof van Cassatie

A. Beroepen tegen vonnissen en arresten van correctionele kamers

Cassatie 29 oktober 2019 (P.19.0776.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191029.6/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Redelijke termijn - Overschrijding - Gevolg – Criteria van beoordeling

Samenvatting: De rechter die vaststelt dat de vereiste van de redelijke termijn is miskend, oordeelt onaantastbaar op welke wijze die miskening moet worden geredieerd; bij die beoordeling kan de rechter onder meer de ernst van de overschrijding van de redelijke termijn vereiste alsook de noodzaak voor de samenleving om alsnog de bewezen verklaarde feiten te bestraffen, in aanmerking nemen; uit artikel 6.1 EVRM of uit art. 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering volgt niet de verplichting om bij die beoordeling de oorzaak van de overschrijding van de redelijke termijn in aanmerking te nemen.

Cassatie 29 oktober 2019 (P.19.0409.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191029.3/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Daad – Misdrijf – ARAB – Werkgever – Rechtspersoon

Samenvatting: Uit artikel 463, tweede lid, ARAB en artikel 128, eerste lid, Sociaal Strafwetboek, thans artikel 127, eerste lid, Sociaal Strafwetboek, volgt niet dat enkel personen die handelingen hebben gesteld zonder het uitdrukkelijk bevel van de werfleider zich aan deze overtreding van deze ARAB-bepaling kunnen schuldig maken; deze feiten kunnen worden toegerekend aan de werkgever, zijn aangestelde of lasthebber indien blijkt dat die opzettelijk of door onachtzaamheid verantwoordelijk zijn voor het niet respecteren van deze verplichting en dit ongeacht of zij rechtspersonen zijn; dit houdt geen niet-toegelaten uitbreiding in van de strafbaarstelling of een miskening van het legaliteitsbeginsel.

Cassatie 11 december 2019 (P.19.0888.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191211.3/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Straf – Verbeurdverklaring - Bijzondere verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen uit het misdrijf verkregen - Meerdere veroordeelden - Facultatieve verbeurdverklaring – Maximumbedrag

2. Rechtsbeginselen - Passende motivering van de rechterlijke beslissingen

3. Onderzoeksrechter - Akte die door de onderzoeksrechter op zodanige wijze is verwoord dat ze het vermoeden van onschuld zou miskennen - Invloed op de onpartijdigheid van de rechter

4. Immuniteit - Parlementaire onschendbaarheid - Ratio

5. Onderzoek in strafzaken – Gerechtelijk onderzoek – Regelmatigheid - Parlementaire onschendbaarheid - Verzoek tot opheffing - Commissie voor de vervolgingen van de Kamer – Opdracht

6. Onderzoeksrechter - Onpartijdigheid - Bewijs - Vermoeden

7. Recht van verdediging – Strafzaken - Miskenning - Gerechtelijk onderzoek - Feitenrechter - Controlebevoegdheid

Samenvatting: 1. Uit de artikelen 42, 3°, en 43bis, eerste lid, Strafwetboek volgt dat de rechter steeds de bijzondere verbeurdverklaring kan bevelen, voor zover ze door het openbaar ministerie schriftelijk is gevorderd, van de vermogensvoordelen die uit het misdrijf zijn verkregen, van de goederen en waarden die in de plaats ervan zijn gesteld en van de inkomsten uit die belegde voordelen; hoewel de rechter, wegens het facultatief karakter van die straf, de aldus verbeurdverklaarde bedragen tussen de veroordeelden kan verdelen, moet hij erop toezien dat het totaalbedrag van de verbeurdverklaringen niet hoger is dan het bedrag van de vermogensvoordelen die rechtstreeks uit het misdrijf zijn verkregen (1). (1) Zie Cass. 15 januari 2013, AR P.12.0284.N, AC 2013, nr. 29; Cass. 24 oktober 2012, AR P.12.1318.F, AC 2012, nr. 563; Cass. 27 mei 2009, AR P.09.0240.F, AC 2009, nr. 352, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH in Pas. Het OM stelde voor om het arrest te vernietigen door schrapping, zonder verwijzing, in zoverre dat arrest de eiseres Inova nv een straf van verbeurdverklaring bij equivalent oplegt voor een hoger bedrag dan 2.916.356,02 euro, en concludeerde tot de verwerping voor het overige.

2. Er bestaat geen algemeen beginsel betreffende de passende motivering van de rechterlijke beslissingen (1). (1) In tegenstelling tot het algemeen beginsel betreffende de verplichting om de beslissingen met redenen te omkleden (zie P. MARCHAL, « Principes généraux du droit », RPDB, Bruylant, 2014, nrs. 205-208).

3. Een akte die door de onderzoeksrechter op zodanige wijze is verwoord dat ze het vermoeden van onschuld zou miskennen, levert niet noodzakelijkerwijs het bewijs van zijn partijdigheid.

4. Parlementaire onschendbaarheid heeft tot doel de uitvoering van gerechtelijke procedures uit te stellen die gegrond zijn op misdrijven die geen verband houden met de normale uitoefening van het parlementair ambt; het doel van de grondwetgever bestaat erin de normale werking van de parlementaire vergaderingen te verzekeren door hun leden te onttrekken aan arbitraire vervolgingen of aan vervolgingen die met een politieke drijfveer of op bevel van de uitvoerende macht zouden zijn ingeleid.

5. De commissie voor de vervolgingen die uitspraak moet doen over een verzoek tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid, moet nagaan of de schuld op het eerste gezicht niet onwaarschijnlijk is, dat de vervolging niet is ingegeven door partijdige beweegredenen en dat ze de werkzaamheden van de vergadering niet ontregelt; hieruit kan worden afgeleid dat die commissie zich niet zelf kan uitspreken over de excepties van nietigheid van de onderzoeksinformatie of van het vooronderzoek.

6. De onpartijdigheid van de onderzoeksrechter wordt vermoed (1). (1) Zie Fr. KUTY, L'impartialité du juge en procédure pénale. De la confiance décrétée à la confiance justifiée, Collection de thèses, Larcier, 2005, p. 24 en 29, en de verwijzingen in de voetnoten, waaronder EHRM, Didier t. Frankrijk, 27 augustus 2002, nr. 58188/00 : « l'impartialité personnelle d'un magistrat se présume jusqu'à la preuve du contraire » ; Cass. 28 maart 2017, AR P.17.0238.N, AC 2017, nr. 223; Cass. 13 maart 2012, AR P.11.1750.N, AC 2012, nr. 166, en de verwijzing in de voetnoten.

7. De vaststelling dat artikel 235bis, § 6, Wetboek van Strafvordering de correctionele kamers van het hof van beroep niet de bevoegdheid toekent die het wel aan zijn kamer van inbeschuldigingstelling toekent, sluit niet uit dat de feitenrechter bevoegd is, in het licht van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht, om het gehele onderzoek of een gedeelte ervan weg te laten wanneer dat onderzoek het recht van verdediging in die mate miskent dat hierdoor het eerlijk karakter van het proces op doorslaggevende en onherroepelijke wijze in het gedrang komt.

Cassatie 22 januari 2020 (P.18.1070.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200122.2F.3/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Burgerlijkepartijstelling voor de strafrechter - Vormen - Indiening op de griffie – Voorwaarden

2. Burgerlijkepartijstelling voor de strafrechter voor het eerst in hoger beroep – Ontvankelijkheid

Samenvatting: 1. Het slachtoffer van een misdrijf kan zich voor de strafrechter burgerlijke partij stellen door op de rechtszitting een schriftelijke conclusie neer te leggen of deze op de griffie in te dienen; artikel 152 Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de conclusies ambtshalve uit de debatten worden geweerd wanneer ze buiten de vastgestelde termijn zijn neergelegd en niet aan alle betrokken partijen werden medegedeeld; uit de omstandigheid dat de politierechtbank geen conclusietermijnen heeft vastgesteld, volgt niet dat de conclusie die op de griffie van die rechtbank werd neergelegd en aan de betrokken partijen werd medegedeeld, voor niet-bestaande moet worden gehouden (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2020, nr. 64. Art. 189 Wetboek van Strafvordering bepaalt met name dat de bepalingen van art. 152 van dat wetboek ook gelden voor de correctionele rechtbanken.

2. De burgerlijke partij moet zich voor het vonnisgerecht burgerlijke partij stellen vóór het sluiten van het debat voor de eerste rechter en kan dat niet voor het eerst in hoger beroep doen (1). (Impliciete oplossing) (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2020, nr. 64.

Cassatie 5 februari 2020 (P.19.0623.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200205.2F.1/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Recht op een eerlijk proces - Recht van verdediging - Verdachte in een bijzonder kwetsbare positie - Belastende verklaringen afgelegd ten overstaan van de politie - Geen mogelijkheid tot bijstand van een advocaat, zonder dwingende reden - Gevolg - Relevante criteria in het licht van de omstandigheden van de zaak

Samenvatting: In beginsel worden het recht van verdediging en het recht op een eerlijk proces aangetast wanneer een verdachte die zich in een bijzonder kwetsbare positie bevindt, met name wanneer hij van zijn vrijheid is beroofd, tijdens zijn verhoor door de politie belastende verklaringen aflegt zonder dat hij door een advocaat werd bijgestaan; toch komt het voor dat er, zelfs bij ontstentenis van dwingende redenen voor het beperken van dat recht op bijstand van een advocaat, geen sprake is van een schending van artikel 6 EVRM; immers, in de uitlegging die het Europees Hof voor de rechten van de mens aan die bepaling geeft, kan de rechter op basis van andere factoren aannemen dat het proces, in zijn geheel genomen, toch eerlijk is verlopen; het feit dat het gebrek aan bijstand door een advocaat niet gegrond is op een dwingende reden staat hieraan niet in de weg, maar heeft enkel tot gevolg dat de rechter des te strenger erop moet toezien dat het proces, in zijn geheel genomen, eerlijk is verlopen; in dit opzicht moeten de door het Europees Hof voor de rechten van de mens vastgelegde factoren enkel in aanmerking worden genomen voor zover ze, gelet op de omstandigheden van de zaak, relevant zijn (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 103.

Cassatie 12 februari 2020 (P.19.1152.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200212.2F.3/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Recht op een eerlijk proces - Elementen die aan het vonnisgerecht moeten worden voorgelegd - Bewijselementen die tijdens het opsporingsonderzoek of het gerechtelijk onderzoek zijn verkregen

Samenvatting: Het recht op een eerlijk proces en het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging vereisen dat, met uitzondering van de bij wet bepaalde gevallen, alle bewijselementen die in de loop van het opsporingsonderzoek of het gerechtelijk onderzoek

zijn verkregen aan het vonnisgerecht worden voorgelegd (1). (1) M.-A. Beernaert, H.D. Bosly en D. Vandermeersch, Droit de la procédure pénale, Bruxelles, La Charte, 2017, dl. II, p. 1176.

Cassatie 16 juni 2020 (P.19.1263.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200616.2N.7/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Bewijs – Telefoontap – Artt. 90ter en 90quater, § 1, 1° - Ander dossier

2. Bewijs – Strafzaken – Getuigen – Steunbewijs

3. Omkoping – Materieel en moreel element

4. Omkoping – Beoordeling

Samenvatting: 1. Wanneer bewijzen die voor de bodemrechter worden aangevoerd afkomstig zijn van een telefoontap in een dossier dat hem niet is overgelegd, oefent het vonnisgerecht toezicht uit op de wettigheid van die maatregel op grond van de op die telefoontap betrekking hebbende beschikkingen en stukken die hem regelmatig in afschrift tijdens het debat worden overgelegd; niet vereist is dat het vonnisgerecht hierbij noodzakelijk de overlegging beveelt van het volledige strafdossier waarin die telefoontap werd bevolen (1). (1) Cass. 25 februari 2009, AR P.08.1818.F, AC 2009, nr. 157.

2. Wanneer de strafrechter een getuigenverklaring als niet doorslaggevend voor de schuldigverklaring beschouwt, mag hij die verklaring als steunbewijs in aanmerking nemen, althans in zoverre niet blijkt dat die verklaring dermate belangrijk is dat het aannemelijk is dat ze het resultaat van de zaak heeft bepaald.

3. De in artikel 247, § 4, Strafwetboek bedoelde omkoping die het gebruik tot doel heeft door de persoon die een openbaar ambt uitoefent van de echte of vermeende invloed waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikt om een handeling van een openbare overheid of een openbaar bestuur of het nalaten van die handeling te verkrijgen, vereist niet dat het uitgeoefend openbaar ambt objectief gezien van die aard is dat het de overheid die de handeling moet verrichten, effectief kan beïnvloeden; het volstaat dat de persoon die het voorstel doet in de overtuiging verkeert dat de persoon tot wie hij zich richt over de noodzakelijke invloed beschikt of dat deze laatste zich voordoet alsof hij over een dergelijke invloed zou beschikken.

4. Het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of, rekening houdend met de concrete gegevens en omstandigheden van de zaak, het corruptiepact het gebruik tot doel heeft door een persoon die een openbaar ambt uitoefent, van de echte of vermeende invloed waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikt om een handeling van een openbare overheid of een openbaar bestuur of het nalaten van die handeling te verkrijgen, alsook, in

voorkomend geval, of die invloed ook effectief werd aangewend zoals bedoeld in artikel 247, § 4, derde lid, Strafwetboek; het Hof gaat slechts na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet naar recht kunnen worden verantwoord.

Met noot: BEIRNAERT, K., “Over de omkopingsvariant van het gebruik van invloed”, *RW* 2020-2021, afl. 39, 1538-1540.

Cassatie 23 juni 2020 (P.20.0020.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200623.2N.2/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Douane en accijnzen – Art. 267 AWDA – Termijn opstellen proces-verbaal – Laattijdigheid – Gevolg voor rechten van verdediging

2. Douane en accijnzen – Onttrekking accijnsgoederen aan schorsingsregeling – Deelneming – Tijdstip van deelneming

3. Redelijke termijn – Aanvangspunt

4. Motivering – Vrijheidsstraf – Niet verplicht om de hoegrootheid van het voordeel van het misdrijf te specificeren

5. Douane en accijnzen – Verbeurdverklaring – Zakelijk karakter – Geen eigendomsvereiste of kennis van identiteit ontduiker

6. Douane en accijnzen – Veroordeling tot betaling van tegenwaarde bij niet-overlegging – Geen verbeurdverklaring – Wel schadevergoeding 1382-1383 BW – Hoofdelijkheid

7. Douane en accijnzen – Veroordeling tot betaling van tegenwaarde bij niet-overlegging – Karakter – Geen straf – Geen reden om prejudiciële vraag te stellen aan HvJ

Samenvatting: 1. De bepaling van artikel 267 AWDA houdt weliswaar geen vervaltermijn voor het opstellen van een proces-verbaal in, maar het laattijdig opstellen van een proces-verbaal kan niettemin ertoe leiden dat het niet als bewijs kan worden aangewend indien daardoor het recht van verdediging van de geverbaliseerde wordt miskend.

2. Met artikel 227, §1, AWDA viseert de wetgever alle vormen van deelneming, ook deze die niet binnen het toepassingsgebied van de artikelen 66 en 67 Strafwetboek vallen en een belanghebbende in de zin van die bepaling is de derde die, wetende dat hij zijn medewerking verleent aan het misdrijf, zich verstaat met de dader of daders van de fraude hetzij om een voordeel uit de fraude te verkrijgen, hetzij om de fraude te vergemakkelijken of toe te laten dat ze blijft voortbestaan, en die ook het opzet heeft om dit te doen; artikel 227, §1, AWDA vereist niet noodzakelijk dat de belanghebbende zich reeds vóór de voltrekking van het

misdrijf waarin hij een belang heeft, met de daders ervan heeft verstaan, waaruit volgt dat het, in het geval bedoeld in artikel 8, §4, Accijnswet 2009, geen belang heeft of de afspraak tussen de belanghebbende en de daders is gemaakt vóór of na het wegbrengen van de goederen uit het belastingentrepot (1). (1) Cass. 19 januari 2016, AR P.14.1519.N, AC 2016, nr. 39 met concl. van plvv. advocaat-generaal M. DE SWAEF.

3. Aanvangspunt voor de berekening van de redelijke termijn bepaald in artikel 6.1 EVRM is het tijdstip waarop een persoon het voorwerp uitmaakt van "een beschuldiging", dit is vanaf het ogenblik dat hij in verdenking is gesteld of door kennisname van enige andere daad van het opsporings- of gerechtelijk onderzoek onder de dreiging van een strafvervolgning leeft, waardoor hij verplicht is bepaalde maatregelen te nemen om zich te verdedigen tegen die beschuldiging (1). (1) Cass. 23 mei 2017, AR P.17.0186.N, AC 2017, nr. 347.

4. Geen enkele bepaling verplicht de rechter om bij de motivering van de door hem uitgesproken gevangenisstraf de hoegroetheid te specificeren van het voordeel dat de beklaagde door het plegen van een misdrijf heeft beoogd.

5. De krachtens de artikelen 220, §1, 221, §1, en 257, §3, AWDA uit te spreken verbeurdverklaring heeft een zakelijk karakter omdat het uitspreken ervan niet vereist dat de veroordeelde eigenaar is van de verbeurd te verklaren goederen en evenmin dat de ontduiker bekend is (1). (1) Cass. 19 januari 2016, AR P.14.1519.N, AC 2016, nr. 39 met concl. van plvv. advocaat-generaal M. DE SWAEF.

6. De veroordeling tot de betaling van de tegenwaarde bij niet-overlegging houdt geen verbeurdverklaring in van de niet-aangehaalde goederen en is evenmin preventief of repressief van aard, maar houdt enkel verband met de vaststelling van de door het misdrijf veroorzaakte schade en vormt aldus een toepassing van de uit de artikelen 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek voortvloeiende regel dat elke schuldenaar van een zaak als schadevergoeding de tegenwaarde ervan moet betalen indien hij ze heeft onttrokken aan zijn schuldeiser of wanneer hij door zijn toedoen tekort komt aan de verplichting om de zaak te leveren, zodat de rechter alle beklaagden ten laste van wie hij de verbeurdverklaring uitspreekt, hoofdelijk moet veroordelen tot de betaling van die tegenwaarde bij de niet-overlegging.; de veroordeling inzake douane en accijnzen tot de betaling van de tegenwaarde van de verbeurdverklaarde goederen bij niet-overlegging ervan is geen straf, noch naar Belgisch recht noch in de autonome interpretatie ervan in artikel 7 EVRM, artikel 15 IVBPR en artikel 49 Handvest Grondrechten Europese Unie, maar een civielrechtelijk gevolg van de strafrechtelijke veroordeling tot verbeurdverklaring; dat de veroordeling wordt uitgesproken ten gevolge van een veroordeling voor een strafbaar feit en tijdens een procedure die van strafprocesrechtelijke aard is, verleent aan die veroordeling niet het karakter van straf (1). (1) Cass. 4 oktober 2016, AR P.14.1881.N, AC 2016, nr. 540; Cass. 13 september 2016, AR P.15.0124.N, AC 2016, nr. 479; Cass. 28 juni 2016, AR P.14.1132.N, AC 2016, nr. 423; Cass. 28 juni 2016, AR P.14.1588.N, AC 2016, nr. 424; Cass. 19 januari 2016, AR P.14.1519.N, AC 2016, nr. 39 met concl. van plvv. advocaat-generaal M. DE SWAEF; Cass. 29 april 2014, NC 2014, 318 en noot P. WAETERICNK, "Juridische 'creativiteit' ten dienste van de 'kaalpluk' bij accijns- en douanefraude"; Cass. 15 februari 2011, AR P.09.1566.N, AC 2011, nr. 130 met concl. van advocaat-generaal P. DUINSLAEGER.

7. Wanneer er redelijkerwijze geen twijfel kan bestaan over het feit dat de veroordeling tot betaling van de tegenwaarde van de verbeurdverklarde goederen bij niet-overlegging ervan geen straf is die valt onder artikel 49, eerste lid, Handvest Grondrechten Europese Unie, is er geen grond om het Hof van Justitie van de Europese Unie te bevragen (1). (1) Cass. 19 mei 2016, AR C.13.0256.N, AC 2016, nr. 330 met concl. van advocaat-generaal A. VAN INGELGEM.

Cassatie 8 december 2020 (P.20.1033.N), *T.Strafr.* 2021, afl. 2, 99-100.

Hyperlink:

Trefwoorden: Taalwet – Nietigheid – Ambtshalve dekking – Voorwaarden

Samenvatting: Artikel 40, eerste en tweede lid Taalwet Gerechtszaken in zijn versie vóór de vervanging bij artikel 5 van de wet van 25 mei 2018 tot vermindering en herverdeling van de werklust binnen de rechterlijke orde en in die versie hersteld vanaf 10 oktober 2019, datum van de publicatie in het Belgisch Staatsblad van het arrest nr. 120/2019 van 19 september 2019 van het Grondwettelijk Hof dat artikel 40, eerste lid Taalwet Gerechtszaken zoals vervangen bij artikel 5 van die wet van 25 mei 2018 vernietigt, bepaalt dat de regels van de Taalwet Gerechtszaken zijn voorgeschreven op straffe van nietigheid en deze nietigheid van ambtswege door de rechter wordt uitgesproken, maar dat elk niet zuiver voorbereidend vonnis of arrest dat op tegenspraak is geweest, de nietigheid dekt van het exploit en van de overige akten van rechtspleging die het vonnis of het arrest zijn voorafgegaan.

Cassatie 5 januari 2021 (P.20.0945.N), *T.Strafr.* 2021, afl. 2, 100-102.

Hyperlink:

Trefwoorden: Strafbaarstelling – Wijziging van de strafwet – Geen herkwalificatie naar de gewijzigde strafwet – Vaststelling van strafbaarheid

Samenvatting: In geval van een wijziging van de strafbaarstelling na het plegen van de feiten is de strafrechter niet ertoe gehouden de feiten te herkwalificeren volgens de nieuwe strafbaarstelling. Het is noodzakelijk maar het volstaat dat de rechter vaststelt dat de feiten zowel strafbaar waren op het ogenblik van de feiten en dat ze dit zijn gebleven tot op het ogenblik van zijn beslissing.

Cassatie 12 januari 2021 (P.20.0817.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210112.2N.6/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Strafbaarstelling – Vermelding van de wetsartikelen – Wijziging van de strafwet – Oude en nieuwe wetsbepalingen

Samenvatting: Uit artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering van toepassing is op de hoven van beroep, volgt dat een veroordelende beslissing de wetsbepalingen moet vermelden die de feiten strafbaar stellen en die de toegepaste straffen bepalen. Indien op het ogenblik van de beslissing de wetsbepalingen zijn opgeheven die de feiten op het ogenblik van het plegen ervan strafbaar stelden, dient de rechter ook de wetsbepalingen te vermelden op grond waarvan de feiten tot op het ogenblik van de beslissing strafbaar zijn gebleven.

Cassatie 16 maart 2021 (P.20.1123.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.2/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Art. 195 Sv. – Motivering – Straftoemeting – Wijze van uitvoering van straffen en maatregelen

Samenvatting: Artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, dat ingevolge artikel 211 van dit wetboek ook van toepassing is op de hoven van beroep, legt aan de rechter bij de keuze van de straffen en de maatregelen en hun maat, die de wet aan zijn vrije beoordeling laat, een bijzondere motiveringsverplichting op. Die bepaling houdt geen beperking in van de redenen die de rechter voor die keuze in aanmerking kan nemen.

De rechter bepaalt binnen de door de wet bepaalde grenzen onaantastbaar welke straffen en maatregelen en hun maat noodzakelijk zijn ter realisering van de doelstellingen die hij met de straftoemeting beoogt. Die doelstellingen kunnen onder meer bestaan in het uiting geven aan de maatschappelijke afkeuring ten aanzien van de overtreding van de strafwet, de bescherming van de maatschappij, het bevorderen van het herstel van het maatschappelijk evenwicht, het herstel van de door het misdrijf veroorzaakte schade en het bevorderen van de maatschappelijke rehabilitatie en re-integratie van de dader.

De rechter mag bij die beoordeling wel degelijk de wijze betrekken waarop de door hem opgelegde straffen en maatregelen zullen worden uitgevoerd. Die uitvoering bepaalt immers mee of de nagestreefde doelstellingen van de straftoemeting wel kunnen worden gerealiseerd. Door dit te doen matigt de rechter zich geen bevoegdheden aan die hem niet toekomen en laat hij zich niet in met de uitvoering van de door hem uitgesproken straffen.

Het arrest grondt de beslissing over de straftoemeting en de veroordeling van de eiser tot onder meer een hoofdgevangenisstraf van 37 maanden op de volgende redenen:

- de straf moet worden bepaald gelet op de aard en de ernst van de bewezen verklaarde feiten, de begeleidende omstandigheden en de persoonlijkheid van de eiser, zoals die blijkt uit zijn strafrechtelijk verleden, zijn gezinstoestand en arbeidssituatie, voor zover gekend;

- de straftoemeting moet niet alleen de vergeldingsbehoefte dienen, maar ook oog hebben voor de speciale preventie en de sanctionering moet dan ook van aard zijn de eiser ervan te beletten zich in de toekomst nog aan dergelijke feiten schuldig te maken;
 - de eiser heeft een zwaar beladen strafregister wegens diefstallen met verzwa- rende omstandigheden, inbreuken op de wapenwetgeving, gewelddelicten en een drugdelict;
 - de eiser komt niet meer in aanmerking voor een probatie-opschorting en een werkstraf is niet gepast rekening houdend met de ernst van de feiten en de persoon van de eiser, die zeer onvoorspelbaar agressief gedrag vertoont, wat aanzienlijke problemen kan geven op de arbeidsplaats. Bovendien is de eiser invalide en heeft hij psychische problemen;
 - de opgelegde bestraffing is gepast rekening houdend met de ernst van de feiten, waarbij de eiser een reëel gevaar vormt voor de openbare veiligheid in de buurt van zijn woning, de omstandigheden waarin deze werden gepleegd waarbij de eiser meermaals onder invloed was, de persoonlijkheid van de eiser en zijn zwaar beladen strafrechtelijk verleden;
 - de appelrechters zijn samen met de raadsman van de eiser van oordeel dat de eiser op meerdere gebieden begeleiding nodig heeft. De eiser stelt dat hij al ja-ren ambulante begeleiding volgt en hij legt onder meer attesten voor ter rechtszitting betreffende zijn medicatie die dit bevestigen;
 - de appelrechters stellen vast dat de eiser ter rechtszitting een zeer opgejaagde indruk maakt die wijst op middelenmisbruik;
 - de appelrechters zijn van oordeel dat deze begeleiding meer kans van slagen heeft indien ze onder controle van de strafuitvoeringsrechtbank kan verlopen.
- Aldus omkleedt het arrest de beslissing over de straftoemeting regelmatig met redenen.

Cassatie 30 maart 2021 (P.20.1273.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210330.2N.8/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding - Burgerlijke partij – Vrijwillig tussenkomende partij – Veroordeling tot de rechtsplegingsvergoeding aan een vrijwillig tussenkomende partij

Samenvatting: Uit artikel 162bis, tweede lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat een burgerlijke partij enkel kan worden veroordeeld tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding voor de procedure gevoerd voor de politierechtbank, indien zij rechtstreeks heeft gedagvaard of zich heeft aangesloten bij de rechtstreekse dagvaarding van een andere burgerlijke partij en vervolgens in het ongelijk wordt gesteld.

Artikel 153, § 5, Wet Verzekeringen bepaalt dat, wanneer het geding tegen de verzekerde is ingesteld voor het strafgerecht, de verzekeraar door de benadeelde of door de verzekerde in de zaak kan worden betrokken en vrijwillig kan tussenkomen, onder dezelfde voorwaarden als zou de vordering voor het burgerlijk gerecht zijn gebracht.

Uit de samenhang van deze bepalingen volgt dat een burgerlijke partij die niet zelf de strafvordering op gang heeft gebracht, niet kan worden veroordeeld tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding aan een vrijwillig tussenkomende partij tegen wie zij ten onrechte een burgerlijke rechtsvordering heeft ingesteld.

Cassatie 30 maart 2021 (P.20.1219.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210330.2N.1/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Hoger beroep - Saisine van de appelrechter - Bestrafing van niet betwiste feiten

Samenvatting: Indien een beklaagde de schuldigverklaring aan bepaalde feiten niet als grief vermeldt in zijn grievenformulier, maar als grief wel de beslissing aanduidt over de straf met inbegrip van die over deze niet-betwiste feiten, behoort de bestrafing van die niet-betwiste feiten wel degelijk tot de saisine van het appelgerecht.

Cassatie 13 april 2021 (P.21.0108.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210413.2N.10/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Verzet – Termijn – Beoordeling – Feitelijke gegevens en vermoedens mogen in aanmerking genomen worden

Samenvatting: Volgens artikel 187, § 1, tweede lid, Wetboek van Strafvordering kan een bij verstek veroordeelde indien de betekening van het vonnis niet aan hem in persoon is gedaan, wat de veroordeling tot straf betreft, in verzet komen binnen een termijn van vijftien dagen na de dag waarop hij kennis heeft gekregen van de betekening. Een verzet is laattijdig indien vaststaat dat de verzetdoende partij meer dan vijftien dagen vóór het aantekenen van het verzet kennis had van de betekening van het verstekvonnis.

De rechter oordeelt onaantastbaar of de verzetdoende partij meer dan vijftien dagen vóór het aantekenen van het verzet kennis had van de betekening van het verstekvonnis. Hij kan daarbij alle feitelijke gegevens die hij nuttig acht in aanmerking nemen, vermoedens inbegrepen. Niet is vereist dat de rechter de precieze datum van de kennisname vaststelt.

Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen trekt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord.

Het bestreden vonnis oordeelt als volgt:

- de verstandhouding tussen de eiser en zijn moeder was van aard om vast te stellen dat er kennis was van de betekening van het verstekvonnis;
- er moet worden verwezen naar de vermeldingen in het proces-verbaal van de rechtszitting van 26 november 2019 voor de eerste rechter;

- volgens dat proces-verbaal heeft de eiser verklaard: "Ik had geen kennis van het verstekvonnis. Ik woonde bij mijn vriendin en ging op en af. Soms bij mijn moeder, soms bij mijn vriendin. Leeft niet in onmin met de moeder, woont vooral bij zijn vriendin. Verzoekt om probatie";
- de eiser geeft aan dit stuk een te beperkte lezing indien hij stelt dat daaruit blijkt dat hij bij zijn vriendin verbleef, aangezien hij wel degelijk verklaarde dat hij soms bij zijn moeder verbleef;
- in de concrete omstandigheden wordt ervan uitgegaan dat het feit van de betekening van het verstekvonnis de eiser niet onbekend kon zijn;
- binnen een normale relatie moeder-zoon mag worden verwacht dat een moeder haar zoon op de hoogte brengt van de betekening van een vonnis waarbij hij tot gevangenisstraf wordt veroordeeld;
- tussen het ogenblik van betekening van het verstekvonnis en het verzet door de eiser liggen quasi zes maanden;
- zelfs indien de eiser verklaarde dat hij "op en af" ging tussen zijn moeder en zijn vriendin, kan worden vermoed dat er zich tussen het moment van de kennisname van de betekening en het effectief aantekenen van het verzet meer dan vijftien dagen situeren.

Uit die vaststellingen, waaruit niet blijkt dat het oordeel over de kennisname van de betekening louter is gesteund op de betekening aan de woonst, kan het bestreden vonnis wettig afleiden dat de eiser meer dan vijftien dagen vóór zijn verzet kennis had van de betekening van het verstekvonnis en dat zijn verzet bijgevolg onontvankelijk is wegens laattijdigheid.

Cassatie 13 april 2021 (P.20.1346.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210330.2N.7/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Taalwetgeving - Vertaling vragen kan ook nog in hoger beroep

Samenvatting: Krachtens artikel 22, eerste lid, Taalwet Gerechtszaken kan de beklaagde die de taal van de procedure niet verstaat het openbaar ministerie verzoeken om de vertaling naar een taal die hij of zij verstaat van andere documenten dan deze waarvan reeds in de vertaling wordt voorzien in het Wetboek van Strafvordering.

Krachtens artikel 22, zesde lid, Taalwet Gerechtszaken wordt hetzelfde recht toegekend voor de rechtscolleges in hoger beroep voor stukken waar nog geen vertaling voor werd gevraagd.

Uit deze wetsbepalingen volgt dat een beklaagde in hoger beroep een vertaling niet kan vragen indien hij dit reeds in eerste aanleg heeft gevraagd of kon vragen.

Geen miskennis van het recht van verdediging kan worden afgeleid uit het feit dat het appelgerecht geen kennis kan nemen van de grief van een beklaagde tegen de in eerste aanleg besliste weigering stukken te laten vertalen omdat die beklaagde tegen dit tussenvonnis geen hoger beroep heeft ingesteld.

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210413.2N.6/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Art. 4 VTSv. – Art. 26 VTSv. – Burgerlijke vordering – Verjaring van de strafvordering

2. Recht van verdedigen – Recht op tegenspraak

Samenvatting: 1. Artikel 4, eerste lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalt onder meer dat de burgerlijke rechtsvordering tezelfdertijd en voor dezelfde rechters kan worden vervolgd als de strafvordering.

Volgens artikel 26 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering verjaart de burgerlijke rechtsvordering volgend uit een misdrijf volgens de regels van het Burgerlijk Wetboek of van de bijzondere wetten die van toepassing zijn op de rechtsvordering tot vergoeding van schade. Zij kan echter niet verjaren vóór de strafvordering.

Uit die bepalingen volgt dat:

- de burgerlijke rechtsvordering slechts samen met een ontvankelijke strafvordering bij de strafrechter aanhangig mag worden gemaakt;
- een op een misdrijf gebaseerde burgerlijke rechtsvordering die bij het vonnisgerecht aanhangig wordt gemaakt op een ogenblik dat de strafvordering met betrekking tot dat misdrijf nog niet is verjaard, niet verjaart totdat hierover definitief uitspraak is gedaan, ook al is tijdens de procedure voor het vonnisgerecht de verjaring van de strafvordering ingetreden;
- wanneer het vonnisgerecht oordeelt dat de strafvordering op het ogenblik van de verwijzing door het onderzoeksgerecht reeds vervallen was door verjaring, het geen rechtsmacht meer heeft om te oordelen over de burgerlijke rechtsvordering, ook al dateert de burgerlijkepartijstelling van vóór het verval van de strafvordering.

De omstandigheid dat de verjaring van de strafvordering op het ogenblik van de verwijzingsbeschikking van het onderzoeksgerecht door dat laatste gerecht niet werd of nog niet kon worden vastgesteld maar slechts ingevolge de beslissing van het vonnisgerecht is komen vast te staan, doet aan het bovenstaande geen afbreuk.

Uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt dat:

- de eisers op 21 maart 2005 tegen de verweerder klacht met burgerlijkepartijstelling bij de onderzoeksrechter hebben ingediend wegens beweerde misdrijven met betrekking tot de vereffening en verdeling van de nalatenschap;
- de raadkamer bij beschikking van 24 september 2013 de verweerder naar de correctionele rechtbank heeft verwezen wegens A. meened bij boedelbeschrijving, gepleegd op 11 oktober 2002, B. valsheid in geschriften, gepleegd op 11 oktober 2002 en C. gebruik van valse stukken, gepleegd in de periode vanaf 11 oktober 2002 tot en met 2 april 2013;
- de verweerder bij arrest van 5 juni 2015 door het hof van beroep te Gent werd vrijgesproken voor de telastleggingen A, B en C;

- het Hof bij arrest P.15.0915.N van 14 maart 2017 op de cassatieberoepen van de eisers het arrest van 5 juni 2015 heeft vernietigd in zoverre het uitspraak doet over de feiten van de telastlegging A, de cassatieberoepen voor het overige heeft verworpen en de aldus beperkte zaak heeft verwezen naar het hof van beroep te Brussel;
- het bestreden arrest op verwijzing oordeelt dat:
 - * enkel moet worden geoordeeld over de burgerlijke rechtsvorderingen van de eisers in zoverre deze zijn gesteund op de in de telastlegging A als misdrijf omschreven feiten;
 - * de feiten van de telastlegging A zich hebben voorgedaan op 11 oktober 2002 en de verjaring van de strafvordering, gelet op de definitieve vrijspraak van de verweerder voor de telastleggingen B en C, vanaf die datum is beginnen te lopen;
 - * er zich geen schorsingsgronden van de verjaring hebben voorgedaan;
 - * de verjaring ten laatste kon worden gestuit op 10 oktober 2007 en de strafvordering in dat geval bereikt was op 9 oktober 2012;
 - * de strafvordering van de telastlegging A reeds verjaard was wanneer zij op 24 september 2013 bij de strafrechter aanhangig werd gemaakt, zodat de burgerlijke rechtsvorderingen van de eisers, die op het feit van de telastlegging A zijn gesteund, niet ontvankelijk zijn.

2. Er bestaat in strafzaken geen algemeen rechtsbeginsel van tegenspraak te onderscheiden van het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging.

Cassatie 13 april 2021 (P.20.1293.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210413.2N.3/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Redelijke termijn – Eventuele overschrijding niet ambtshalve op te werpen

2. Art. 6.2 – Recht van verdediging – Vermoeden van onschuld – Verzoek van verdediging om een polygraafstest – Weigering

Samenvatting: 1. De rechter oordeelt in beginsel onaantastbaar of de redelijke termijn van de strafvervolgning is overschreden. Bij afwezigheid van een daartoe strekkende conclusie, dient de rechter de vraag naar de eventuele overschrijding van de redelijke termijn niet ambtshalve op te werpen.

2. Het middel voert schending aan van artikel 6.2 EVRM: met het oordeel dat er geen grond is om ten behoeve van de waarheidsvinding het openbaar ministerie te verzoeken om de eiser te onderwerpen aan de door hem voorgestelde polygraafstest met betrekking tot de telastleggingen A en B, miskent het arrest het vermoeden van onschuld en eisers recht van verdediging; de eiser werd tijdens het vooronderzoek onderworpen aan een polygraafstest met betrekking tot de telastleggingen C en D, die als resultaat "geen leugenachtige reacties"

vermeldde, zodat hij ook de kans moet krijgen om door middel van een polygraaftest over de telastleggingen A en B zijn onschuld te bewijzen.

De rechter oordeelt op een onaantastbare wijze in feite of de beklaagde aan een polygraaftest moet worden onderworpen. De loutere omstandigheid dat de door de beklaagde voorgestelde polygraaftest door de rechter niet nodig wordt geacht om de waarheid te achterhalen, houdt geen miskennis in van het vermoeden van onschuld, noch van het recht van verdediging.

Cassatie 13 april 2021 (P.20.1301.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210413.2N.4/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Samenloop – Straftoemeting – Zwaarste straf – Precisering

Samenvatting: Er bestaat geen algemeen rechtsbeginsel van het recht op tegenspraak dat onderscheiden is van het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging.

In zoverre het middel miskennis aanvoert van een algemeen rechtsbeginsel van het recht op tegenspraak, faalt het naar recht.

Artikel 65, eerste lid, Strafwetboek bepaalt dat wanneer eenzelfde feit verscheidene misdrijven oplevert of wanneer verschillende misdrijven die de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet, gelijktijdig worden voorgelegd aan een zelfde feitenrechter, alleen de zwaarste straf wordt uitgesproken.

Deze bepaling betreft de straftoemeting en houdt geen verband met de wijziging van de omschrijving van de ten laste gelegde feiten.

Noch uit artikel 6 EVRM noch uit de algemene rechtsbeginselen van het recht op een eerlijk proces en het recht van verdediging volgt dat een appelrechter die overweegt artikel 65, eerste lid, Strafwetboek op een andere wijze toe te passen dan de eerste rechter, het debat moet heropenen om de beklaagde toe te laten ter zake verweer te voeren.

De toepassing van deze bepaling behoort noodzakelijkerwijze tot het debat over de straf en de beklaagde moet bij zijn verdediging ermee rekening houden, ook in hoger beroep.

Cassatie 13 april 2021 (P.21.0006.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210413.2N.2/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Politierechtbank – Hoger Beroep – Termijn en vorm – Openbaar Ministerie – Parketjurist – Art. 162 Ger.W.

Samenvatting: Uit de tekst van artikel 162, §2, derde, vierde en vijfde lid Ger.W. en de wetsgeschiedenis ervan volgt dat de uitoefening van de strafvordering door een door de

korpschef aangewezen parketmagistraat enkel is toegelaten voor de politierechtbank met uitsluiting van enig ander strafrechtscollege.

Aangezien het hoger beroep tegen een beslissing van de politierechtbank ertoe strekt de strafvordering te laten beoordelen door het appelgerecht en de saisine van het appelgerecht wordt bepaald door de verklaring van hoger beroep en het appelverzoekschrift of appelgrievensformulier, valt het afleggen van een dergelijke verklaring en het indienen van een dergelijk verzoekschrift of grievensformulier niet onder het begrip uitoefening van de strafvordering voor de politierechtbank in de zin van artikel 162, § 2, vierde lid, Gerechtelijk Wetboek.

Het is daarbij zonder belang of het hoger beroep van het openbaar ministerie is ingesteld overeenkomstig artikel 203, § 1, Wetboek van Strafvordering door het openbaar ministerie bij de politierechtbank dan wel door het openbaar ministerie bij het appelgerecht overeenkomstig artikel 205 Wetboek van Strafvordering. De gevolgen van beide hogere beroepen zijn immers identiek.

Een door de korpschef bij toepassing van artikel 162, § 2, derde lid, Gerechtelijk Wetboek aangewezen parketjurist kan dan ook geen hoger beroep instellen tegen een vonnis van de politierechtbank of een appelverzoekschrift of grievensformulier indienen.

Met noot: VASSEUR, R., "Parketjurist kan geen hoger beroep aantekenen in strafzaken", *De Juristenkrant* 2021, afl. 428, 9.

Cassatie 20 april 2021 (P.20.1326.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.1/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Drugwet – Begrip 'invoer'

Samenvatting: Artikel 2bis, § 1, Drugwet, zoals hier toepasselijk, regelt de bestraffing van de overtreding van de bepalingen van de krachtens deze wet uitgevaardigde besluiten met betrekking tot de slaapmiddelen, verdovende middelen en de andere psychotrope stoffen die afhankelijkheid kunnen teweegbrengen en waarvan de lijst door de Koning wordt vastgesteld, alsmede met betrekking tot de verbouw van planten waaruit deze stoffen kunnen worden getrokken.

Artikel 11, § 1, van het koninklijk besluit van 31 december 1930 houdende regeling van de slaapmiddelen en de verdovende middelen en betreffende risicobeperking en therapeutisch advies, zoals hier van toepassing, bepaalt: "Zonder voorafgaande vergunning van Onze Minister die de Volksgezondheid onder zijn bevoegdheid heeft, mag niemand, onder bezwarende titel of om niet, verdoovingsmiddelen invoeren, uitvoeren, vervaardigen, in bezit hebben, verkopen of te koop stellen, afleveren of aanschaffen. Deze vergunning is persoonlijk."

Bij gebrek aan een definitie in de Drugwet en in dit besluit moet het begrip invoer in de strafbaarstelling worden begrepen in zijn gebruikelijke betekenis, namelijk als de daadwerkelijke overbrenging van verboden middelen naar het Belgische grondgebied. Die

omschrijving vereist niet dat de ingevoerde verboden verdovende middelen ook op het Belgisch grondgebied worden ontdekt en dus in België zijn gebleven.

Noot: Het middel voert schending aan van artikel 2bis Drugwet: het arrest oordeelt dat een strafrechtelijk gesanctioneerd voltooid feit van invoer van cocaïne voorligt en verwijst daarvoor naar de omstandigheid dat te Marseille een container met een partij cocaïne werd aangetroffen, die voordien per zeeschip was toegekomen in de haven van Antwerpen en daar op 7 april 2014 werd gelost; hierdoor is naar het oordeel van het hof van beroep de daadwerkelijke materiële overbrenging van de verdovende middelen naar het Belgische grondgebied en dus de invoer voltooid; nochtans vereist het strafbaar feit van invoer van verdovende middelen dat deze verdovende middelen effectief op het Belgisch grondgebied worden ontdekt. Het Hof verwerpt het cassatieberoep.

(bron: Elementaire Rechtspraak Strafrecht nr. 48)

Cassatie 20 april 2021 (P.20.1307.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.4/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Regeling rechtspleging – Kennisgeving aan de inverdenkinggestelde van plaats, dag en uur van de behandeling door de raadkamer – Woon- of verblijfplaats van de inverdenkinggestelde kan niet worden achterhaald

2. Art. 6.1 EVRM – Art. 149 Gw. – Motivering uitspraak – Beantwoorden van in conclusie aangevoerde alternatieve scenario's

Samenvatting: 1. Het staat aan het openbaar ministerie om de griffier die bij toepassing van artikel 127, § 2, Wetboek van Strafvordering de inverdenkinggestelde in kennis moet stellen van plaats, dag en uur van de behandeling door de raadkamer van de vordering tot regeling van de rechtspleging, de nodige gegevens te bezorgen.

Deze kennisgeving moet, zo de betrokkene geen gekozen woonplaats heeft of niet kan worden bereikt per faxpost, worden toegestuurd aan de woon- of verblijfplaats van de inverdenkinggestelde zoals die is gekend door het openbaar ministerie of had moeten zijn gekend. Of het openbaar ministerie kennis had of had moeten hebben van die woon- of verblijfplaats moet worden beoordeeld op basis van de gegevens waarover het openbaar ministerie op het ogenblik van het versturen van de oproeping beschikte of kon beschikken.

Indien op basis van de gegevens die ter beschikking staan van het openbaar ministerie niet de woon- of verblijfplaats van de inverdenkinggestelde kan worden achterhaald, rust op het openbaar ministerie niet de verplichting om daar actief op zoek naar te gaan. Zo volgt uit het enkele feit dat een inverdenkinggestelde zich tijdens het gerechtelijk onderzoek in het buitenland bevindt of heeft bevonden of is of was opgesloten in een buitenlandse gevangenis niet noodzakelijk de verplichting om bij de buitenlandse overheid navraag te doen naar de woon- of verblijfplaats van de inverdenkinggestelde. Die informatie is overigens niet noodzakelijk dienstig om de woon- of verblijfplaats te kennen van de inverdenkinggestelde op het tijdstip van de oproeping.

Het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of het openbaar ministerie op het ogenblik van de oproeping van een inverdenkinggestelde voor de raadkamer met het oog op de regeling van de rechtspleging kennis had of moest hebben van zijn woon- of verblijfplaats.

2. Uit artikel 6.1 EVRM en het door die bepaling gewaarborgde recht op een eerlijk proces volgt voor de rechter de verplichting om, zelfs bij afwezigheid van conclusie, de voornaamste redenen te vermelden voor zijn beslissing op de strafvordering, zodat de partijen en de samenleving kunnen begrijpen op welke gronden de rechter tot die beslissing is gekomen. De uit deze verdragsbepaling voortvloeiende verplichting moet op een redelijke manier worden ingevuld: de rechter is niet verplicht te antwoorden op elk feitelijk gegeven dat een partij heeft aangevoerd tot staving van het verweer betreffende de schuld en hij moet niet op elk argument van partijen een gedetailleerd antwoord verstrekken.

Uit artikel 149 Grondwet volgt voor de rechter die een beklagde schuldig verklaart aan een misdrijf in de bewoordingen van de strafwet, voor wat betreft de motivering van de beslissing over de schuld, enkel de verplichting om te antwoorden op een in een regelmatig ingediende conclusie ontwikkelde eis, verweer of exceptie waaruit een rechtsgevolg wordt getrokken voor de door de rechter te nemen beslissing. Uit die grondwetsbepaling volgt niet dat de rechter de redenen van zijn redenen moet geven: hij dient het verweer te beantwoorden, zonder dat hij moet antwoorden op elk argument dat tot staving van dit verweer wordt aangevoerd, zonder een afzonderlijk verweer te vormen.

Uit de in het middel vermelde bepalingen kan voor de rechter voor wat betreft de schuldbeoordeling geen verdergaande motiveringsplicht worden afgeleid. Uit die bepalingen volgt niet dat de rechter, tenzij bij daartoe strekkende conclusie, uitdrukkelijk moet antwoorden op een door een partij als plausibel aangevoerd alternatief scenario voor de schuld aan de aan een beklagde verweten feiten. Indien een dergelijk scenario in een conclusie wordt aangevoerd, kan de rechter dit verweer beantwoorden en verwerpen met opgave van de redenen waaruit de schuld van de beklagde volgens de rechter aan het hem ten laste gelegde blijkt en de daaruit voortvloeiende ongelooftwaardigheid van het door de beklagde aangevoerde scenario.

Cassatie 20 april 2021 (P.21.0030.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.6/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Bewijs – Betrouwbaarheid – Onregelmatigheid – Art. 32 VTSv. – Wegverkeer – Vaststelling door bemand of onbemand toestel

Samenvatting: Krachtens artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan enkel tot de nietigheid van onregelmatig verkregen bewijs en dus tot de uitsluiting ervan worden besloten indien de naleving van de betrokken vormvoorwaarden wordt voorgeschreven op straffe van nietigheid, de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid

van het bewijs heeft aangetast of het gebruik van het bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces.

Daaruit volgt dat de onregelmatigheid, voor zover de naleving ervan niet op straffe van nietigheid is voorgeschreven, niet noodzakelijk leidt tot bewijsuitsluiting, maar de rechter concreet moet nagaan of zij de betrouwbaarheid van het bewijs aantast dan wel het gebruik van dat bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces, wat hij op grond van de gegevens van de zaak onaantastbaar beoordeelt.

Uit de enkele omstandigheid dat een proces-verbaal dat werd opgesteld voor een verkeersovertreding niet vermeldt of het toestel dat voor die vaststelling werd gebruikt bemand of onbemand is gebruikt, volgt niet dat die onregelmatigheid, die door de wetgever niet is gesanctioneerd met nietigheid, noodzakelijk onbetrouwbaar bewijs oplevert of dat het gebruik ervan eisers recht op een eerlijk proces met inbegrip van zijn recht van verdediging noodzakelijk miskent.

Cassatie 27 april 2021 (P.21.0013.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.9/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Rechten van verdediging – Horen van een getuige à charge – Toepassen criteria – Verklaring niet doorslaggevend – Verwijzing naar die verklaring

2. Heling – Verbeurdverklaring vermogensvoordelen – Ontduiking inkomstenbelastingen – Omvang vermogensvoordeel

Samenvatting: 1. Het enkele gegeven dat er geen feitelijk of juridisch beletsel bestaat om de getuige ter rechtszitting te horen, verplicht de rechter niet om een daartoe strekkend verzoek van een beklaagde steeds in te willigen. De rechter kan dat verzoek verwerpen indien het niet horen van de getuige de waarheidsvinding niet in het gedrang brengt of er daarvoor voldoende compenserende factoren aanwezig zijn.

Evenmin moet elke getuige die een belastende verklaring tegen de beklaagde heeft afgelegd ter rechtszitting worden gehoord. Dit is enkel vereist wanneer die verklaring doorslaggevend is voor het resultaat van de zaak. Of dat het geval is, moet worden bepaald aan de hand van het belang dat de rechter aan de belastende verklaring hecht binnen het geheel van de redenen waarop zijn beslissing over de schuldigverklaring steunt. Aldus volstaat het enkele feit dat in die redenen wordt verwezen naar die verklaring niet om ze als doorslaggevend te aanzien, wanneer blijkt dat andere doorslaggevende bewijselementen aan de beslissing ten grondslag liggen.

2. De witwasmisdrijven bedoeld in artikel 505, eerste lid, 2°, 3° en 4°, Strafwetboek hebben als gezamenlijk constitutief bestanddeel dat de in die bepalingen beschreven gedragingen betrekking moeten hebben op zaken bedoeld in artikel 42, 3°, Strafwetboek, dit zijn vermogensvoordelen die rechtstreeks uit het misdrijf zijn verkregen, goederen en waarden die in de plaats ervan zijn gesteld en inkomsten uit de belegde voordelen.

Het vermogensvoordeel dat voortspuit uit het misdrijf van de ontduiking van inkomstenbelastingen bestaat in het bedrag van de ontdoken inkomstenbelasting. Dat bedrag kan het voorwerp uitmaken van een witwasmisdrijf, ongeacht de vermenging ervan met legaal inkomen. Het saldo van het belastbare inkomen boven de verschuldigde belasting is daarentegen geen wederrechtelijk vermogensvoordeel. Bijgevolg voldoet dat saldo niet aan het voormelde constitutief bestanddeel. Dat de beweerde witwasser de oorsprong en de eigendom verhult van een globaal bedrag waarin zowel de ontdoken belasting als dat saldo zijn vermengd, doet daaraan geen afbreuk.

Wanneer de vervolgte witwashandeling betrekking heeft op een breukdeel van een aldus vermengd bedrag, staat het aan de rechter om aan de hand van de beoordeling van alle hem voorgelegde feitelijke elementen te bepalen welk gedeelte van dat breukdeel bestaat uit ontdoken inkomstenbelasting en dus een wederrechtelijk vermogensvoordeel uitmaakt en welk gedeelte van dat breukdeel slaat op het saldo van het belastbare inkomen boven de verschuldigde inkomstenbelasting en aldus geen wederrechtelijk vermogensvoordeel uitmaakt. Die gedeeltes hoeven niet overeen te stemmen met het percentage van de totale ontdoken belasting op het totale inkomen waarop die belasting is verschuldigd. De rechter oordeelt daarover onaantastbaar, zonder evenwel het bedrag van de totaal ontdoken belasting te mogen overschrijden.

Cassatie 27 april 2021 (P.21.0080.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.11/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Cannabisplantage - Hulp bij aanleg - Deelneming dan wel voorbereidende handeling

Samenvatting: Artikel 2bis, § 3, b, en § 6, Drugwet stelt onder meer strafbaar degenen die, in het kader van een vereniging, voorbereidende handelingen stellen met het oog op de verbouw van planten waaruit cannabis kan worden getrokken. Daaronder kan het helpen bij de opbouw van een cannabisplantage vallen.

De rechter oordeelt onaantastbaar of dergelijke hulp een daad van deelneming aan de verbouw van cannabisplanten is, dan wel een voorbereidende handeling daartoe. Het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord.

Cassatie 27 april 2021 (P.21.0086.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.7/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Probation-uitstel - Herroeping - Veroordelende beslissing - Gevolg: Gerechtskosten

Samenvatting: Een beslissing die bij toepassing van artikel 14, § 2, en § 3, Probatiewet een probatie-uitstel herroept is een veroordelende beslissing in de zin van artikel 162, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering ook van toepassing is op de hoven van beroep.

Cassatie 27 april 2021 (P.21.0185.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.15/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Rechten van verdediging - Niet-horen van getuigen à décharge - Taak van de Rechter

Samenvatting: Volgens artikel 6.3.d EVRM, dat bijzondere toepassingsmodaliteiten bevat van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces, heeft eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd ook het recht getuigen à décharge te ondervragen of te doen ondervragen.

Die bepalingen kennen aan een beklaagde evenwel geen absoluut of onbeperkt recht toe om getuigen à décharge op de rechtszitting als getuige te horen. Het komt aan de beklaagde toe aan te tonen en te motiveren dat het horen van een getuige à décharge noodzakelijk is voor de waarheidsvinding.

Het staat dan aan de rechter om daarover te oordelen, waarbij hij erover dient te waken dat het recht van de beklaagde op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd niet in het gedrang wordt gebracht.

De rechter moet zijn beslissing over het al dan niet horen van de getuigen à décharge steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst. Daarbij kan de rechter onder meer rekening houden met de betrouwbaarheid van de af te leggen verklaring gelet op de relatie van de getuige met de betrokken partijen en met het nut van diens verklaring voor de waarheidsvinding in verhouding tot de gewichtigheid van de reeds voorliggende bewijselementen.

Cassatie 27 april 2021 (P.21.0255.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.3/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Redelijke termijn - Aanvangspunt voor beoordeling - Kennisgeving - Traagheid onderzoek irrelevant

Samenvatting: Het aanvangspunt voor de berekening van de redelijke termijn is het tijdstip waarop een vervolgte persoon door een officiële kennisgeving van een bevoegde overheid of op een andere wijze weet dat hij het voorwerp uitmaakt van een vervolging.

De omstandigheid dat het tegen een verdachte gerichte gerechtelijk onderzoek niet met de vereiste voortvarendheid is gevoerd, is voor de bepaling van het aanvangspunt van de redelijke termijn als dusdanig niet relevant. Die aanvang vereist immers bij de vervolgte persoon de kennis dat tegen hem een vervolging is ingesteld.

De rechter bepaalt onaantastbaar op basis van de dossiergegevens op welk ogenblik een beklaagde kennis kreeg van de tegen hem gerichte vervolging.

Cassatie 27 april 2021 (P.21.0234.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.10/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Samenloop - Verschillende misdrijfschrijvingen

Samenvatting: Artikel 65, eerste lid, Strafwetboek bepaalt dat wanneer eenzelfde feit verscheidene misdrijven oplevert alleen de zwaarste straf wordt uitgesproken.

Uit die bepaling volgt dat wanneer de rechter vaststelt dat aan twee misdrijfschrijvingen eenzelfde feit ten grondslag ligt, hij slechts kan veroordelen voor de misdrijfschrijving die de zwaarste straf bepaalt.

Of aan twee misdrijfschrijvingen eenzelfde feit ten grondslag ligt, wordt onaantastbaar in feite beoordeeld door de rechter. Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

Cassatie 4 mei 2021 (P.21.0081.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210504.2N.5/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Rechten van verdediging – Verzoek om horen van getuige à charge – Criteria – Toepassing – Niet noodzakelijk toetsing aan derde criterium van compenserende factoren

Samenvatting: Of de rechter die zich over de gegrondheid van de strafvordering moet uitspreken verplicht is een persoon, die tijdens het vooronderzoek een voor een beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, te horen als getuige indien die beklaagde daarom verzoekt, moet worden beoordeeld in het licht van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht om getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen. Wezenlijk daarbij is of de tegen de beklaagde gevoerde strafvervolging in haar geheel beschouwd eerlijk verloopt, wat niet uitsluit dat de rechter niet alleen rekening houdt met het recht van verdediging van die beklaagde, maar ook met de belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf.

Uit de vermelde verdragsbepalingen volgt in de regel dat het tegen een beklaagde aangevoerde bewijs hem wordt voorgelegd tijdens een openbare rechtszitting, hij dit bewijs

moet kunnen tegenspreken en hem in beginsel de gelegenheid moet worden gegeven een tijdens het vooronderzoek gehoorde persoon die een belastende verklaring heeft afgelegd, als getuige ter rechtszitting te ondervragen.

Artikel 6.1 en 6.3.d EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist dat om een belastende verklaring van een tijdens het vooronderzoek gehoorde persoon als bewijs in aanmerking te nemen, zonder dat de beklaagde de gelegenheid had die persoon als getuige op de rechtszitting te ondervragen, de rechter nagaat of:

(i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige, dit wil zeggen feitelijke of juridische gronden die de afwezigheid van de getuige op de rechtszitting kunnen verantwoorden;

(ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, waarbij onder doorslaggevend wordt verstaan bewijs dat dermate belangrijk is dat het aannemelijk is dat dit het resultaat van de zaak heeft bepaald;

(iii) er voor het niet kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen. Dergelijke compenserende factoren kunnen onder meer bestaan in het voorliggen van bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaringen ondersteunt of bevestigt, de gelegenheid die de beklaagde had om tijdens het vooronderzoek of ter rechtszitting de getuige te ondervragen of te doen ondervragen en de mogelijkheid voor de beklaagde om zijn standpunt kenbaar te maken over de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid van de getuige of over interne strijdigheden in die verklaring of strijdigheid met verklaringen van andere getuigen.

In de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van de drie voormelde criteria en in de vermelde volgorde. Wel kan de beoordeling van het ene criterium de beoordeling van de andere criteria versterken, vervolledigen of verduidelijken, zodat de redenen voor een afwijzing van het verzoek om een getuige à charge te horen in hun onderling verband moeten worden gelezen.

Het staat aan de rechter om rekening houdende met de voormelde criteria te oordelen of door het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een voor de beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, diens recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd, met inbegrip van zijn recht van verdediging, wordt miskend. De rechter moet zijn beslissing steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst.

Indien de beslissing dat het niet-horen van een getuige à charge het recht van een beklaagde op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd, met inbegrip van zijn recht van verdediging, niet miskent, op beslissende wijze is gesteund op een toetsing aan het eerste en het tweede criterium in het licht van de concrete omstandigheden van de zaak, moet de rechter niet noodzakelijk melding maken van een toetsing aan het derde criterium van de compenserende factoren.

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210504.2N.6/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Rechten van verdediging – Verzoek om horen van getuige à charge – Verval van de strafvordering – Beoordeling van de burgerlijke vordering

Samenvatting: Wanneer een beklaagde verzoekt om ter rechtszitting een getuige te horen die tijdens het vooronderzoek een voor hem belastende verklaring heeft afgelegd, moet de rechter dat verzoek enkel beoordelen in het licht van de in het middel vermelde criteria wanneer hij zich uitspreekt over de gegrondheid van de strafvordering.

Dat is niet het geval wanneer de strafrechter, na de vaststelling van het verval van de strafvordering, enkel nog gelast blijft met de beoordeling van de burgerlijke rechtsvordering en dus enkel nog moet uitmaken of de beklaagde een als misdrijf omschreven feit heeft gepleegd waarvoor hij aanvankelijk is vervolgd en of de gevorderde schade daaruit voortvloeit.

In dat geval oordeelt de rechter onaantastbaar of het voorgestelde getuigenverhoor dienstig is voor het bewijs van de onrechtmatige daad.

Cassatie 4 mei 2021 (P.21.0079.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210504.2N.4/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Bijzondere verbeurdverklaring – Verdovende middelen – Teelt en verkoop van cannabis

Samenvatting: Artikel 42, 3°, Strafwetboek bepaalt dat de bijzondere verbeurdverklaring wordt toegepast op de vermogensvoordelen die rechtstreeks uit het misdrijf zijn verkregen, op de goederen en waarden die in de plaats ervan zijn gesteld en op de inkomsten uit belegde voordelen.

Artikel 43bis, eerste en tweede lid, Strafwetboek bepaalt dat:

- de bijzondere verbeurdverklaring toepasselijk op de zaken bedoeld in artikel 42, 3°, Strafwetboek door de rechter in elk geval kan worden uitgesproken, maar slechts voor zover zij door de procureur des Konings schriftelijk wordt gevorderd;
- indien deze zaken niet kunnen worden gevonden in het vermogen van de veroordeelde, de rechter de geldwaarde ervan raamt en de verbeurdverklaring ervan betrekking heeft op het daarmee overeenstemmend bedrag.

Artikel 42, 3°, Strafwetboek maakt een onderscheid tussen:

- primaire vermogensvoordelen, dit zijn vermogensvoordelen die rechtstreeks uit een misdrijf zijn verkregen, en,
- secundaire vermogensvoordelen, dit zijn de goederen en de waarden die in de plaats zijn gesteld van die primaire vermogensvoordelen, alsook de inkomsten uit belegde voordelen.

Deze tweede categorie betreft eveneens vermogensvoordelen die uit het misdrijf zijn verkregen, zij het onrechtstreeks, namelijk ingevolge bepaalde verrichtingen betreffende de

rechtstreeks verkregen voordelen. Het begrip rechtstreeks in artikel 42, 3°, Strafwetboek wijst niet op een beperking van de verbeurdverklaring tot de voordelen die zonder enige tussenschakel zijn verkregen uit het misdrijf, maar duidt op de primaire vermogensvoordelen die naast nog andere voor verbeurdverklaring vatbaar zijn.

Een vermogensvoordeel is uit een misdrijf verkregen indien er een causaal verband bestaat tussen dit misdrijf en het vermogensvoordeel. Een eventueel causaal verband tussen het vermogensvoordeel en een latere verrichting betreffende dit voordeel doet het causaal verband tussen het vermogensvoordeel en het voordien gepleegde misdrijf niet verdwijnen.

Daaruit volgt dat de opbrengsten van de verkoop van geteelde cannabis vermogensvoordelen zijn die rechtstreeks kunnen zijn verkregen in de zin van artikel 42, 3°, Strafwetboek uit het misdrijf van de teelt van cannabis. Dat die vermogensvoordelen ook verkregen zijn uit het misdrijf van de verkoop van cannabis doet daaraan niets af.

Cassatie 4 mei 2021 (P.21.0148.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210504.2N.9/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Extraterritorialiteit

Samenvatting: Artikel 3 Strafwetboek bepaalt: "Het misdrijf, op het grondgebied van het Rijk door Belgen of door vreemdelingen gepleegd, wordt gestraft overeenkomstig de bepalingen van de Belgische wetten."

Artikel 4 Strafwetboek bepaalt: "Het misdrijf, buiten het grondgebied van het Rijk door Belgen of door vreemdelingen gepleegd, wordt in België niet gestraft dan in de gevallen bij de wet bepaald."

Artikel 7, § 1, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalt: "Iedere Belg of persoon met hoofdverblijfplaats in het Rijk die zich buiten het grondgebied van het Rijk schuldig maakt aan een feit dat door de Belgische wet misdaad of wanbedrijf wordt genoemd, kan in België vervolgd worden indien op het feit straf gesteld is door de wet van het land waar het is gepleegd."

Artikel 11 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalt: "De vreemdeling die mededader is van of medeplichtig aan een misdaad, buiten het grondgebied van het Rijk door een Belg gepleegd, kan in België vervolgd worden, samen met de verdachte Belg of na diens veroordeling."

De eiser 4 is vervolgd voor het plegen van de feiten 1, 2 en 3 in België en de feiten 4 en 5 in Nederland. Het arrest stelt vast dat de eiser 4 de Nederlandse nationaliteit heeft en woont in Nederland. Alle feiten zijn wanbedrijven, terwijl voormeld artikel 11 enkel van toepassing is op misdaden. Bijgevolg kan de eiser 4 voor de feiten 4 en 5 in België niet worden vervolgd.

De mogelijkheid tot vervolging van een in het buitenland gepleegd misdrijf in België houdt geen verband met de bevoegdheid van de strafrechter, maar wel met de ontvankelijkheid van de strafvordering.

De niet-ontvankelijkheid van de strafvordering voor de feiten 4 en 5 ten aanzien van de eiser 4 heeft geen impact op de ontvankelijkheid van de lastens hem ingestelde

strafvordering voor de feiten 1, 2 en 3, die in België zijn gepleegd en waarvoor de eiser 4 in België kan worden vervolgd. Dat het arrest samenhang aanneemt tussen alle vervolgde feiten, doet daaraan geen afbreuk.

Cassatie 4 mei 2021 (P.20.1325.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210504.2N.7/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Bewijs – Bewijsuitsluiting – Art. 32 VTSv. – Inbreuk op een regel van rechterlijke organisatie – Nagaan of het recht op een eerlijk proces wordt miskend

Samenvatting: Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalt dat tot nietigheid van een onregelmatig verkregen bewijselement enkel wordt besloten indien ofwel de naleving van de betrokken vormvoorwaarden wordt voorgeschreven op straffe van nietigheid, ofwel de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast, ofwel het gebruik van het bewijs in strijd is met een eerlijk proces.

De betrouwbaarheid van een bewijselement behoort tot de beoordeling van de bewijswaarde ervan. Daarover kan enkel de vonnisrechter zich uitspreken.

De regel van voormeld artikel 32 geldt voor alle onregelmatigheden, ook al houden zij een inbreuk in op een regel van rechterlijke organisatie.

Er bestaat geen op straffe van nietigheid voorgeschreven verbod voor de onderzoeksrechter om feiten te onderzoeken waarvoor hij niet is gelast met een ontvankelijke akte.

Hieruit volgt dat de kamer van inbeschuldigingstelling die uitspraak doet op grond van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering, een bewijselement opgeleverd door een onderzoeksdaad voor feiten waarvoor de onderzoeksrechter niet regelmatig was gelast door een ontvankelijke klacht met burgerlijkepartijstelling, enkel nietig kan verklaren en als bewijs uitsluiten wanneer zij oordeelt dat het gebruik van dat bewijselement het recht op een eerlijk proces miskent.

Het arrest (p. 21-25) oordeelt dat:

- DEM ASS nv op 30 mei 2013 een niet-ontvankelijke klacht met burgerlijkepartijstelling heeft ingediend bij de onderzoeksrechter;
- het openbaar ministerie op 20 maart 2019 afzonderlijk een vordering tot gerechtelijk onderzoek heeft ingesteld, waardoor met ingang van die datum de strafvordering werd ingesteld;
- het gerechtelijk onderzoek tot 20 maart 2019 uitsluitend is gevoerd op basis van een niet-ontvankelijke klacht met burgerlijkepartijstelling;
- krachtens artikel 235bis, § 6, Wetboek van Strafvordering de nietigheid moet worden uitgesproken van de onderzoekshandelingen verricht in de periode voorafgaand aan 20 maart 2019 en de bewijselementen die voortvloeien uit deze onderzoekshandelingen als bewijs moeten worden uitgesloten;
- de rechter niet kan weigeren op grond van artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering om bewijselementen die het gevolg zijn van de nietig verklaarde onderzoekshandeling als bewijs uit te sluiten.

Het arrest dat aldus niet nagaat of het gebruik van de vóór 20 maart 2019 verzamelde bewijselementen het recht op een eerlijk proces miskent, verantwoordt de beslissing niet naar recht.

Cassatie 11 mei 2021 (P.20.1220.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210511.2N.7/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Huiszoeking - Wooninspecteur (Vlaamse Codex Wonen) - Machtiging door de politierechter – Tenzij toestemming bewoner

Samenvatting: Artikel 15 Grondwet bepaalt: "De woning is onschendbaar; geen huiszoeking kan plaats hebben dan in de gevallen die de wet bepaalt en in de vorm die zij voorschrijft."

Volgens artikel 20, § 3, eerste lid, Vlaamse Wooncode, thans artikel 3.38 Vlaamse Codex Wonen van 2021, hebben de agenten en officieren van gerechtelijke politie en de in het bijzonder daartoe aangewezen ambtenaren, waaronder de wooninspecteur, toegang tot de bouwplaatsen en de gebouwen om alle nodige opsporingen en vaststellingen te verrichten. Als de verrichtingen de kenmerken van een huiszoeking dragen, mogen ze volgens het tweede lid van die bepaling alleen worden uitgevoerd op voorwaarde dat de politierechter daartoe een machtiging heeft verstrekt.

Een huiszoeking in de zin van die bepalingen kan op een wettige wijze worden uitgevoerd op verzoek of met toestemming van de bewoner van de plaats bij toepassing van artikel 1, tweede lid, 3°, Huiszoekingswet. In dat geval is geen machtiging van de politierechter vereist.

Cassatie 18 mei 2021 (P.21.0427.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.6/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Hoger beroep – Ambtshalve opwerpen van grieven door appelrechter – Vaststelling dat de feiten geen misdrijf zijn, ook al werd de schuldvraag niet beoogd in het appelverzoekschrift of grievenformulier

Samenvatting: Artikel 210, tweede lid, derde streepje, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat behoudens de door artikel 204 Wetboek van Strafvordering bedoelde grieven, de appelrechter ambtshalve slechts grieven van openbare orde kan opwerpen die betrekking hebben op de substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen dan wel op het gegeven dat de feiten die bij hem wat betreft de schuldvraag aanhangig zijn gemaakt, geen misdrijf zijn of de noodzaak om deze feiten te herkwalficeren of een niet te herstellen nietigheid die het onderzoek naar deze feiten aantast.

Uit de arresten nr. 185/2019 en 189/2019 van 20 november 2019 van het Grondwettelijk Hof volgt dat artikel 210, tweede lid, derde streepje, Wetboek van Strafvordering in het licht

van artikel 13 Grondwet in samenhang gelezen met artikel 6 EVRM, zo moet worden geïnterpreteerd dat het voor de appelrechter de mogelijkheid niet beperkt om ambtshalve te oordelen dat bij hem aanhangig gemaakte feiten geen misdrijf zijn, ook al werd de schuldvraag niet beoogd in het appelverzoekschrift of grievenformulier.

Cassatie 25 mei 2021 (P.21.0266.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210525.2N.10/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Misdrijf – Toerekenbaarheid – Natuurlijke persoon – Art. 71 Sw. – Toestand van geestesstoornis door de beklaagde zelf veroorzaakt

Samenvatting: Artikel 71 Strafwetboek bepaalt onder meer dat er geen misdrijf is wanneer de beschuldigde of de beklaagde op het tijdstip van de feiten leed aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden heeft tenietgedaan.

De rechter oordeelt onaantastbaar of een beklaagde ten tijde van de hem verweten feiten leed aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden heeft tenietgedaan in de zin van artikel 71 Strafwetboek. Indien hij vaststelt dat een beklaagde de hem verweten feiten in een dergelijke toestand heeft gepleegd, kan hij hem niet schuldigverklaren, ongeacht of die toestand van geestesstoornis, die een zekere duurzaamheid veronderstelt, door de beklaagde zelf werd veroorzaakt.

Het bestreden vonnis stelt onaantastbaar vast dat de eiser op het moment van de feiten leed aan een ernstige geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden heeft teniet gedaan in de zin van artikel 71 van het Strafwetboek, namelijk een psychotische stoornis met wanen. Het oordeelt vervolgens dat de eiser zich niet kan beroepen op artikel 71 Strafwetboek om te worden vrijgesproken omdat deze geestesstoornis het louter gevolg is van de eigen keuze van de eiser om zich gedurende een periode in zijn leven blijkbaar op systematische wijze over te geven aan cannabis- en alcoholmisbruik. Die beslissing is niet naar recht verantwoord.

Cassatie 25 mei 2021 (P.21.0270.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210525.2N.1/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Arbeidsongeval – Vergoeding – Cumulatie en verbod

Samenvatting: Krachtens artikel 46, § 2, tweede lid, Arbeidsongevallenwet mag de volgens het gemeen recht toegekende vergoeding, die geen betrekking kan hebben op de vergoeding van de lichamelijke schade zoals zij gedekt is door deze wet, samengevoegd worden met de krachtens deze wet toegekende vergoedingen.

Het in deze bepaling omschreven cumulatieverbod houdt in dat het slachtoffer van de voor het ongeval aansprakelijke derde slechts vergoeding van de lichamelijke schade kan eisen wanneer de volgens het gemeen recht berekende vergoeding meer bedraagt dan de schadeloosstelling die op grond van de Arbeidsongevallenwet aan het slachtoffer wordt toegekend en enkel voor het verschil.

Het cumulatieverbod geldt slechts in zoverre de schade waarvoor vergoeding gevorderd wordt, gedekt is door deze wet.

De berekening van de vergoeding waarop het slachtoffer na uitkering door de arbeidsongevallenverzekeraar, nog aanspraak kan maken op de aansprakelijke derde, dient berekend te worden voor elke schadepost afzonderlijk.

B. Beroepen tegen arresten van de K.I.

Cassatie 11 december 2019 (P.19.1221.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191211.2F.14/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis - Handhaving - Vaststelling dat de inverdenkinggestelde zich niet heeft gebeterd - Miskening van het vermoeden van onschuld

Samenvatting: De kamer van inbeschuldigingstelling die uitspraak doet over de handhaving van de voorlopige hechtenis, mag niet vooruitlopen op de schuld van de inverdenkinggestelde; wanneer ze hem verwijt zich nog niet te hebben gebeterd, terwijl hij niet schuldig is verklaard aan de feiten waarvoor hij in verdenking is gesteld en ze niet bevoegd is om dienaangaande uitspraak te doen, miskent ze het vermoeden van onschuld van de inverdenkinggestelde (1). (1) Zie Cass. 29 januari 2003, AR P.03.0109.F, onuitgegeven, aangehaald door J. DE CODT in : Des nullités de l'instruction et du jugement, Larcier, 2006, p. 40, en dat bovendien ambtshalve de schending van artikel 14, tweede lid, IVBPR vaststelt. In dit geval had het arrest tot handhaving van de voorlopige hechtenis, met aanneming van de redenen van de vordering van het openbaar ministerie, met name beslist dat "de inverdenkinggestelde, die niet gearzeld heeft om haar medewerking te verlenen aan een daad van agressie op personen, waarvan zij de gevolgen kon inschatten, door haar gedrag de veiligheid van de personen en van andermans goederen uitermate ernstig in gevaar brengt en de openbare veiligheid ernstig schaadt". Op dezelfde wijze stelt het Hof in zijn arrest van 2 april 2002, AR P.02.0437.F, eveneens onuitgegeven, vast dat de kamer van inbeschuldigingstelling in haar arrest tot handhaving van de voorlopige hechtenis "uitspraak heeft gedaan over de schuld [van de inverdenkinggestelde] en het vermoeden van onschuld heeft miskend", door erop te wijzen dat het sperma dat op de kleding van het slachtoffer was aangetroffen het voorwerp heeft uitgemaakt van een DNA-analyse en dat deze "op wetenschappelijke wijze aantoonde dat de inverdenkinggestelde, niettegenstaande zijn ontkenningen, wel degelijk aan de feiten van verkrachting heeft deelgenomen". In deze zaak heeft het openbaar ministerie geconcludeerd dat de stukken waarop het Hof vermocht acht te slaan, niet uitwezen dat de inverdenkinggestelde een gerechtelijk verleden zou hebben,

zodat de kamer van inbeschuldigingstelling het vermoeden van onschuld leek te hebben miskend door te beslissen dat "de overlegging van een welwillendheidsattest (...) bewijst [dat de inverdenkinggestelde] zich nog niet gebeterd heeft". (M.N.B.)

Cassatie 16 maart 2021 (P.20.1328.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.12/NL?HiLi=eNpLtDKwgg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Onderzoeksgerecht – Herstel in eer en rechten – Beoordeling – Elementen voorafgaand aan proefperiode

Samenvatting: Uit de artikelen 619, 621, eerste lid, en 622 Wetboek van Strafvordering volgt dat een levenslang rijverbod een straf is die niet in aanmerking komt voor uitwissing en dus het voorwerp kan uitmaken van herstel in eer en rechten op voorwaarde dat, behoudens in hier niet toepasselijke uitzonderingen, de veroordeelde de vrijheidsstraffen heeft ondergaan en de geldstraffen heeft gekweten.

De kamer van inbeschuldigingstelling kan een verzoek tot herstel in eer en rechten dat aan de vormvoorwaarden voldoet enkel afwijzen indien het vaststelt dat niet is voldaan aan één of meerdere van de in de artikelen 621 tot en met 627 Wetboek van Strafvordering opgenomen voorwaarden.

Noch de aard of de zwaarwichtigheid van de misdrijven waarvoor een verzoeker werd veroordeeld, noch het aantal veroordelingen dat hij heeft opgelopen, noch het eventueel verstekarakter van die veroordelingen noch de omstandigheid dat de bijkomende straf van het levenslang rijverbod uitwerking blijft hebben, leveren elk als dusdanig en zelfs in hun onderlinge verband beschouwd een wettige grond op om het verzoek tot herstel in eer en rechten af te wijzen, ook al kunnen die omstandigheden een impact hebben op de beoordeling of de verzoeker tijdens de proeftijd blijk heeft gegeven van verbetering en van goed gedrag in de zin van artikel 624 Wetboek van Strafvordering.

Het arrest dat met de onder randnummer 2.5 vermelde redenen in wezen oordeelt dat de eiser geen herstel in eer en rechten krijgt omdat hij in de aan de proeftijd voorafgaande periode meermaals werd veroordeeld tot een levenslang rijverbod, dat nog steeds uitwerking heeft, grondt de afwijzing van het verzoek op een niet bij de wet bepaalde voorwaarde en verantwoordt die beslissing aldus niet naar recht.

Cassatie 30 maart 2021 (P.21.0423.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210330.2N.21/NL?HiLi=eNpLtDKwgg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Verhoor – Bijstand van een advocaat – Verwittiging van plaats en uur van ondervraging – Niet verplicht via permanentiedienst balie

Samenvatting: Artikel 2bis, § 2, Voorlopige Hechteniswet bepaalt: "Eenieder die van zijn vrijheid is benomen overeenkomstig de artikelen 1 of 2 of ter uitvoering van een in artikel 3 bedoeld bevel tot medebrenging heeft vanaf dat ogenblik en vóór het eerstvolgende verhoor door de politiediensten, of bij gebrek hieraan door de procureur des Konings of de onderzoeksrechter, het recht om zonder onnodig uitstel vertrouwelijk overleg te plegen met een advocaat naar keuze. Teneinde de door hem gekozen advocaat of een andere advocaat te contacteren, wordt contact opgenomen met de permanentiedienst die wordt georganiseerd door de Orde van Vlaamse balies en de "Ordre des barreaux francophones et germanophone", of bij gebrek hieraan door de stafhouder van de Orde of zijn gemachtigde. Vanaf het contact met de gekozen advocaat of de permanentiedienst, dient het vertrouwelijk overleg met de advocaat binnen twee uren plaats te vinden. Op vraag van de advocaat in akkoord met de betrokken persoon, kan het vertrouwelijk overleg telefonisch plaatsgrijpen. Het vertrouwelijk overleg kan dertig minuten duren en is in uitzonderlijke gevallen beperkt verlengbaar op beslissing van de verhoorder. Na het vertrouwelijk overleg kan het verhoor aanvangen.

Indien het geplande vertrouwelijke overleg niet binnen twee uren kan plaatsvinden, vindt alsnog een telefonisch vertrouwelijk overleg met de permanentiedienst plaats, waarna het verhoor kan aanvangen. In geval van overmacht, mag het verhoor aanvangen nadat betrokkene nogmaals gewezen is op de rechten bedoeld in artikel 47bis, § 2, 2) en 3), van het Wetboek van strafvordering."

Artikel 16, § 2, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet bepaalt: "De onderzoeksrechter verwittigt de advocaat tijdig van de plaats en het uur van de ondervraging die hij kan bijwonen. De ondervraging kan op het voorziene uur aanvangen, zelfs indien de advocaat nog niet aanwezig is. Als de advocaat ter plaatse komt, woont hij het verhoor bij."

Uit die bepalingen volgt niet dat de door artikel 16, § 2, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet voorgeschreven verwittiging van de advocaat van de plaats en het uur van de ondervraging door de onderzoeksrechter noodzakelijk dient te gebeuren via de permanentiedienst van de balie, bedoeld in artikel 2bis, § 2, Voorlopige Hechteniswet.

Cassatie 30 maart 2021 (P.21.0388.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210330.2N.18/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Redelijke termijn - Overschreden - Gevolg

Samenvatting: Artikel 5.3 EVRM bepaalt: "Eenieder die gearresteerd is of gevangen wordt gehouden, overeenkomstig lid c) van dit artikel moet onmiddellijk voor een rechter worden geleid of voor een andere autoriteit die door de wet bevoegd verklaard is om rechterlijke macht uit te oefenen en heeft het recht binnen een redelijke termijn berecht te worden of hangende het proces in vrijheid te worden gesteld. De invrijheidstelling kan afhankelijk worden gesteld van een waarborg voor de verschijning van de betrokkene in rechte".

Uit die bepaling, welke beoogt de individuele vrijheid te beschermen, volgt dat indien de duur van de voorlopige hechtenis niet langer redelijk is, de betrokkene in vrijheid moet worden gesteld.

Of de duur van de voorlopige hechtenis redelijk is in de zin van artikel 5.3 EVRM, wordt onaantastbaar beoordeeld door de rechter die uitspraak doet over de handhaving van de voorlopige hechtenis. Die beoordeling mag niet abstract of algemeen gebeuren, maar moet concreet zijn, rekening houdend met de specifieke gegevens van elke zaak.

Cassatie 7 april 2021 (P.21.0453.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210407.2N.7/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Ernstige aanwijzingen van schuld – Verwijzing naar politionele informatie waarvan de bron onduidelijk is

Samenvatting: Uit artikel 5.1.c, EVRM volgt dat een vrijheidsberoving wegens de verdenking een strafbaar feit te hebben gepleegd slechts rechtmatig is indien er redelijke termen aanwezig zijn om te vermoeden dat de betrokkene het strafbaar feit heeft gepleegd.

Artikel 16, § 5, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet bepaalt dat het bevel tot aanhouding het bestaan vaststelt van ernstige aanwijzingen van schuld.

Aan het begrip ernstige aanwijzingen van schuld in de zin van artikel 16, § 5, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet moet een invulling worden gegeven die in overeenstemming is met artikel 5.1.c EVRM.

De vaststelling van ernstige aanwijzingen van schuld veronderstelt het voorhanden zijn van gegevens die een objectieve waarnemer ervan zouden overtuigen dat de betrokkene mogelijks een strafbaar feit heeft gepleegd. Er moeten dus plausibele redenen zijn om de betrokkene te verdenken.

Of dergelijke redenen voorhanden zijn wordt beoordeeld door de rechter aan de hand van de omstandigheden van de zaak, die bekend waren op het ogenblik van de vrijheidsberoving.

Niet-objectiveerbare, vage verdenkingen kunnen op zichzelf beschouwd geen ernstige aanwijzingen van schuld opleveren.

Politonele informatie, waarvan de bron onduidelijk is, is op zichzelf beschouwd onvoldoende om als ernstige aanwijzing van schuld te gelden.

De gegevens die een rechter aanneemt als ernstige aanwijzingen van schuld moeten in hun geheel en in hun onderlinge samenhang worden gelezen.

Geen enkele bepaling of algemeen rechtsbeginsel verzet er zich tegen dat de rechter naast bepaalde feitelijke gegevens waarvan de bron is gekend ook politonele informatie waarvan de bron onduidelijk is in aanmerking neemt als ernstige aanwijzingen van schuld.

Cassatie 7 april 2021 (P.21.0422.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210407.2N.3/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Verhoor – Bijstand van een advocaat – Permanentiedienst

Samenvatting: Bij toepassing van artikel 495, derde lid, Gerechtelijk Wetboek organiseren de Orde van Vlaamse balies en de Ordre des barreaux francophones et germanophone de permanentiedienst bedoeld in de artikelen 2bis, § 2, en 24bis/1 Voorlopige Hechteniswet op een wijze die het mogelijk maakt op een zo snel mogelijke manier een advocaat te contacteren, gebruik makend van de moderne communicatiemiddelen, waarbij de verschillende contacten van de gebruikers worden bijgehouden.

Artikel 2bis, § 2, Voorlopige Hechteniswet bepaalt: "Eenieder die van zijn vrijheid is benomen overeenkomstig de artikelen 1 of 2 of ter uitvoering van een in artikel 3 bedoeld bevel tot medebrenging heeft vanaf dat ogenblik en vóór het eerstvolgende verhoor door de politiediensten, of bij gebrek hieraan door de procureur des Konings of de onderzoeksrechter, het recht om zonder onnodig uitstel vertrouwelijk overleg te plegen met een advocaat naar keuze. Teneinde de door hem gekozen advocaat of een andere advocaat te contacteren, wordt contact opgenomen met de permanentiedienst die wordt georganiseerd door de Orde van Vlaamse balies en de "Ordre des barreaux francophones et germanophone", of bij gebrek hieraan door de stafhouder van de Orde of zijn gemachtigde. Vanaf het contact met de gekozen advocaat of de permanentiedienst, dient het vertrouwelijk overleg met de advocaat binnen twee uren plaats te vinden. Op vraag van de advocaat in akkoord met de betrokken persoon, kan het vertrouwelijk overleg telefonisch plaatsgrijpen. Het vertrouwelijk overleg kan dertig minuten duren en is in uitzonderlijke gevallen beperkt verlengbaar op beslissing van de verhoorder. Na het vertrouwelijk overleg kan het verhoor aanvangen.

Indien het geplande vertrouwelijke overleg niet binnen twee uren kan plaatsvinden, vindt alsnog een telefonisch vertrouwelijk overleg met de permanentiedienst plaats, waarna het verhoor kan aanvangen. In geval van overmacht, mag het verhoor aanvangen nadat betrokkene nogmaals gewezen is op de rechten bedoeld in artikel 47bis, § 2, 2) en 3), van het Wetboek van strafvordering."

Artikel 16, § 2, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet bepaalt: "De onderzoeksrechter verwittigt de advocaat tijdig van de plaats en het uur van de ondervraging die hij kan bijwonen. De ondervraging kan op het voorziene uur aanvangen, zelfs indien de advocaat nog niet aanwezig is. Als de advocaat ter plaatse komt, woont hij het verhoor bij."

Uit die bepalingen volgt niet dat de door artikel 16, § 2, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet voorgeschreven verwittiging van de advocaat van de plaats en het uur van de ondervraging door de onderzoeksrechter noodzakelijk dient te gebeuren via de permanentiedienst van de balie, bedoeld in artikel 2bis, § 2, Voorlopige Hechteniswet.

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210413.2N.17/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Bevel tot aanhouding – Voor een aantal verdachten een deels identiek bevel tot aanhouding

2. Voorlopige hechtenis – Bevel tot aanhouding – Voor een aantal verdachten een deels identiek bevel tot aanhouding – Samenwerking tussen onderzoeksrechters

Samenvatting: 1 De zeventien door de eiser bij zijn memorie gevoegde aanhoudingsbevelen bevatten naast een identieke algemene uiteenzetting betreffende de ernstige aanwijzingen van schuld in verband met de criminele organisatie en een identieke motivering betreffende de absolute noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid en het collusie- en onttrekkingsgevaar, telkens een aantal paragrafen die specifiek op de betrokken inverdenkinggestelde betrekking hebben. De motivering betreffende het recidivegevaar is niet identiek in alle zeventien aanhoudingsbevelen.

Met het door onderdeel bekritiseerde oordeel miskent het arrest bijgevolg niet de bewijskracht van deze bevelen.

2. De in het onderdeel als geschonden vermelde bepalingen noch enig andere bepaling noch enig algemeen rechtsbeginsel verzetten zich ertegen dat indien een titularis-onderzoeksrechter voor de verhoren van meerdere inverdenkinggestelden in zijn dossier verplicht is een beroep te doen op een collega-onderzoeksrechter, hij die collega inlicht over de stand van het onderzoek en hem alle nuttige informatie, desgevallend schriftelijk, verstrekt die deze collega-ervanger moet toelaten zijn taak met voldoende kennis van zaken te vervullen. Een dergelijke professionele informatiedeling tussen onderzoeksrechters houdt geen schending in van het beroepsgeheim of het geheim van het beraad, maar getuigt van een goede rechtsbedeling.

Ook indien de onderzoeksrechter-ervanger vanwege de onderzoeksrechtertitularis, desgevallend schriftelijk, informatie aangereikt zou hebben gekregen betreffende de stand van het onderzoek, is het de onderzoeksrechter-ervanger die na verhoor van de inverdenkinggestelde, desgevallend met bijstand van diens raadsman, beslist over het al dan niet uitvoeren van een bevel tot aanhouding en de motivering van dit bevel. Het loutere feit dat de onderzoeksrechttervanger informatie aangereikt zou hebben gekregen van de onderzoeksrechtertitularis is zonder invloed op de wettigheid van het verleende bevel tot aanhouding.

De in het onderdeel als geschonden vermelde bepalingen verzetten zich niet ertegen dat ingeval in eenzelfde gerechtelijk onderzoek tegen meerdere personen een bevel tot aanhouding wordt verleend wegens onder meer misdrijven die verband houden met de betrokkenheid van de inverdenkinggestelden bij eenzelfde criminele organisatie, de onderzoeksrechter of de onderzoeksrechters bij de ernstige aanwijzingen van schuld een identiek algemeen overzicht vermelden. Uit de verplichting van een geïndividualiseerde motivering kan niet worden afgeleid dat de onderzoeksrechter of de onderzoeksrechters de feitelijke gegevens betreffende de criminele organisatie telkens zouden moeten aanpassen per inverdenkinggestelde. Evenmin kan uit die verplichting worden afgeleid dat de onderzoeksrechter of onderzoeksrechters voor elke strafbare vorm van betrokkenheid bij de

criminele organisatie afzonderlijk opgave zouden moeten doen van de ernstige aanwijzingen van schuld.

De in het onderdeel als geschonden vermelde bepalingen verzetten zich er evenmin tegen dat ingeval in eenzelfde gerechtelijk onderzoek tegen inverdenkinggestelden een bevel tot aanhouding wordt verleend wegens onder meer misdrijven die verband houden met hun betrokkenheid bij eenzelfde criminele organisatie, de onderzoeksrechter of onderzoeksrechters de volstreekte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid en het gevaar voor collusie en onttrekking op identieke wijze omschrijven, aangezien in het licht van de stand van het gerechtelijk onderzoek, die noodzakelijkheid en die gevaren bij alle inverdenkinggestelden op gelijke wijze kunnen aanwezig zijn.

Cassatie 13 april 2021 (P.21.0467.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210413.2N.16/NL?HiLi=eNpLtDKwgg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Inverdenkinggestelde reeds van zijn vrijheid beroofd in het kader van een strafuitvoering – Autonome opsluitingstitel – Gelijktijdigheid

Samenvatting: Uit artikel 5.3 EVRM volgt niet dat de rechter bij de beslissing over de handhaving van de voorlopige hechtenis steeds de vraag in aanmerking moet nemen of de opheffing van de hechtenis maatschappelijke onrust zal veroorzaken. De voorlopige hechtenis kan immers ook op andere gronden worden verantwoord.

Uit deze verdragsbepaling volgt evenmin dat een inverdenkinggestelde die van zijn vrijheid is beroofd in het kader van strafuitvoering niet in voorlopige hechtenis kan worden genomen of dat zijn voorlopige hechtenis niet kan worden gehandhaafd. De opsluiting in het kader van strafuitvoering is immers gebaseerd op een andere autonome opsluitingstitel en een eventuele invrijheidstelling, desgevallend onder voorwaarden, is afhankelijk van het voldoen aan eigen voorwaarden, die vreemd zijn aan de voorwaarden die gelden inzake voorlopige hechtenis.

C. Andere arresten van het Hof van Cassatie

Cassatie 12 februari 2020 (P.19.0692.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200212.2F.2/NL?HiLi=eNpLtDKwgg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Jeugdbescherming - Uithandengeving door de jeugdgerechten - Onmiddellijk cassatieberoep – Ontvankelijkheid

2. Werking in de tijd - Uithandengeving door de jeugdgerechten - Franse Gemeenschap - Artikel 57bis Jeugdbeschermingswet - Artikel 125, § 1, tweede lid, 2°, decreet 18 januari 2018 - Minder strenge bepaling – Gevolg

3. Uithandengeving door de jeugdgerechten - Verenigbaarheid met andere bepalingen - Artikelen 40 Kinderrechtenverdrag en 14 IVBPR

Samenvatting: 1. Het Grondwettelijk Hof heeft bij arrest nr. 161/2019 van 24 oktober 2019 voor recht gezegd: "Artikel 420 van het Wetboek van strafvordering, zoals vervangen bij artikel 20 van de wet van 14 februari 2014 met betrekking tot de rechtspleging voor het Hof van Cassatie in strafzaken, schendt de artikelen 10 en 11 Grondwet in zoverre het niet in de mogelijkheid voorziet om onmiddellijk cassatieberoep in te stellen tegen een beslissing tot uithandengeving"; in datzelfde arrest beslist het Grondwettelijk Hof dat de vaststelling van die lacune is uitgedrukt in voldoende nauwkeurige en volledige bewoordingen om, in afwachting van een optreden van de wetgever, de in het geding zijnde bepaling te kunnen toepassen met inachtneming van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie; hieruit volgt dat artikel 420 Wetboek van Strafvordering geen belemmering meer vormt voor het onmiddellijk cassatieberoep tegen een beslissing tot uithandengeving op grond van artikel 57bis Jeugdbeschermingswet of van artikel 125 decreet (Franse Gemeenschap) van 18 januari 2018 houdende het wetboek van preventie, hulpverlening aan de jeugd en jeugdbescherming (impliciete oplossing) (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2020, nr. 122.

2. Overeenkomstig artikel 2 Strafwetboek kan geen misdrijf worden gestraft met straffen die bij de wet niet waren gesteld voordat het misdrijf werd gepleegd, en wordt de minst zware straf toegepast indien de ten tijde van het vonnis bepaalde straf verschilt van die welke ten tijde van het misdrijf was bepaald; onder vigeur van artikel 57bis, § 1, eerste lid, Jeugdbeschermingswet kon de jeugdrechtbank beslissen om de zaak uit handen te geven indien ze een maatregel van bewaring, behoeding of opvoeding niet geschikt achtte of indien de minderjarige ervan werd verdacht een wanbedrijf of een correctionaliseerbare misdaad te hebben gepleegd en dat, tenzij het ging om een in de tweede streep van die bepaling bedoeld misdrijf, terwijl de betrokkene reeds eerder het voorwerp was geweest van een of meerdere van de in artikel 37, § 2, § 2bis of § 2ter Jeugdbeschermingswet bedoelde maatregelen of van een herstelrechtelijk aanbod als bedoeld in de artikelen 37bis tot 37quinquies; overeenkomstig artikel 125, § 1, tweede lid, 2°, decreet 18 januari 2018, is de uithandengeving thans enkel nog toegestaan wanneer het aan de jongere ten laste gelegde misdrijf bestaat in een als aanranding van de lichamelijke of psychische integriteit omschreven feit dat, ingeval het zou zijn gepleegd door een meerderjarige, in de zin van het Strafwetboek of van de bijzondere wetten een correctionele hoofdgevangenisstraf van vijf jaar of een zwaardere straf tot gevolg zou kunnen hebben; aangezien artikel 125 decreet 18 januari 2018 op de uithandengeving van de zaak door de jeugdgerechten striktere voorwaarden stelt dan de Jeugdbeschermingswet, is dat artikel een minder strenge bepaling.

3. Noch de artikelen 40 Kinderrechtenverdrag en 14 IVBPR noch enige andere bepaling verbieden de bij de voormelde verdragen aangesloten Staten te bepalen dat de jeugdrechtbanken vanaf een minimumleeftijd, waaronder minderjarigen niet onder de bevoegdheid van de gemeenrechtelijke rechtbanken kunnen vallen, onder de bij wet

gestelde voorwaarden, en met name wanneer ze een beschermingsmaatregel niet geschikt achten, de zaak uit handen kunnen geven en de zaak naar het openbaar ministerie kunnen verwijzen met het oog op vervolging voor de bevoegde strafgerichten.

Cassatie 26 maart 2021 (D.20.0015.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210326.1N.5/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Art. 458bis Sw. – Beroepsgeheim – Psycholoog – Hulpverlener kwam enkel in contact met slachtoffer

Samenvatting: Krachtens artikel 458 Strafwetboek worden geneesheren, heekundigen, officieren van gezondheid, apothekers, vroedvrouwen en alle andere personen die uit hoofde van hun staat of beroep kennis dragen van geheimen die hun zijn toevertrouwd, en deze bekendmaken buiten het geval dat zij geroepen worden om in rechte of voor een parlementaire onderzoekscommissie getuigenis af te leggen en buiten het geval dat de wet, het decreet of de ordonnantie hen verplicht of toelaat die geheimen bekend te maken, worden gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot drie jaar en een geldboete van honderd euro tot duizend euro of met een van die straffen alleen.

Hoewel artikel 458 Strafwetboek, behalve als er een rechtvaardigingsgrond bestaat, de hulpverlener verbiedt door het beroepsgeheim gedekte feiten bekend te maken die aanleiding kunnen geven tot strafvervolging ten laste van de patiënt, geldt dat verbod niet voor feiten waarvan de patiënt of cliënt het slachtoffer is geweest, in een geval waar de hulpverlener enkel met dat slachtoffer in contact is gekomen.

Krachtens artikel 458bis Strafwetboek kan eenieder, die uit hoofde van zijn staat of beroep houder is van geheimen en hierdoor kennis heeft van een misdrijf zoals omschreven in de artikelen 371/1 tot 377, 377quater, 379, 380, 383bis, § 1 en 2, 392 tot 394, 396 tot 405ter, 409, 423, 425, 426 en 433quinquies, gepleegd op een minderjarige of op een persoon die kwetsbaar is ten gevolge van zijn leeftijd, zwangerschap, partnergeweld, gebruiken van geweld, gepleegd omwille van culturele drijfveren, gewoontes, tradities, religie of de zogenaamde "eer", een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid kan, onverminderd de verplichtingen hem opgelegd door artikel 422bis, het misdrijf ter kennis brengen van de procureur des Konings, hetzij wanneer er een ernstig en dreigend gevaar bestaat voor de fysieke of psychische integriteit van de minderjarige of de bedoelde kwetsbare persoon en hij deze integriteit niet zelf of met hulp van anderen kan beschermen, hetzij wanneer er aanwijzingen zijn van een gewichtig en reëel gevaar dat andere minderjarigen of bedoelde kwetsbare personen het slachtoffer worden van de in voormelde artikelen bedoelde misdrijven en hij deze integriteit niet zelf of met hulp van anderen kan beschermen.

Uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat het artikel uitsluitend van toepassing is in het geval waarin een hulpverlener zowel met de dader als het slachtoffer van een misdrijf in de zin van dat artikel contact heeft gehad.

Derhalve is artikel 458bis Strafwetboek niet van toepassing in een geval waarin een hulpverlener enkel met het slachtoffer van een misdrijf in de zin van dat artikel contact heeft gehad.

De Raad van Beroep stelt vast dat de eiseres, die zowel de minderjarige patiënt als diens moeder behandelde, een brief heeft gericht aan de procureur des Konings, waarin zij melding maakt van het feit dat haar minderjarige patiënt uitingen gedaan zou hebben omtrent verkrachting en/of seksueel grensoverschrijdend gedrag vanwege diens vader en om die reden om een strafrechtelijk onderzoek verzoekt.

Desalniettemin oordeelt de Raad van Beroep vervolgens dat de eiseres door het beroepsgeheim gebonden is en dat dit beroepsgeheim zich uitstrekt tot alles wat zij binnen deze opdracht verneemt en evenzeer tot feitelijkheden betrekking hebbend op haar patiënt, dat de eiseres niet van dat beroepsgeheim kon afwijken op basis van de rechtvaardigingsgrond voorzien in artikel 458bis Strafwetboek, aangezien niet aan de toepassingsvoorwaarden ervan is voldaan, en besluit dat de eiseres haar beroepsgeheim geschonden heeft.

Aldus verantwoordt de Raad van Beroep zijn beslissing niet naar recht.

Cassatie 26 maart 2021 (D.20.0008.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210326.1N.3/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Ne bis in idem – Strafvervolgung – Tucht sanctie – Orde van advocaten – Schraping van het Tableau

Samenvatting: Krachtens artikel 14.7 IVBPR mag niemand voor een tweede keer worden berecht of gestraft voor een strafbaar feit waarvoor hij reeds overeenkomstig de wet en het procesrecht van elk land bij onherroepelijke uitspraak is veroordeeld of waarvan hij is vrijgesproken.

Krachtens artikel 4.1, Protocol nr. 7, EVRM mag niemand opnieuw berecht of gestraft worden in een strafrechtelijke procedure binnen de rechtsmacht van dezelfde Staat voor een strafbaar feit waarvoor hij reeds onherroepelijk is vrijgesproken of veroordeeld overeenkomstig de wet en het strafprocesrecht van die Staat.

Het algemeen rechtsbeginsel non bis in idem heeft dezelfde draagwijdte als de artikelen 14.7 IVBPR, en 14.1, Protocol nr. 7, EVRM.

Wanneer de tuchtprocedure niet de kenmerken vertoont van een strafvervolgung, staat noch het hiervoor aangehaalde algemeen rechtsbeginsel, noch de vermelde verdragsbepalingen in de weg aan het opleggen van een tucht sanctie voor feiten die eerder hebben geleid tot een strafrechtelijke veroordeling.

Er is sprake van een strafvervolgung wanneer deze vervolging beantwoordt aan een strafrechtelijke kwalificatie volgens het intern recht, de inbreuk volgens haar aard geldt voor alle burgers of de sanctie op de inbreuk volgens haar aard en haar ernst een repressief of preventief oogmerk heeft.

Krachtens artikel 455 Gerechtig Wetboek heeft de raad van de Orde de opdracht om de eer van de Orde van advocaten op te houden en de beginselen van waardigheid,

rechtschapenheid en kiesheid die aan het beroep van advocaat ten grondslag liggen en een behoorlijke beroepsuitoefening moeten waarborgen, te handhaven.

Krachtens artikel 458, § 1, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek ontvangt de stafhouder de klachten tegen de advocaten van zijn Orde en kan hij eveneens ambtshalve een onderzoek instellen.

Krachtens artikel 458, § 2, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek zendt de stafhouder, die na het onderzoek oordeelt dat er redenen bestaan om de advocaat te laten verschijnen voor de tuchtraad, het dossier samen met zijn met redenen omklede beslissing over aan de voorzitter van de tuchtraad.

Krachtens artikel 456, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek wordt bij de zetel van ieder hof van beroep een tuchtraad ingesteld, die tot taak heeft de inbreuken op de eer van de Orde en op de beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid, die aan het beroep ten grondslag liggen en een behoorlijke beroepsuitoefening moeten waarborgen, alsook de inbreuken op de reglementen te bestraffen, onverminderd de bevoegdheid van de rechtbanken, indien daartoe grond bestaat.

Krachtens artikel 460, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek kan de tuchtraad bij een met redenen omklede beslissing, naar gelang van het geval, waarschuwen, berispen, schorsen voor een termijn van ten hoogste één jaar, schrappen van het tableau, van de lijst van advocaten die hun beroep uitoefenen onder de beroepstitel van een andere Lid-Staat van de Europese Unie of van de lijst van de stagiairs.

Het tuchtrecht is ten aanzien van het strafrecht naar zijn aard en zijn doel autonoom, en wordt internrechtelijk niet geacht strafrechtelijk van aard te zijn.

De strafvordering heeft tot doel inbreuken op de maatschappelijke orde te doen bestraffen en wordt uitgeoefend in het belang van de hele maatschappij. Zij behoort tot de bevoegdheid van de strafgerichten. Zij kan enkel betrekking hebben op feiten die door de wet als misdrijf zijn omschreven en zij geeft, in geval van veroordeling, aanleiding tot de door of krachtens de wet voorgeschreven straffen.

De tuchtvordering heeft tot doel te onderzoeken of de titularis van een openbaar ambt of van een beroep de deontologische of disciplinaire regels heeft overschreden of afbreuk heeft gedaan aan de eer of de waardigheid van zijn ambt of beroep. Zij wordt uitgeoefend in het belang van een beroep of een openbare dienst. Zij heeft betrekking op tekortkomingen die niet noodzakelijk het voorwerp uitmaken van een precieze definitie. Ze kan aanleiding geven tot sancties die de betrokkene raken in de uitoefening van zijn ambt of beroep en die uitgesproken worden door een orgaan dat eigen is aan elk betrokken beroep, door een administratieve overheid of door een rechtscollege.

Uit het voorgaande volgt dat de schrapping van het tableau van de advocaten een tuchtrechtelijke sanctie is die naar intern recht niet wordt gekwalificeerd als een strafrechtelijke sanctie, enkel geldt voor advocaten en ertoe strekt de eer van de Orde van advocaten op te houden en de beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid die aan het beroep van advocaat ten grondslag liggen en een behoorlijke beroepsuitoefening moeten waarborgen, te handhaven, en bijgevolg geen strafsanctie is in de zin van artikel 6 EVRM.

De bestreden beslissing oordeelt dat:

- het algemeen rechtsbeginsel non bis in idem, dat ook wordt gewaarborgd door artikel 4.1, Protocol nr. 7, EVRM niet eraan in de weg staat dat een persoon voor eenzelfde feit strafrechtelijk wordt vervolgd of veroordeeld en tevens het voorwerp

uitmaakt van een tuchtprocedure, wanneer die tuchtprocedure niet de kenmerken vertoont van een strafrechtelijke procedure in de zin van voormeld artikel 4.1;

- de criteria om de tuchtrechtelijk gesanctioneerde feiten te vervolgen de eer van de Orde en de beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid, die aan het beroep van advocaat ten grondslag liggen en een behoorlijke beroepsuitoefening moeten waarborgen, betreffen en niet strafrechtelijk van aard zijn;

- de tuchtvervolgning van een persoon die op ernstige wijze tekort is gekomen aan voornoemde criteria, niet alle burgers betreft, maar zich slechts richt tot de beperkte categorie van advocaten, hetgeen duidt op de tuchtrechtelijke aard van de sanctie;

- hoewel de schrapping van het tableau de zwaarste tuchtrechtelijke maatregel is, deze sanctie een kenmerkende sanctie is voor een ernstig tuchtvergrijp die niet kan worden verward met een strafrechtelijke sanctie, en aldus geen straf is in de zin van artikel 6 EVRM;

- de vraag of de bewaking van de eer van de Orde en de beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid het nog toestaan dat een bepaalde persoon het beroep van advocaat nog langer mag blijven uitoefenen overigens niet ressorteert onder de bevoegdheid van de strafrechter, maar voorbehouden is aan de tuchtrechter.

Met die redenen verantwoordt de bestreden beslissing naar recht haar oordeel dat noch artikel 4.1, Protocol nr. 7, EVRM, noch artikel 14.7 IVBPR, noch het algemeen rechtsbeginsel non bis in idem zich in casu verzetten tegen een tuchtprocedure na een eerdere strafvervolgning.

Cassatie 13 april 2021 (P.21.0045.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210413.2N.8/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Jeugdrecht – Hoorrecht van minderjarigen

Samenvatting: Volgens artikel 12.1 Kinderrechtenverdrag heeft een kind dat in staat is zijn eigen mening te vormen, het recht die mening vrijelijk te uiten in alle aangelegenheden die het kind betreffen, waarbij aan de mening van het kind passend belang wordt gehecht in overeenstemming met zijn leeftijd en rijpheid.

Artikel 22bis, tweede lid, Grondwet bepaalt dat elk kind het recht heeft zijn mening te uiten in alle aangelegenheden die het aangaan en dat met die mening rekening wordt gehouden in overeenstemming met zijn leeftijd en zijn onderscheidingsvermogen.

Het door die bepalingen gewaarborgde recht wordt niet miskend door de loutere omstandigheid dat de rechter in een aangelegenheid die een kind betreft, niet oordeelt volgens de mening die dat kind heeft geuit.

Cassatie 27 april 2021 (P.21.0344.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.8/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Wraking - Aanvullende wrakingsmiddelen in conclusie - Mogelijkheden tot toelichting

Samenvatting: Krachtens artikel 835 Gerechtelijk Wetboek wordt de vordering tot wraking op straffe van nietigheid ingeleid bij een ter griffie neergelegde akte die de middelen bevat. Artikel 836 Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de akte van wraking binnen vierentwintig uren door de griffier wordt overhandigd aan de gewraakte rechter en dat die rechter gehouden is binnen twee dagen omdaaraan op die akte een verklaring te stellen, luidens welke hij in de wraking berust of weigert zich van de zaak te onthouden, met zijn antwoord op de middelen van wraking.

Volgens artikel 838, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek wordt over de wraking binnen acht dagen uitspraak gedaan door de bevoegde rechter, op de conclusie van het openbaar ministerie, nadat de partijen behoorlijk zijn opgeroepen om hun opmerkingen te horen.

Uit die bepalingen volgt dat alle op een bepaald moment gekende wrakingsgronden tegelijkertijd moeten worden voorgedragen, alsook dat de wrakingsrechter slechts uitspraak kan doen op grond van de middelen die in de wrakingsakte zijn vervat en aan de tegenspraak van de gewraakte rechter zijn voorgelegd.

Aanvullende wrakingsmiddelen, aangevoerd in een voor de wrakingsrechter genomen conclusie, zijn bijgevolg niet ontvankelijk.

Dit belet echter niet dat de verzoeker tot wraking in een voor de wrakingsrechter genomen conclusie, eventueel in antwoord op de verklaring van de gewraakte rechter of de conclusie van het openbaar ministerie, de wrakingsmiddelen uit zijn wrakingakte toelicht, mits daarbij geen nieuwe wrakingsmiddelen aan te voeren waarover de gewraakte rechter geen standpunt heeft kunnen innemen.

2.5. Grondwettelijk Hof

Grondwettelijk Hof 22 april 2021, www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-057n.pdf>

Trefwoorden: Telecommunicatie - Elektronische communicatie - Verzameling en bewaring van de gegevens

Samenvatting: Bij tussenarrest nr. 96/2018 van 19 juli 2018, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 27 september 2018, heeft het Hof de volgende prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie :

« 1. Dient artikel 15, lid 1, van de richtlijn 2002/58/EG, in samenhang gelezen met het recht op veiligheid, gewaarborgd bij artikel 6 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, en het recht op eerbiediging van de persoonsgegevens, zoals gewaarborgd bij de artikelen 7, 8 en 52, lid 1, van het Handvest van de grondrechten van de Europese

Unie, in die zin te worden geïnterpreteerd dat het zich verzet tegen een nationale regeling zoals die welke in het geding is, die voorziet in een algemene verplichting voor de operatoren en aanbieders van elektronische communicatiediensten om de verkeers- en locatiegegevens in de zin van de richtlijn 2002/58/EG, die door hen worden gegenereerd of verwerkt in het kader van het aanbieden van die diensten, te bewaren, nationale regeling die niet alleen ten doel heeft het onderzoeken, opsporen en vervolgen van feiten van zware criminaliteit, maar ook het waarborgen van de nationale veiligheid, de verdediging van het grondgebied en van de openbare veiligheid, het onderzoeken, opsporen en vervolgen van andere feiten dan die van zware criminaliteit of het voorkomen van een verboden gebruik van de elektronische communicatiesystemen, of de verwezenlijking van een andere doelstelling die is geïdentificeerd bij artikel 23, lid 1, van de Verordening (EU) 2016/679 en die bovendien onderworpen is aan nader in die regeling opgenomen waarborgen op het vlak van de bewaring van de gegevens en van de toegang ertoe ?

2. Dient artikel 15, lid 1, van de richtlijn 2002/58/EG, gelezen in samenhang met de artikelen 4, 7, 8, 11 en 52, lid 1, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, in die zin te worden geïnterpreteerd dat het zich verzet tegen een nationale regeling zoals die welke in het geding is, die voorziet in een algemene verplichting voor de operatoren en aanbieders van elektronische communicatiediensten om de verkeers- en locatiegegevens in de zin van de richtlijn 2002/58/EG, die door hen worden gegenereerd of verwerkt in het kader van het aanbieden van die diensten, te bewaren, indien die regeling mede tot doel heeft om de op de overheid rustende positieve verplichtingen ingevolge de artikelen 4 en 8 van het Handvest te bewerkstelligen om te voorzien in een wettelijk kader dat een effectief strafrechtelijk onderzoek en een daadwerkelijke bestraffing van seksueel misbruik van minderjarigen mogelijk maakt en het effectief mogelijk maakt om de pleger van het misdrijf te identificeren, ook wanneer gebruik wordt gemaakt van elektronische communicatiemiddelen ?

3. Zou het Grondwettelijk Hof, indien het op grond van het antwoord verstrekt op de eerste of de tweede prejudiciële vraag tot de conclusie zou komen dat de bestreden wet één of meer van de uit de in die vragen vermelde bepalingen voortvloeiende verplichtingen schendt, de gevolgen van de wet van 29 mei 2016 betreffende het verzamelen en het bewaren van de gegevens in de sector van de elektronische communicatie tijdelijk kunnen handhaven teneinde rechtsonzekerheid te voorkomen en het mogelijk te maken dat de voorheen verzamelde en bewaarde gegevens alsnog kunnen gebruikt worden voor de door de wet beoogde doeleinden ? ».

Het Hof vernietigt de artikelen 2, b), 3 tot 11 en 14 van de wet van 29 mei 2016 «betreffende het verzamelen en het bewaren van de gegevens in de sector van de elektronische communicatie» en verwerpt de beroepen voor het overige.

Persbericht GwH: <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-057n-info.pdf>

Grondwettelijk Hof 29 april 2021, www.const-court.be
--

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-066n.pdf>

Trefwoorden: Strafvordering - Bijzondere opsporingsmethoden en andere onderzoeksmethoden - Internetrecherche en telecommunicaties - « Niet-geheime » zoeking in een informaticasysteem - Beroepsgeheim van de advocaten en de artsen - Het al dan niet vertrouwelijke karakter van de elementen bepaald door de procureur des Konings

Samenvatting: In zake : het beroep tot vernietiging van artikel 6, 4°, van de wet van 5 mei 2019 « houdende diverse bepalingen in strafzaken en inzake erediensten, en tot wijziging van de wet van 28 mei 2002 betreffende de euthanasie en van het Sociaal Strafwetboek », ingesteld door de « Ordre des barreaux francophones et germanophone »

Het Hof, onder voorbehoud van de in B.11.2 vermelde interpretatie, verwerpt het beroep.

B.11.1. Artikel 39bis, § 9, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering bepaalt dat de maatregel niet ten uitvoer mag worden gelegd zonder dat, naar gelang van het geval, de stafhouder of de vertegenwoordiger van de provinciale raad van de Orde der artsen ervan op de hoogte werd gebracht, en dat die personen door de procureur des Konings in kennis zullen worden gesteld van wat volgens hem onder het beroepsgeheim valt.

B.11.2. Die bepaling stelt niet de wijze vast waarop het optreden van de vertegenwoordiger van de betrokken orde concreet dient plaats te vinden. In dat verband dient artikel 39bis, § 9, van het Wetboek van strafvordering zo te worden geïnterpreteerd dat die bepaling een nuttige uitwerking heeft in het licht van de ratio legis ervan, die erin bestaat het beroepsgeheim van de advocaat en van de arts te beschermen. Daaruit volgt dat artikel 39bis, § 9, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering in die zin dient te worden geïnterpreteerd dat het de procureur des Konings ertoe verplicht de stafhouder of de vertegenwoordiger van de provinciale raad van de Orde der artsen op de hoogte te brengen vóór de uitvoering van de maatregel, zodat die erbij aanwezig kan zijn en in staat wordt gesteld om de documenten, bestanden of elementen die de procureur des Konings wenst in te zien, vooraf te onderzoeken en om hem mee te delen wat volgens hem onder het beroepsgeheim valt. De vertegenwoordiger van de betrokken orde kan daarenboven de adequate maatregelen aanbevelen die het mogelijk maken bepaalde stukken, die door het beroepsgeheim worden gedekt, in te zien zonder dat geheim in gevaar te brengen.

Het staat aan de procureur des Konings zich uit te spreken over het al dan niet vertrouwelijke karakter van de elementen die hij wenst in te zien, na het advies te hebben ingewonnen van, naar gelang van het geval, de stafhouder of de vertegenwoordiger van de provinciale raad van de Orde der artsen. Bij onenigheid kan de vertegenwoordiger van de betrokken orde akte laten nemen van zijn voorbehoud in het proces-verbaal.

2.6. Raad van State

- Nihil

2.7. Hoven van beroep

A. Correctionele kamers

Antwerpen 22 februari 2017, *T.Gez.* 2020-2021, afl. 5, 412.

Hyperlink:

Trefwoorden: Weigering of verzuim om een persoon in gevaar de wettelijk verplichte bijstand te verlenen – Artikel 422ter van het Strafwetboek – Bestanddelen – Risicosituatie die een persoon in gevaar brengt – Vordering door de overheid – Weigering of verzuim om hieraan gevolg te geven – Afwezigheid van ernstig gevaar voor de persoon die het verzuim heeft gepleegd of voor anderen – Opzettelijkheid van het resultaat of ontbreken van voorzorg of voorzichtigheid – Psychotische crisis als gevolg van druggebruik – Verzoek van de procureur des Konings – Plaatsing van een geesteszieke onder gedwongen observatie – Arts-directeur van een psychiatrisch ziekenhuis – Psychiater – Weigering van opname

Samenvatting: Het strafbare feit van weigering of verzuim om een persoon in gevaar de wettelijk verplichte bijstand te verlenen werd in aanmerking genomen tegen een geneesheer-directeur van een psychiatrisch ziekenhuis en een psychiater van de inrichting, die hadden geweigerd in te gaan op het verzoek van de procureur des Konings om een psychiatrische patiënt die zich in een psychotische crisis bevond als gevolg van druggebruik, op te nemen voor observatie.

Met noot: COLETTE-BASECQZ, N., “Weigering of verzuim om gevolg te geven aan een wettig verzoek om hulp te bieden aan een persoon in gevaar. Een toepassing in verband met de inobservatiestelling van geesteszieken”, *T.Gez.* 2020-21, afl. 5, 416-420

Antwerpen 16 september 2020, *RW* 2020-2021, afl. 35, 1385-1386.

Hyperlink:

Trefwoorden: Poging – Begin van uitvoering – Vergiftiging van voedingswaren met de bedoeling een persoon te doden – Voedingswaren niet geconsumeerd door het slachtoffer – Strafbaarheid van de poging

Samenvatting: Maakt zich schuldig aan een strafbare poging door vergiftiging, hij die dodelijke gifstoffen vermengt in voedingswaren die hij achterlaat bij het slachtoffer met de bedoeling dit te doden. De omstandigheid dat de poging haar uitwerking mist omdat de voedingsstoffen niet worden geconsumeerd door het slachtoffer ingevolge diens alerte en lucide houding, doet geen afbreuk aan de strafbaarheid van de poging, die zich immers heeft veruitwendigd door daden die een begin van uitvoering van de voorgenomen misdaad uitmaken.

Antwerpen 20 januari 2021, *RW* 2020-2021, afl. 38, 1505-1509.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Mensenhandel, mensensmokkel en huisjesmelkerij – Misbruik maken van de bijzonder kwetsbare positie van de huurder – Precaire sociale toestand – Verhuring met bedoeling abnormaal profijt te realiseren

2. Huisvesting – Vlaamse Codex Wonen van 2021 – Minimumkwaliteitsnormen – Krotverhuur – Ambtshalve herstel

Samenvatting: 1. Maakt zich schuldig aan het in art. 433decies Sw. bedoelde misdrijf van huisjesmelkerij, hij die rechtstreeks of via een tussenpersoon misbruik maakt van de kwetsbare toestand waarin een persoon verkeert ten gevolge van zijn onwettige of precaire administratieve toestand, zijn precaire sociale toestand, zijn leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of een geestelijk gebrek of onvolwaardigheid door, met de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren, een roerend goed, een deel ervan, een onroerend goed, een kamer of een andere in artikel 479 Sw. bedoelde ruimte, te verkopen, te verhuren of ter beschikking te stellen in omstandigheden die in strijd zijn met de menselijke waardigheid. Er is sprake van een kwetsbare toestand ingevolge een precaire administratieve toestand in de zin van die bepaling wanneer de huurders uit hun vorige huurwoning werden gezet wegens wanbetaling en zij op korte termijn een nieuw onderkomen dienden te vinden voor hun gezin met vijf jonge kinderen.

2. Met ingang van 1 januari 2021 werd de Vlaamse Wooncode vervangen door de Vlaamse Codex Wonen van 2021. Het misdrijf van krotverhuur blijft ook na 1 januari 2021 strafbaar. Om de onrechtmatige toestand ingevolge het bewezen misdrijf te doen verdwijnen en te beletten dat in de toekomst nog personen in slechte woonomstandigheden kunnen worden gehuisvest in de betreffende woning, is het aangewezen om ambtshalve het herstel te bevelen.

B. Kamer van Inbeschuldigingstelling

KI Gent 23 april 2020, *RABG* 2021, afl. 2, 105-107.

Hyperlink:

Trefwoorden: Opsporing-onderzoek – Gerechtelijk onderzoek – Onderzoeksgerechten – Regeling van de rechtspleging – Raadkamer – Buitenvervolginstelling – Hoger beroep door de burgerlijke partij – Tergend en roekeloos karakter – Beoordelingscriterium

Samenvatting: 1. De onderzoeksgerechten zijn krachtens de artikelen 159, 191 en 212 van het Wetboek van Strafvordering bevoegd om kennis te nemen van de vordering van de buiten vervolging gestelde verdachte tot een schadevergoeding wegens tergend en roekeloos beroep vanwege de burgerlijke partij.

2. Een hoger beroep van de burgerlijke partij tegen een buitenvervolginstelling kan tergend en roekeloos zijn wanneer het recht om dit rechtsmiddel aan te wenden wordt uitgeoefend op een wijze die kennelijk de grenzen van de normale uitoefening ervan door een bedachtzaam en zorgvuldig persoon overschrijdt. Dat oordeel vereist niet dat wordt

vastgesteld dat het hoger beroep uitsluitend werd ingegeven om een andere procedure te verstoren of met de intentie om te schaden.

Met noot: VAN VOLSEM, F., “Hoger beroep door een burgerlijke partij tegen een buitenvervolginstelling: appelleren is riskeren”, *RABG* 2021, afl. 2, 107-115.

KI Gent 5 november 2020, <i>NC</i> 2021, afl. 2, 193-198.

Hyperlink:

Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Wet 19 december 2003 – Ne bis in idem – Art. 4, 4°-5° Wet Europees Aanhoudingsbevel – Terugkeergarantie – Invrijheidstelling onder voorwaarden elektronisch toezicht

Samenvatting: Het ne bis in idem-beginsel belet niet dat voor dezelfde feiten een nieuw Europees aanhoudingsbevel wordt uitgevaardigd ter fine van strafvervolginstelling en de Belgische gerechtelijke autoriteiten opnieuw om de overlevering worden verzocht.

De Wet Europees Aanhoudingsbevel is een wet op de rechtspleging waarop artikel 3 Ger.W. van toepassing is. De procedureregels vervat in deze wet hebben derhalve geen retroactieve werking. De verplichte weigeringsgrond van artikel 4, 4° Wet Europees Aanhoudingsbevel kan niet toegepast worden op een misdrijf waarvoor de Belgische rechtbanken en hoven niet bevoegd waren op het ogenblik van het plegen van de feiten.

De uitvoerende rechterlijke autoriteit dient alleen die concrete en precieze detentieomstandigheden te controleren die relevant zijn om te bepalen of de betrokkene een reëel risico op onmenselijke of vernederende behandeling zal lopen. De concrete situatie van de betrokkene dient beoordeeld te worden om na te gaan of er een kennelijk gevaar bestaat voor de fundamentele rechten van betrokkene en of de voorhanden zijnde gegevens het vermoeden van eerbiediging van die rechten, dat de uitvaardigende lidstaat geniet, weerleggen. Indien zou blijken dat bepaalde groepen van personen, waarvan betrokkene deel zou uitgemaakt hebben, gevaar zouden lopen en er tevens bepaalde concrete en zwaarwegende en op feiten berustende gronden zouden bestaan om aan te nemen dat de betrokkene zelf daadwerkelijk dit gevaar zal lopen, kan de overlevering geweigerd worden. De verplichting voor het onderzoeksgerecht om de weigeringsgrond in artikel 4, 5° Wet Europees Aanhoudingsbevel te onderzoeken houdt evenwel niet in dat dit gerecht ook moet onderzoeken of de redelijke termijn waarbinnen de strafvervolginstelling moet worden berecht, al dan niet is overschreden.

Uit artikel 20, §4 Wet Europees Aanhoudingsbevel volgt dat het onderzoeksgerecht niet alleen kan beslissen tot de voorwaardelijke invrijheidstelling of de invrijheidstelling tegen borgstelling, maar ook tot de hechtenis onder de modaliteit van het elektronisch toezicht.

Opmerking: zie supra Cass. 17 november 2020 (P.20.1127.N)

C. Burgerlijke kamers en kortgeding

- Nihil

2.8. Rechtbanken van eerste aanleg

A. Correctionele kamers

Corr. West-Vlaanderen (afd. Kortrijk) 8 januari 2020, *RABG* 2021, afl. 2, 103-104.

Hyperlink:

Trefwoorden: Voorafgaande Titel Sv. – Strafvordering – Uitoefening – Lasthebber ad hoc – Failliete vennootschap

Samenvatting: In geval van faillissement van een vennootschap is de zaakvoerder niet langer de vertegenwoordiger van deze rechtspersoon, zodat er geen gevaar op tegenstrijdige belangen bestaat dat dwingt tot aanstelling van een lasthebber ad hoc.

Corr. Oost-Vlaanderen (afd. Gent) 7 oktober 2020, *T.Strafr.* 2021, afl. 2, 104-107

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Verstekvonnis – Betekening – Aan het Openbaar Ministerie – Voorwaarden

2. Verstek – Verjaring – Strafvordering – Straf – Gewone en buitengewone verzetstermijn – Schorsing

Samenvatting: 1. Indien het Openbaar Ministerie de woon- of verblijfplaats van de partij aan wie moet worden betekend, kende of moest kennen, wordt de betekening aan de procureur des Konings voor onbestaande gehouden, ook indien die partij van het betekende vonnis kennis heeft genomen.

2. Indien het verstekvonnis niet aan de persoon van de veroordeelde wordt betekend, wordt de verjaring van de strafvordering geschorst vanaf het verstrijken van de gewone verzetstermijn tot op het ogenblik van het aantekenen van een ontvankelijk buitengewoon verzet. De verjaring van de strafvordering wordt dan vervangen door een verjaring van de straf.

Met noot: HOET, P., “Gewoon en buitengewoon verzet versus verjaring van de straf en van de strafvordering”, *T.Strafr.* 2021, afl. 2, 106-107.

Corr. Bergen 23 oktober 2020, *RDP* 2021, afl. 4, 403-406.

Hyperlink:

Trefwoorden: Appel – appel du seul prévenu – appel limité à la peine ou aux mesures ordonnées – suspension probatoire – refus du prévenu de consentir à l’application de conditions probatoires – effet relatif de l’appel – interdiction d’aggraver la situation du prévenu – conséquences

Samenvatting: Lorsque le prévenu a seul interjeté appel et que, selon la requête d’appel, ce recours est limité à la critique de la décision entreprise d’assortir de conditions probatoires la mesure de la suspension du prononcé de la condamnation ordonnée, tandis que ce prévenu ne marque pas son accord quant à l’application de telles conditions, le juge d’appel, qui ne peut aggraver la situation de l’intéressé, doit se borner à ordonner la suspension simple du prononcé de la condamnation. (C.i.cr., art. 202, 1°, 204 et 210)

Corr. Antwerpen (afd. Antwerpen) 26 mei 2021, <i>ER Wekelijks</i> 2021, afl. 54, 3-4.

Hyperlink:

Trefwoorden: Bijzonder strafrecht – Freefights

Samenvatting: Betreffende zaak gekend onder dossiernummer 19A004550 waarin vonnis uitgesproken door de AC10 kamer van de Rechtbank van eerste aanleg afdeling Antwerpen van 26/05/2021.

In de pers wordt deze zaak ook aangeduid als de zaak “freefighters”.

In deze zaak werden 66 beklaagden voor de strafrechter gebracht voor hun deelname aan zgn. ‘freefights’ in de periode van februari tot en met november 2017. Daarnaast moeten zij zich verantwoorden voor leiderschap of lidmaatschap van een bende. Een beklaagde werd ook vervolgd voor inbreuken op de wapenwet.

Freefights kunnen worden omschreven als een treffen tussen twee groepen die met elkaar fysiek het gevecht aangaan op basis van vooraf gemaakte afspraken. Uit het beeldmateriaal in het strafdossier blijkt dat het geweld dat gebruikt werd bij deze freefights zeer verregaand kon zijn. Meerdere personen richtten zich tegen één tegenstander, deelnemers werden knockout geslagen, er werden kniestoten gegeven in het gezicht, personen werden langs achteren aangevallen,...

Soms volgde er een tweede ronde, waarbij het aantal vechters of de samenstelling van het team kon wijzigen. Deze gevechten worden door velen gekaderd in het hooliganisme en de rivaliteit tussen supportersgroepen van voetbalploegen. In een aantal gevallen is er ook sprake van het vormen van een alliantie met een andere (buitenlandse) supportersgroep.

De rechtbank is van oordeel dat het organiseren van en op enige wijze deelnemen aan freefights, zoals deze hebben plaatsgevonden, wel degelijk strafbaar is. Het gevecht was amper onderworpen aan regels en de principiële regels die er waren werden systematisch genegeerd; de controle op de naleving van de spelregels was manifest ontoereikend. Er waren daardoor onvoldoende garanties ter bescherming van de fysieke integriteit van de deelnemers, de openbare veiligheid en de rechten en vrijheden van derden.

Voor de rechtbank staat vast dat beklaagden niet op onoverwinnelijke wijze konden dwalen omtrent het strafbaar karakter van hun gedrag.

Uit het onderzoek en de verklaringen van beklaagden ter terechtzitting is gebleken dat de aanwezigen bij een freefight verschillende rollen of taken op zich kunnen nemen. Er zijn:

- 'fighters': personen die actief deelnemen aan het gevecht;
- scheidsrechters: leden van beide groepen die toezien op de naleving van de afgesproken regels;
- personen die de gevechten met een camera of gsm-toestel registreren en waarvan het opgenomen beeldmateriaal vervolgens via besloten kanalen of berichten wordt gedeeld, en;
- personen die de 'fighters' aanmoedigen.

Dat er beklagden als 'neutrale' toeschouwers aanwezig zouden zijn geweest werd in deze door de rechtbank volstrekt ongeloofwaardig bevonden. Elk van de aanwezigen heeft door zijn gedragingen een niet te ontkennen invloed gehad op het verloop, de duur en de intensiteit van de gevechten.

Alle beklagden werden vervolgd voor bendevoering, hetzij als aanstoker tot, hoofd van of bevelvoerder in de bende, hetzij als lid van de bende. De hier geviseerde 'bende' is de vereniging gevormd met het oog op het houden van freefights.

De rechtbank is van oordeel dat de beklagden wetens en willens deel uitmaakten van een groep die zich naar de plaats delict verplaatsten met het oog op een groepsgevecht. Zij hebben (op enkele gevallen na) bewust niet ingegrepen wanneer er slagen werden toegebracht aan een tegenstander.

De beklagden hebben zich met elkaar verbonden met het oog op het plegen van aanslagen op personen, in het bijzonder het opzettelijk en met voorbedachten rade toebrengen van slagen of verwondingen. De vereniging was gestructureerd, waarbij de betrokkenen verschillende rollen op zich namen: het organiseren van freefights, het deelnemen eraan, het aanmoedigen van de deelnemers, het optreden als scheidsrechter of het audiovisueel registreren van de freefights.

De rechtbank heeft wel rekening gehouden met de concrete rol van elke individuele beklagde bij elk feit in het kader van de straftoemeting.

B. Raadkamer

- Nihil

C. Burgerlijke kamers en voorzitter in kortgeding

- Nihil

2.9. Hoven van Assisen

- Nihil

2.10. Buitenlandse rechtspraak

- Nihil

3. Rechtsleer

3.1. Overzichten van rechtsleer

- Nihil

3.2. Boeken

A. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht

- DAENINCK, P., *Telefonieonderzoek in het strafrecht*, Brugge, Die Keure, 2020, 83 p.
- DESTERBECK, F., *Het misdrijf & fiscale fraude*, Mortsel, Intesentia, 2021, 130 p.
- HOET, P., *Het strafrechtelijk ne bis in idem. CABG*, Mortsel, Intersentia, 2021, 130 p.
- KERKHOFS, M., MEEUWISSEN, L., PUT, J., (eds.), *Het minderjarige slachtoffer*, Brugge, Die Keure, 2021, 296 p.
- MORBEE, A., *Mijnheer de onderzoeksrechter*, Brugge, Die Keure, 2021, 136 p.
- SPEECKE, J., *Fiscaal straf- en strafprocesrecht*, Mechelen, Kluwer, 2021, 260 p.
- VAN DEN BERGH, B., SOBRIE, S., MEESE, J., TERSAGO, P., *“Wie zal dat betalen...?” De rechtsplegingsvergoeding ont(k)leed*, Mechelen, Kluwer, 2021, 404 p.

B. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht in de bibliotheek

- DRIESEN, Y., PIJPOPS, W., DE KEERSMAECKER, R., *Virtuele valuta, blockchain en criminaliteit. Handboek voor opsporing en onderzoek*, Brugge, Vanden Broele, 2021, 187 p.

3.3. Bijdragen in boeken of tijdschriften (inclusief noten)

A. Bijdragen i.v.m. internationaal en Europees strafrecht en strafprocesrecht

- Nihil

B. Bijdragen i.v.m. algemeen strafrecht

- VEREECKE, V., *“Deelneming zonder fysieke gedraging én de vrijwillige terugtred”*, *RABG* 2021, afl. 2, 156-164.

C. Bijdragen i.v.m. bijzonder strafrecht

- BEIRNAERT, K., *“Gesjoemel met verplaatsingskosten door magistraat is knevelarij, indien de wet duidelijk is”*, *RW* 2020-2021, afl. 33, 1310-1315.

- BEIRNAERT, K., “Over de omkopingsvariant van het gebruik van invloed”, *RW* 2020-2021, afl. 39, 1538-1540. (noot bij Cass. 16 juni 2020)
- COLETTE-BASECQZ, N., “Weigering of verzuim om gevolg te geven aan een wettig verzoek om hulp te bieden aan een persoon in gevaar. Een toepassing in verband met de inobservatiestelling van geesteszieken”, *T.Gez.* 2020-21, afl. 5, 416-420 (noot bij Antwerpen 22 februari 2017)
- DE PAUW, W., “Over de afpersing van een ‘verschuldigde’ geldsom”, *RABG* 2021, afl. 2, 125-126. (noot bij Cass. 8 september 2020)
- KEYAERTS, K., DE HERT, P., “Dodelijk politiegeweld en artikel 2 EVRM. Vier plichten voor de politie om te vermijden dat er doden vallen”, *T.Strafr.* 2021, afl. 2, 51-67.
- LAMBERIGTS, S., ROYER, S., “Over een bezoek aan een drugdealer en het journalistiek bronnengeheim”, *T.Strafr.* 2021, afl. 2, 72-74. (noot bij EHRM 6 oktober 2020)
- TERSAGO, P., “Oplichting of misbruik van vertrouwen: animus domini op ogenblik afgifte als onderscheidend criterium”, *NC* 2021, afl. 2, 169-171. (noot bij Cass. 3 maart 2020)
- VAN DE VOORDE, J., “De mondkemperplicht ter bestrijding van covid-19 en het gezichtsbedekkingsverbod (art. 563bis Sw.): in hetzelfde bedje ziek?”, *NC* 2021, afl. 2, 126-140.
- VANWALLEGHEM, P., “Persvrijheid is geen belemmering voor veroordeling van journalist en uitgever voor afluisteren”, *De Juristenkrant* 2021, afl. 429, 2. (noot bij Cass. 28 april 2021)

D. Bijdragen i.v.m. strafprocesrecht

- BOLLENS, S., VERBEYLEN, J., “De omgang met bewijs verkregen door handelingen in strijd met artikel 3 EVRM: de toepassing van de uitsluitingsleer bij mishandeling door private partijen”, *NC* 2021, afl. 2, 141-154. (noot bij EHRM 5 november 2020 (Cwik t. Polen))
- DAENINCK, P., “Het openbaar ministerie en de conclusietermijnen: de wetgever wikt, het parket beschikt”, *De Juristenkrant* 2021, afl. 426, 11.
- DE BOCK, E., “De onderzoeksgerechten en de schorsingsexceptie van art. 447, derde lid Sw.”, *T.Strafr.* 2021, afl. 2, 80-85.
- DEWULF, S., “The saga finally ends. Na een trilogie van procedures kon de overlevering van een vermeend ETA-lid alsnog plaatsvinden”, *NC* 2021, afl. 2, 181-191. (noot bij Cass. 17 november 2020)
- HOET, P., “Gewoon en buitengewoon verzet versus verjaring van de straf en van de strafvordering”, *T.Strafr.* 2021, afl. 2, 106-107. (noot bij Corr. Oost-Vlaanderen (afd. Gent) 7 oktober 2020)
- HUYSMANS, J., “Salduz en de ontsleutelingplicht van informaticasystemen: een verdachte eenvoud?”, *TJK* 2021, afl. 2, 146-156.
- IDOMON, C., “Enkele twistpunten omtrent de veroordeling van de in het ongelijk gestelde burgerlijke partij tot betaling van een rechtsplegingsvergoeding”, *RW* 2020-2021, afl. 35, 1375-1381. (noot bij Cass. 10 juni 2020)
- JANSEN, S., “(Niet steeds een) uitstel bij de wissel van raadsman: een voorbereid persoon is er twee waard”, *RABG* 2021, afl. 2, 143-156. (noot bij Cass. 3 november 2020)
- MAES, E., CAREEL, S., “Toegang tot bewaarde telecomdata en het gebruik ervan in strafzaken: sust Antigoon de gemoederen?”, *De Juristenkrant* 2021, afl. 427, 6.

- NEVEU, S., « La Cour de cassation aux prises avec la requête de mise en liberté déposée par une personne détenue en vertu d'un mandat d'arrêt européen rendu exécutoire et dont la remise à l'État d'émission est différée : quand combler les lacunes de la loi atteint ses limites », *RDP* 2021, afl. 5, 546-570.
- ROYER, S., "Grondwettelijk hof vernietigt dataretentiewet opnieuw", *De Juristenkrant* 2021, afl. 429, 1-3. (noot bij GwH 22 april 2021)
- ROZIE, M., "Advies Openbaar Ministerie m.b.t. de beoordeling van de burgerlijke belangen", *RABG* 2021, afl. 2, 131-132. (noot bij Cass. 29 september 2020)
- TERSAGO, P., "Het recidiverisico bij de voorlopige hechtenis: de vreemde eend in de bijt", *T.Strafr.* 2021, afl. 2, 85-91. (noot bij Cass. 8 september 2020)
- VAN CAUTER, B., "Gedeeld geheim, verloren geheim? Perslekken en het spanningsveld tussen het geheim van het onderzoek en het journalistieke bronnengeheim", *NC* 2021, dossier april, 1-98.
- VANDEUREN, J., "Niet elk (btw-)voordeel levert een vermogensvoordeel op in de zin van artikel 42, 3°, Sw.", *T.Strafr.* 2021, afl. 2, 92-95. (noot bij Cass. 13 oktober 2020)
- VANKERKOVEN, C., « Les juridictions d'instruction face à l'absence de l'inculpé qui a demandé à comparaître et à celle de son conseil », *RDP* 2021, afl. 4, 392-403. (noot bij Cass. 17 juni 2020)
- VAN VOLSEM, F., "Hoger beroep door een burgerlijke partij tegen een buitenvervolginstelling: appelleren is riskeren", *RABG* 2021, afl. 2, 107-115. (noot bij KI Gent 23 april 2020)
- VANWALLEGHEM, P., "Dwang als motivering voor bevel tot aanhouding leid onherroepelijk tot vrijheid", *De Juristenkrant* 2021, afl. 426, 1. (noot bij Cass. 10 februari 2021)
- VASSEUR, R., "Parketjurist kan geen hoger beroep aantekenen in strafzaken", *De Juristenkrant* 2021, afl. 428, 9. (noot bij Cass. 13 april 2021)
- VERDICKT, M., "De (negatieve) motivering van de straf: tussen de verplichting en de vrijheid van de strafrechter", *NC* 2021, afl. 2, 155-165. (noot bij Cass. 4 februari 2020)
- VEREECKE, V., "Strafrechter is niet gebonden door het provisioneel karakter van de burgerlijke vordering", *RABG* 2021, afl. 2, 117-122. (noot bij Cass. 30 juni 2020)

E. Gemengde of andere bijdragen

- BEGHIN, A., « Analyse de la population examinée pour suspicion de violences sexuelles par des médecins légistes issus de l'Institut de Médecine légale de Liège en 2015 : étude des caractéristiques des victimes, des agressions et des informations relatives aux examens médico-légaux », *RDP* 2021, afl. 4, 332-355.
- FUNCK, J.-F., « La vidéoconférence en matière pénale : approche critique, pratique et prospective », *JT* 2021, afl. 14, 257-265.
- LUGENTZ, F., « L'instauration de la confiscation des revenus tirés de l'infraction comme mesure de sûreté, autonome et obligatoire – Remède à l'impunité des crimes et délits économiques ? », *RDP* 2021, afl. 4, 371-392.
- STERKENS, M., "De toekenningsvoorwaarden voor de aanvragen tot het verkrijgen van een tegemoetkoming van het Slachtofferfonds voor slachtoffers van opzettelijke gewelddaden, de occasionele redders en hun rechthebbenden", *NC* 2021, afl. 2, 109-125.

- VAN DONINCK, J., “Het lot van onrechtmatig bewijs: een grondslagenonderzoek”, *RW* 2020-2021, afl. 33, 1283-1308.

F. Strafrecht in het buitenland

- Nihil

3.4. Belangrijke evoluties in andere rechtstakken of belangrijke artikelen over het recht

- Nihil

3.5. Varia

- Nihil